

Viorel Darie

Copertă: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Maria Popa
Lector: Petre Rău

PUTEREA RAZEI ALBASTRE

- povestiri -

**Editura ...
2010**

Copyright © 2010 - Toate drepturile sunt rezervate autorului

Nepoatei mele Emma

PUTEREA RAZEI ALBASTRE

"Cobori în jos, Luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază..."

M. Eminescu

1

Asta am vrut, asta mi s-a dat!

De trei luni și mai bine stau de veghe ca o fantomă în podul Observatorului Astronomic situat în inima munților, departe de oameni și de tumultul orașelor aglomerate.

Construcție diformă din beton și lemn, situată pe spinarea unui munte înconjurat de poieni alpine mărginite în părțile de jos de păduri, clădirea pare în cursul zilei o căsoaie pustie. Abia spre seară poate fi văzută o umbră care se apropie de clădire, descuie lacătele zdravene de la ușa masivă din lemn, aprinde invariabil o lumină tremurătoare în camera de la parter, iar mai târziu o alta în podul clădirii, și asta timp de câteva ceasuri, până spre miezul nopții.

Umbra aceea sunt eu! Eu am semnat procesul verbal de primire al nesuferitului inventar al acestui Observator, cu toate hangaralele lui! În principal trebuie să veghez să nu dispară lunetele din mansardă și, de asemenea, instrumentele meteorologice lăsate și ele în grija mea.

Instrucțiunile postului meu prevăd de toate: paza Observatorului, ținerea legăturii telefonice cu primăria din Vatra Dornei, îndepărtarea buruienilor ori a zăpezilor de pe lespezile de ciment din preajmă, tăierea lemnurilor, curățenia în camere și în mansardă, ștergerea de praf a lunetelor și a cadranelor... Uf! câte munci nesuferite pentru un biet absolvent de facultate al cărui unic țel în viață este știința!

La început îndeplinisem conștiincios, cu tragerea de inimă a începătorului, toate aceste instrucțiuni ale consemnului postului meu. Însă avântul ținu puține zile, până m-am lămurit cât de ridicole erau toate acele îndeletniciri care mi s-au impus. De atunci am început să șterg husele și obiectivele lunetelor rar de tot - când îmi dădeam seama că-mi mânjesc hainele din cauza lor, iar buruienile din curte preferam să le biciuiesc cu un băț - retezând vârfurile mai răsărite ale pălămidelor, doar atunci când îmi venea cheful.

Nici în privința meseriei mele nu puteam să mă declar întru totul mulțumit: aveam obligația să mențin continuu în observație o anumită zonă de pe cerul înstelat, undeva lângă Constelația Peștelui, măsurând cu mare precizie coordonatele tuturor corpurilor cerești din acea zonă. Ce muncă nesuferită, să poposești cu obiectivul telescopului, seară de seară, mereu asupra acelorași stele, ori a minusculelor nebuloase și să notezi într-un carnet tipizat toate acele date! Când, de fapt, eram convins, că și zece ani de-aș fi urmărit peticul meu de cer, n-aș fi observat vreodată măcar o singură modificare relativă a distanței dintre două stele sau vreo schimbare a strălucirii vreunui astru ceresc.

Ar fi fost, poate, ceva mai pasionantă, ceva mai dinamică urmărirea planetelor și a sateliților lor. Însă treaba asta o făcea orice observator din lumea largă. La ce-ar mai fi folosit dacă aș fi făcut și eu același lucru, seară de seară?

Ajunsesem la exasperare: munca mea îmi părea cea mai inutilă dintre toate muncile. Căci ce poate fi mai inutil, decât să pândești mișcarea acolo unde ea nu există ori este imperceptibilă? Când, de fapt, doar peste câteva secole ar fi trebuit să se observe mici deplasări între aștri pe cer. Poate atunci datele observațiilor noastre vor ajunge să aibă o

oarecare importanță pentru lumea științei. Iar astăzi știm atât de puțin despre Universul nostru tocmai din cauză că nu avem date precise din urmă cu sute și mii de ani...

Slabă consolare pentru mine! Mi-ar fi plăcut o viață mai dinamică, cu rezultate mai palpabile, cu fenomene mai spectaculos perindându-se!...

Ah, ce departe îmi erau acum idealurile din copilărie privitoare la Univers și la fascinația cerului!... Și-mi trezesc atâtă nostalgie acele clipe de neuitat când, în serile calde de vară, mă chema tata afară din casă să ascultăm greierii cântând și să admirăm cerul înstelat.

- Vezi, îmi zicea el, acea cărare întortocheată de lumină care suie pe cer, uite, vezi? Parcă-i o potecă prăfuită...

- Unde? Unde, tată?

- Cum nu vezi?... Acolo... drumul ăst' presărat cu pulberea luminii, care vine ca un brâu...

- Da, acum văd ! Ce-i acolo?...

- Asta-i Calea Laptelui, așa-i zice. Dar îi mai spune și Drumu' robilor, căci apare ca un drum colbuit...

- Chiar trec robii pe drumul acela?

- Ei, cum o să treacă robii?... Așa-i zice lumea... Știi că fiecare firicel din acel drum de lumină este o stea?

- Așa-s de mici stelele?...

- Da, fiin'că-s foarte, foarte departe! Dar știi tu unde-i Carul Mare și unde-i Carul Mic?

- Nu știu, tată!... Unde sunt?

- Uite colo... unde-ți arăt cu degetul... mai sus... așa... vezi acolo cele șapte stele... patru așezate ca roțile de car, iar trei ca proțapul?...

- Aha! Le văd!...

- Da, acolo-i Carul Mare!... Iar mai sus de el, îs stelele alea... care le zice Carul Mic. Apoi mai sus... steaua aceea de la prelungirea proțapului Carului Mic...

- Da, văd!

- Aia-i Steaua Polară! Toate stelele rotesc noaptea pe cer, numai Steaua Polară stă pe loc... De aceea, când te rătăcești noaptea, cauți Steaua Polară și știi că acolo-i miez-noapte...

- Ce plăpândă-i Steaua Polară!... Parcă pâlpâie...

Cerul părea o comoară în ochii mei de copil, avizi după senzație. Pe fondul negru, de catifea, sclipeau stele de toate mărimile, ca niște podoabe strălucitoare. Mai erau acele roiuri de stele ca niște ulcioare de aur sparte, cu multe denumiri pitorești: Cloșca cu puii de aur, Orion, Cosașii, Câinele...

- Tată, a căzut o stea!...

- Nu e stea, băiatule, ci-i meteorit!...

- Ce-i aia meteorit?

- Ceva ca un crâmpei dintr-o stea, care se lovește de văzduhul Pământului nostru și se aprinde arzând ca o torță, până se stinge...

- Vai de mine!... Și dacă ne cade în cap vreun meteorit dintr-ăsta?

- Nu te teme, băiete! Uită-te la mine și la bunicul tău: am ajuns bătrâni și încă n-am pățit nimic, deși meteoriții tot cad într-una, în fiecare noapte...

- Tată, vreau și eu o stea de pe cer... măcar una... să mă joc cu ea!...

- Măi, copile... tu nu prea știi ce vrei! O stea nu-i o mărgică, nu-i un licurici să te joci cu ea... Orice stea e un foc mare, cât Pământul, sau cât Soarele... și de-aia-s așa de mici

că-s foarte departe. Chiar și cea mai mică dintre ele e mai mare de mii de ori decât dealul nostru... cât o fi el de mare...

- Cum o fi acolo pe stele, tată?

- Ehei! Pe anumite stele se află Raiul! Acolo trăiesc îngerii care zboară de la o lume la alta, minunându-se de toate frumusețile. Și acolo sunt oameni, ca și pe Pământ, doar că sunt mult mai buni!...

- Dar Dumnezeu unde este?

- Eh! dragul meu... până acolo-i cale tare lungă. După cerul pe care-l vedem noi acum se află o altă boltă, care e alt cer. Și tot așa... până la al șaptelea cer! Acolo-i locașul lui Dumnezeu! Dar îți povestesc despre asta mâine seară... Ne-așteaptă mama cu masa pregătită...

Mari taine erau pentru mine asemenea lecții alături de tatăl meu, în farmecul nopții! Sau iarna, când priveam țurțurii cristalini ai streșinii casei topindu-se în căldura soarelui amiezei, mă fascina cerul albastru, fără de cusur. Atunci mă năpădeau niște gânduri atât de nostalgice, căutând să înțeleg tot felul de taine nelămurite: Ce-o fi dincolo de cerul albastru? Poate o boltă de sticlă... Dar dincolo de bolta de sticlă?... Alt cer? Și după aceia? Nimic? Cum adică nimic? Nu se poate! Ceva tot trebuie să fie!...

Oh, dar nu reușeam să pricep deloc infinitul, iar raționamentele cu privire la asemenea taine mă chinuiau rău...

*

Îmi plăcuse întotdeauna la școală! Învățam bine, eram abonatul clasei la premii. Să nu se creadă însă că eram un copil tocilar. Pur și simplu îmi plăceau cele mai multe discipline care se predau! Dintre toate însă, îmi plăceau

îndeosebi matematica și fizica, pentru că aflasem că ele te ajută să cunoști lumea, să măsoari tot ce poțezi: unghiuri, distanțe, viteze, mișcări de tot felul...

Ce mai încolo-încoace, îmi plăcea să învăț, căci numai astfel puteam ajunge cineva. Închipuiți-vă, într-un sat, cât de sus trebuia să te vadă lumea, de erai inginer topometru, ori geolog, ori astronom; să uimești țăranii cu instrumente nemaivăzute, lunete, binocluri și altele chestii dintr-astea care iau ochii oamenilor simpli!

Așa se face că, la terminarea liceului, am ales calea facultății de matematică. Mai ales că avea și o secție de astronomie, adică exact ce visam eu!

Însă Facultatea de Matematici m-a dezamăgit repede, îndepărtându-mă cumva de idealurile mele. Mă așteptam doar să-mi adâncească impresiile mele plăcute, să mă facă să văd mai îndeaproape fenomenele fizice, în special cele de astronomie, așa cum visasem în copilărie. Dar, în realitate, despre lucrurile plăcute se discuta foarte puțin și mereu cu mare grabă. Teoria atracției universale a lui Newton era pomenită rar, ignorându-se tocmai partea plăcută a lucrurilor, adică acele fenomene vii, efectele palpitate ale legilor naturii. În schimb, ni se împuia capul cu tot felul de teorii, găselnițe pur logice, cu definiții peste definiții, care mai de care mai abstracte și mai ciudate. Și apoi, marea joacă de-a teoremele și raționamentele! Așa încât, la ora prânzului, când plecam spre cantină nu mai aveam pic de vlagă. Mâncam cu mâhnire felia de pâine și polonicul de ciorbă dobândite și acelea cu chinuri pe la nesfârșitele cozi de așteptare!...

Drept să zic am urât mereu chinurile imaginate de unii pentru a face din studenție o muncă grea, stresantă, lipsită de orizont, înghițind teorii artificiale și imposibil de utilizat, ce

te făceau să pierzi întregul farmec al profesiei pe care ți-ai ales-o. Și cât de clare, luminoase și pline de sens păreau toate în liceu! În loc să ofere detalii interesante, taine pasionante, facultatea devenise pentru mine o competiție prostească a studenților, de a înghiți și digera tot felul de creații diabolice ale celor care tot complică lucrurile îngroșând capitolele și așa sterile ale unor teorii nefolositoare! Iar noțiunile care mi-ar fi făcut plăcere, îndeobște cele precum: astru, viteză, lumină ș.a., erau dezvăluite prin niște teorii complicate, sub forme ciudate și nepotrivite cu firea omului, încât pierdeai orice tragere de inimă pentru ele.

Nu m-am lăsat însă răpus definitiv de această dezamăgire. Începusem să mă acomodez cu noua mea îndeletnicire: joaca de-a învățatul, privită mai mult ca o competiție de înghițire (de parcă ne pregăteam pentru cine știe ce record demn de a fi înscris în cartea recordurilor).

Uneori, - e drept, timid și șovăielnic - încercam să gândesc câte ceva, doar-doar voi reuși să scornesc cine știe ce rezultat remarcabil, vreo teoremă nouă, să ies și eu cu ceva în evidență în mulțimea aceea de științe amalgamate și întreșute, adăugite și etalate la nesfârșit.

Dar timpul a trecut cu repeziciune. Și iată-mă ajuns și la încheierea anilor de studiu! A urmat repartiția. Nu-mi era prea teamă de unde voi nimeri, căci aveam medie bună - semn că mă adaptasem, nu glumă, la îndeletnicirea numită "înghițirea cursurilor"! Puteam alege la repartiție posturi dintre cele mai ispititoare: centre de cercetare, centre de calcul, catedre de profesor de liceu chiar și un post de asistent universitar.

Dar, dintre toate acestea, unul părea că mi se potrivește ca o mânășă, post de care aș fi ținut și cu dinții, fără să-mi mai pese de nimic altceva.

- Ce post îți alegi, Mateiescule?

- Observatorul Astronomic "Bradul" din Obcina Mestecănișului, afiliat la Institutul de Meteorologie!...

- Bravo! Îți urăm mult succes în profesiunea aleasă!

2

Îmi amintesc cu lux de amănunte ziua când venisem să-mi iau în primire postul de la primul meu loc de muncă. Întâi și-ntâi m-am prezentat la Primăria orașului Vatra Dornei, de care ținea Observatorul, ca să arăt peticul de hârtie pe care era scrisă repartiția mea. Celor de acolo numai de Observator nu le ardea în acel moment! Ce să facă ei cu unul ca mine? Văzând nerăbdarea cu care luptam să-mi iau postul în primire, după lungi stăruințe mi-au dat câteva hârtoage de angajare să le completez în liniște când voi ajunge sus la Observator. Mi-au dat și cheile, precum și procesul verbal cu toate obiectele de inventar.

Dar cererea de angajare când mi-o vor semna? Cererea? Nu-i nicio grabă! Când o trece vreun inspector pe la Observator!

M-am dat bătut, plecând de acolo, dar implorându-i totuși să treacă inspectorul cât mai repede pe la mine, căci ardeam de nerăbdare să mă apuc serios de treabă!

Am luat trenul până în comuna Păltiniș. De acolo am găsit o ocazie, un camion, care m-a dus chiar până în satul în care trebuia să ajung. Nu era cine știe ce luxoasă lada camionului cu care am străbătut drumul acela, și nici drumul nu era grozav de bun, având tot felul de gropi neastupate și denivelări la tot pasul. Însă mă simțeam ca un rege în lada aceia a camionului, zgâlțâit puternic la orice denivelare ce răsărea în cale, ținându-mă vânjos de oblon la cotiturile

drumului șerpuitor din defileul de munte. Mai trebuia să veghez să nu se răstoarne sacoșa și valiza mea, adică toată averea pe care o aveam cu mine. Mai ales de valiză trebuia să am mare grijă, căci în ea aveam radiocasetofonul meu cel nou, la care țineam tare mult.

Și ce priveliște plăcută mi-a oferit drumul: trunchiuri zvelte de brazi, drepte ca niște coloane într-un templu infinit! Am străbătut poienile verzi, tăinuind căsuțe frumoase ici și colo, văile largi cu sate părănd prospere, susurul odihnitor al câte unui pârau de munte. Am simțit vântul plăcut răcorindu-mi fața și umflându-mi bluza. Iar eu îngânam voios o plăcută arie din "Tanhauser" de Wagner.

După ce am călătorit vreo jumătate de oră cu camionul acela care claxona conștiincios la fiecare curbă, am ajuns în cele din urmă într-un sat situat în vecinătatea unor munți înalți. Am mai gonit apoi încă vreun kilometru prin sat până ce, în dreptul unei școli, camionul a oprit brusc, ca și cum i-ar fi stat motorul.

Nu știam ce s-a întâmplat, însă m-am lămurit repede, căci șoferul a scos capul pe geamul cabinei și mi-a strigat:

- Jos! Gata!

- Cum adică? Am ajuns? întreb eu. Țasta e satul Rotunda?

- Țasta e! Ce te miri?!

Reușesc repede să-mi iau bagajele și să sar peste oblonul camionului drept în drum cu valiza și sacoșa sub braț. Dau partea convenită șoferului, iar acesta a și ambalat motorul și a tulit-o, lăsându-mă în mijlocul drumului.

Rămăsesem singur și neajutorat, într-un sat necunoscut, nevoit să-mi caut drumul mai departe și să lupt cu valiza mea cea grea. După câteva sute de pași de mers așa

experimental pe jos de-a lungul ulițelor, îndrăznesc să mă adresez unui moșneag care aduna cu migală niște brazde de fân dintr-o livadă îngrădită.

- Alo!... Mă auzi? Nu știi mata încotro e drumul spre Observatorul Astronomic "Bradul"?

Moșulică, într-o cămașă albă, încins cu un brâu roșu înzorzonat cu o cataramă de aramă, având o pălărie neagră și largă pe cap, se opri din îndeletnicirea lui și, uitându-se mirat la mine, prin gard, mă întrebă:

- Ce-i, băiete? Pe cine cauți?...

- Nu caut pe cineva anume! Vreau doar să aflu drumul spre Observatorul Astronomic...

- Care Observator, băiete?

- Se poate să nu știi mata? Cel de pe vârful muntelui, căruia îi zice "Bradul".

Moșul păru că își amintește ceva, căci se deschise la chip și veni spre mine, punând coatele pe răzlogii gardului.

- Aha! Da, da, da! Știu, cum să nu știu? Doar că acolo-i pustiu și-i încuiat...

- Nu-i nimic, îi zic, tocmai eu sunt acela care trebuie să fiu acolo, să-mi iau postul în primire...

- Da, da, da!... 'nțăleg!... Apăi, să știi băiete, că până-acolo-i drum lung de mers, nu glumă!...

- Cam cât să fie, moșule?

- Apăi, să tot fie vreo douăzeci kilometri... îi vedea... ai de mers, băiete, vreo juma' de ceas cât ține satul apoi, când ajungi la Casa Pădurarului o cotești numaidecât la stânga, prin pădure și tot mergi pe drumul acela vreo cinci kilometri, până ajungi la capătul drumului... D-acolo mai e dă mers vro trei kilometri prin niște plaiuri de pădure, drept înainte... până

ajungi în Poiană... Acolo, cum te uiți în dreapta să și vede Observatorul, pe creasta muntelui...

Nu-mi era deloc limpede. Mi-am zis totuși s-o pornesc întâi și apoi voi mai vedea ce-i de făcut.

- Îți mulțumesc mult, bade! Spor la treabă și multă sănătate!...

- Să trăiești, fecior! Umblă cu bine!...

Ridic geamantanul de jos și dau să plec, în timp ce moșneagul se întoarcea la treaba lui. Dar nu făcusem decât câțiva pași, că își aminti ceva și reveni grăbit la gard, strigând în urma mea:

- Hei, băiete!... Stai un pic!...

Pun valiza jos și privesc în urmă:

- Ce este?

- Pân' la Observator îi drum mult și-i cam pe însărate, iar tu ai greu de dus. Zic, ar fi mai bine să 'mâi la noapte la cabana de lângă Casa Pădurarului...

- Las' pe mine, moșule! Știu să merg voinicește la drum! Oricum, îți mulțumesc pentru sfat!

Plec îndârjit. Ajung și chiar trec de casa cea mare, cu mai multe rânduri de camere, a pădurarului. Iată și cabana. Să rămân oare peste noapte acolo? Nici gând! Mai era până la asfințit iar eu ardeam de nerăbdare să ajung la destinație.

Așadar o cotesc la stânga și încep să merg la fel de îndârjit pe drumul de piatră, îngust, tăind prin pădurile de brad înalte și întunecoase.

Merg cât merg, iar când obosesc bine de tot, mă așez pe un buștean de la marginea drumului să-mi trag sufletul. Nici nu trecu mult timp că din vale auzul îmi desluși niște zgomote ca de copite de cal și roți de căruță. Mai apoi, la cotitura drumului se ivi o gloabă de cal cu urechile ascuțite și

înhamat la un car hodorogit. Pe scândura pusă în fața carului ședea un țăran cu hățurile și cu biciușca în mâini, cu o pălărie verzuie spălăcită și pleoștită cocoțată pe cap, cu o flanea soioasă de lână peticită și ponosită în spinare și cu niște ciubote rele și largi în picioare.

Ajungând în dreptul meu, după ce-mi răspunse la "bună ziua" și după ce-mi cercetă bagajele, căruțașul clătină din cap apoi, trăgând de hățurile calului, strigă:

- Ho! Hooo!... Prrr! Oprește!...

Ca să oprească nici nu era nevoie ca gloaba să fie îndemnată de două ori.

- Unde mergi, bre, omule? mă cercetă țăranul.

- La Obsevatorul Astronomic "Bradul"! răspunsei eu, cu chipul de om serios.

- Aha! La Observator zici? Știi ceva? Ia pune tu, băiete, valiza ta aici în căruță, în spate, și urcă și tu coala...

Ce era să fac? Valiza începuse să-mi cam scoată sufletul, așa că mi-am zis să nu fac prea multe mofturi, și să mă instalez în căruță, alături de căruțaș, care vorbea în graiul acela specific țăranilor de la munte.

- Șezi bine acilea pe scândură... Na, ia și pătura și pune-o pe genunchi! Diii, gloabă, diii, ha!... Acuș' te ard!...

Calul tropoti de câteva ori pe loc înainte de a încerca să urnească din loc căruța, până se convinsese că n-are încotro, că trebuie să reia chinul acela blestemat pe asemenea drum rău.

- Și ce faci tu, acolo... la Observator, băiete?

- Păi, nene, am venit să-mi fac meseria. Învățați carte multă și acum trebuie să pun în practică ce am învățat!...

- Foarte, foarte bine, dragă băiete!... Fain din partea matală! Cartea-i lucru sfânt! Pe vremurile mele nu era să

înveți carte, dom'le! Învăța cine putea, cine avea bani mulți. Noi, aiștelalți, am rămas pe la gospodăriile noastre și cu necazurile noastre...

- Mata ești din satul ăsta din vale?

- Nu, bre! Eu mă răpezii până-n sat aici, cum îi zice, la Rotunda, să cat un purcel, da' nu găsii tocmai ce căutai, așa că bătui drumul de pomană... Satul meu îi dincolo de muntele aista, chiar aproape de Observator... Las' că-ți arăt eu când ajungem aproape...

Drumul era îngrozitor: numai gropi, numai surpături, numai treceri peste râu, peste lodbe de lemn vechi, răvășite și putrezite.

Înaintam tare încet. Dar partea bună a lucrurilor era că nu mai duceam în mână valiza. În schimb, trebuia să îndur tovărășia unui căruțaș care începu să-mi împuie capul cu tot felul de lucruri, iar eu tare nu aveam chef să conversez cu un necunoscut care n-avea habar de preocupările mele.

După o vreme începusem să mă acomodez cu drumul și cu subiectele de conversație în care mă antrena căruțașul, iar întrebările și replicile începură parcă să aibă rost.

- Mai este mult de mers, nene?

- Mai este, dragu' meu, și apoi, ce-i greu de-abia de-acuma începe...

- Crezi că ajung la Observator în seara asta?

- Ajungem noi, nu-i bai, că nu-i prima oară cîn' bat eu drumurile aistea!...

Târziu de tot am ajuns la capătul drumului pietruit. În fața mea se desfășura muntele, înalt, pe creasta căruia ar fi trebuit să zăresc Observatorul. De fapt, chiar am zărit o casă mare, cenușie, în vârful acela de creastă.

- Acela-i Observatorul? întreb eu.

- Da, băiete, acela-i ! Las' că-i vedea mai bine de amu' înainte!...

Trecurăm pe lângă o veche cabană, pe care însă am ocolit-o. Ne abatem apoi spre dreapta, pe un fel de plai neted, pe care roțile carului o luară la goană vesele, după atâta drum greu de piatră. Curând, însă, drumul începu să urce pieptiș. Am înțeles că nu mai era de stat în căruță pe seama bietului animal de la oiște, așa că ne-am dat jos, căci mârtoaga avea și așa mult de furcă trăgând căruța. Ah, ce bine mai era de mers pe jos după chinuitoarea călătorie în căruță!

După ce am urcat o vreme, plaiurile începură să se lărgească iar căruța mergea mai cu spor. Începea să se lase întunericul în pădure, însă când am ajuns într-o poiană largă, se luminează iarăși. După puțin mers am ajuns la cumpăna apelor a două văi.

Ce frumusețe! Brazi drepți și înalți, ale căror vârfuri încă mai erau luminate de soare! Dincolo de șaua muntelui, în vale de tot se vedea un sat, destul de aproape, cu mult mai aproape decât satul din care tocmai venisem.

- Satul aista-i zice Breaza, îmi comunică tovarășul meu de drum.

- Frumos sat! recunosc eu. Mata unde stai?

- A, uite chiar colea, a treia casă de lângă pâlcul de brazi...

- Bine! răspund eu. Ne mai vedem noi, căci văd că de la Observator până la casa matală nu-i chiar așa departe...

- Bucuros, băiete!... Pă mine mă chiamă Macovei. Gheorghe Macovei a lui Petrea... Da' știi ceva?... Un'te duci tu așa, noaptea, în căsoaia aceia pustie? Cum dormi tu acolo?

- Ei, lasă, mă descurc eu! Poate dorm la cabana din apropiere...

- Și dacă acolo nu-i nimeni și-i încuiat? Ce te faci, tu? Mai bine hai la mine, dormi noaptea aicea... iară mâine te-i duce la Observator...

Până la urmă am cedat și m-am supus, căci părea că avea dreptate. Se întunecase bine. Unde să mă duc noaptea, în pustiul acela? Așa că am urcat din nou în căruță, și am pornit la vale spre sat.

- Mă cheamă Gheorghe, da' mie-mi zice nea Macovei... Pă tine cum te cheamă?

- Marian... Mateiescu Marian!

- Buun! Marian? Hm! Vezi tu băiete, toate-s bune... numai că eu nu pot pricepe la ce-i bun Observatorul acela... Bani cheltuiți. Să te uiți la stele în fiecare sară?... Uite... și eu mă uit la stele în câte-o seară! Câteodată, mă uit... așa... să-mi treacă năcazurile!...

- Ehei, bade, nu-i chiar așa! În meseria noastră este important să măsoari cât mai precis locul stelelor de pe cer. Faci multe măsurători, cât mai exacte, apoi unești toate punctele cu o linie, căreia-i zice "traietorie aparentă"...

- Nu știu, fecioraș, cum îți face voi, că eu amu' îs bătrân... știu și eu ce-am văzut cu ochii mei și ce-am auzit de la bătrâni... Da' voi, aiștea cu cartea și cu instrumentele...

- Las', nea Macovei, că într-o seară am să te chem la Observator să-ți explic pe îndelete cum e cu observarea stelelor, cu luneta...

- Mulțam fain!... Da' uite, c-am și ajuns la casa mea!

Din drumul lat dar mai prăpădit cotea spre dreapta o uliță mai îngustă dar mai dichisită, care ducea spre casa lui nea Macovei. Ajuns la capătul ei calul se opri în fața unei porți vechi, înalte, știind cum nu se poate mai bine aici, în

preajma casei, ce avea de făcut, fără niciun amestec din partea stăpânului său.

Nea Macovei sări primul, iar eu, rămânând cam într-o parte a scândurii așezate pe căruță, era cât pe ce să mă răstorn într-o parte. Norocul meu a fost că m-am prins la timp de marginea căruței. În fine, sar și eu, îmi iau bagajele și le pun lângă un gard. Stăpânul gospodăriei deschise poarta încet, să n-o rupă. Părea că își cunoaștea toate metehnele gospodăriei.

M-a uimit înțelepciunea mârtoagei: cu un ultim efort, lipind cât mai strâns urechile pe lângă capul ei uscățiv, se opinti și trase căruța goală în ogradă, fără niciun îndemn în plus din partea stăpânului și fără să agațe căruța de vreunul din stâlpii porții.

Ca din întâmplare în ușa grajdului apăru o femeie cu o doniță de lapte în mâini, uitându-se lung și mirată la mine.

- Ce stai așa, femeie, în ușa grajdului? Adă niște fân la calul aista și dă-i și-o căldare de apă! Uite bine c-avem și oaspeți în sara asta!...

Oaspetele eram eu, desigur, preocupat acum să car valiza în curtea aceea care părea cât se poate de primitoare. Am intrat în casă, la indicațiile gospodinei care înțelesese de la bărbatul ei că le voi fi oaspete. Aici, gospodărie ca la țară! De un cui de la pervazul ferestrei atârna o lampă cu gaz care lumina încăperea și pâlpâia la fiecare mișcare de prin apropiere și, mai ales, la orice deschidere de ușă. Într-un colț se afla o sobă mare, bătrânească, în care duduia focul sub un ceaun cu laptele abia pus la fiert. Lângă foc, pe o laviță, ședea o fată tânără, cu o broboadă înflorată pe cap, așa cum poartă fetele la țară. Mi-a fost prezentată ca fiind Maria, fata lor.

Nu mi s-a părut cine știe ce frumusețe fata aceea. Avea o frunte frumoasă, un păr castaniu și niște ochi ageri.

Însă nasul îi era cam ascuțit iar gura, privită dintr-o parte, părea cam prea dreaptă.

Toate astea n-aveau nicio importanță pentru mine în acele momente. Mai important era în acel moment ca fata aceea a gazdei mele să nu scape laptele pe foc. Și asta, în timp ce eu mă uitam prin cameră, pe pereți, pe niște icoane frumoase. În realitate însă, presimțeam ceva, așa că mă uitam țintă și la ceaunul cu lapte, în timp ce fata trăgea cu coada ochiului la mine și la geamantanul meu.

Și ce era să se întâmple s-a și întâmplat: laptele a dat în foc. Un munte de aburi a umplut dintr-odată casa. În zadar a turnat fata o cană de apă în ceaun, căci prin cameră se așternuse deja un strat gros de aburi și fum, de nu se mai vedeau nici geamurile și nici icoanele. Fata a fost nevoită să deschidă ușa cât putu de larg, să iasă fumul.

Mai târziu ne-am așezat la masă. După ce am mâncat și am băut câte ceva, am fost poftit într-o odaie alăturată, ce părea mai aranjată, în care se aflau pe pat perne stivuite una peste alta, alături de o altă stivă înaltă cu cergi de lână și tot felul de alte țoale frumoase. Probabil că era zestrea fetei, mi-am zis. Că, oricum, fata părea de măritat, și poate chiar își găsesse vreun fecior prin sat.

Patul mi l-a aranjat chiar stăpâna casei, punându-mi o pernă mare, moale, și așternând o cergă mițoasă care m-a cam gădilat toată noaptea pe sub bărbie.

Am dormit buștean în noaptea aceea, plecat cu visele prin amfiteatrele Universității sau chiar prin lunetele de la viitorul meu loc de muncă. Dimineața m-au trezit zgomotele numeroase din jurul casei: căldări trântite, scârțâitul fântâinii, cotcodăcitul găinilor, behăitul mieilor și, mai ales, discuțiile acelea contradictorii dintre nea Macovei și nevastă-sa... căci

trebuia dată mâncare la animale, trebuia reparată căruța, trebuia pregătit calul să meargă în țarină după otavă și o groază de alte treburi. Și fata fusese trezită, îi auzeam glăsciorul prin curte, cam îndărătnic când era pusă să facă treabă.

Pierindu-mi somnul dulce de dimineață, mă uitam pe geam afară și pe pereții camerei pe care vedeam atârinate o mulțime de icoane și de fotografii înrămate, poate ale unor feciori mai mari de-ai lui nea Macovei, pe care nu-i știam.

Fata reuși să-mi pregătească masa de dimineață. Intră în casă și stăpâna, care dădu ultimele dispoziții să-mi fie aduse cele necesare pentru masă, în timp ce fata era hărțuită mereu să pună în ordine lucrurile de prin casă. Iar ea, Maria, părea că nu prea îi plăcea să i se atragă de atâtea ori atenția, să fie muștruluită la orice pas pe care îl făcea sau de câte ori atingea câte ceva.

- Mănâncă, băiete! îmi zise grijulie stăpâna casei, oricum, cu vorbe mult mai domoale decât cele adresate fiicei sale. Așa-i când ai atâtea treburi prin gospodărie!...

Sfârșisem micul dejun. Soarele răsărise și deja lumina vesel împrajurimile pe afară. Simțeam că nu mai avea niciun rost să lungesc șederea mea, așa că mi-am pregătit câteva vorbe de mulțumire adresate gazdelor mele:

- E târziu de-acum. E timpul să plec la cabană, să-mi aranjez lucrurile și un pat de dormit... Vă mulțumesc nespus de mult pentru buna găzduire!...

- Umblă sănătos, feciorule! Și-apoi, mai vino pe la noi seara, când îi ave timp mai mult, să mai stăm de vorbă, așa, ca între oameni...

- Negreșit, voi trece pe aici când voi avea ocazia! le promit gazdelor mele din acea noapte și plec.

Am luat iarăși în primire valiza mea cea grea și am pornit-o voinicește pe o cărare care urca la cabană.

La plecarea mea apăru și fata în prag să admire cum căram gemantanul la deal. Apoi a intrat în grădina casei, nu înțelegeam cu ce treburi pe acolo. Nu avu însă tihnă nici de data asta, căci vocea aprigă a maică-sii o și trimisese să aducă niște cânepă din țarc.

Ce splendid mai era soarele dimineții! Și ce verde era otava de prin pajiști! Urcam sus, tot mai sus, spre libertate, spre țelul meu! Am ajuns acolo, pe munte, la cabană. De aici și până la Observator mai erau doar câțiva pași.

La cabană era liniște deplină. Un câine negru și flocos dormea la soare cu gura deschisă și cu limba roșie scoasă afară. A fost greu până l-am trezit, căci după aceea s-a apucat sărăcuțul de el pe un lătrat arțăgos de răsunau văile din spatele meu iar mie îmi țiuiau urechile. Lătrăturile acelea au avut însă și partea lor bună, căci după vreo câteva minute, de după un colț al cărării ce ducea spre pădure, răsări un moșneag îmbrăcat în niște haine ponosite și cărând în spinare o sarcină de crengi uscate. Ajuns în dreptul unei șure de lemne, moșneagul trânti sarcina la pământ și căută cu privirea să vadă pricina pentru care lătra câinele.

- Aha! Ce-i cu tine, băiete? Pe cine cauți?

- Bună ziua, moșule! Să-ți explic... voi lucra aici, la Observator. Caut un loc de dormit la cabană. Uite aici, am și o hârtie de la Primărie...

- Bine, măi băiete! Dacă ai hârtie, e-n regulă! Hm! Vino cu mine să-ți arăt.

M-a purtat până într-un capăt al cabanei unde avea o cameră a lui, alături de magazia în care-și ținea toate lucrurile de pe inventar. Mie îmi dădu însă o cameră la fel, dar în

capătul celălalt al clădirii, care avea și o intrare separată direct de afară. Mi-a descuiat ușa ca să intrăm înăuntru. Nu vedeam altceva decât un pat cu două pături pe el, o masă de lemn, o sobă și un felinar. Altceva nu mai era nimic.

- Aici vei sta, băiete! Îmi pare bine să am un tovarăș, că de mulți ani stau singur prin cabana asta. Nu mai sunt nici muncitori pe aici, că s-au cam terminat lucrările în pădure...

- Cum te cheamă, moșule?

- Măi, fecior, mie-mi zice lumea moș Bursuc. N-ai auzit de mine? Eu îs!...

- N-am auzit de mata. Dar îți mulțumesc că m-ai ajutat să mă găzduiești!...

Văzându-mă instalat în cabană, las toate lucrurile în cameră și iau cu mine doar instrumentele, caietele, cursurile mele de mecanică și de astronomie, le îndes bine într-o sacoșă, și zic:

- Plec, moșule, la Observator. Poate mai trec pe aici pe la prânz, să-mi gătesc ceva de mâncare...

- Vino, băiete, când vrei!... Eu îs pe aci, prin preajmă, mai tot timpul! Poate mai plec până-n sat, la Breaza, pe la magazin. Da' tu ai cheia ta... intri și ieși când vrei...

Și iată-mă ajuns la Observator. Eram fericit de parcă ajunseseam la porțile Raiului! Totul îmi părea familiar și captivant! Am descuiat lacătele mari și ruginite ale mansardei în care trebuia să se afle lunetele. Intrând și rotindu-mi privirile, am putut observa că de grinzile ei atârnav o mulțime de pânze de păianjen. Am început să ating toate lucrurile de pe acolo, să mă conving că existau aievea. Apoi am început să șterg de praf cu mult sânge, am scuturat toate husele și am curățat toate rigletele și toate lunetele din mansardă. Până seara n-am făcut altceva decât să îngrijesc și să verific

minuțios întregul inventar al Observatorului Astronomic. Eram însă pregătit ca, chiar din noaptea aceea, să încep primele măsurători.

Am așteptat ca soarele să se încline spre apus, apoi să vină însurarea și să apară pe cer primele stele. Eram deja instalat de multă vreme în fața telescopului. Priveam cu nesăț tot ce vedeam pe cer. Uite, colo, o stea în câmpul obiectivului telescopului! Care o fi? Ce frumos pâlâie... ca o mărgică cu raze!... Uite și o lumină mare, rotundă... Hm! Aceea trebuie să fie planeta Saturn... Ah, cât de frumoase îi sunt inelele!... Văd și niște puncte albe în jurul planetei... Desigur, unul din ele era un satelit... Eram fericit că îmi atinsesem visul de a dispune de mijloace și de timp să lucrez la explorarea Universului.

Dimineața mă găsisse în fața cadranelor regretând că noaptea trecuse așa de repede...

3

Entuziasmul inițial însă, nu a durat mai mult de două săptămâni. Adică atâta cât mi-a trebuit să învăț să mânuiesc toate instrumentele acelea și să înțeleg bine în ce constau toate activitățile pe care trebuia să le îndeplinesc. Reușisem să mă acomodez bine și cu traiul în cabana lui moș Bursuc.

E drept, ziua nu aveam prea multe de făcut la Observator, așa că aveam timp îndeajuns să rătăcesc și pe la alte cabane din apropiere, pe coclauri, prin prăvăliile satelor din jur și chiar prin orașul din vale, Vatra Dornei.

Primul semn că începusem să mă înstrăinez de lume a fost faptul că devenisem destul de reținut de cum pășeam pe caldarâmurile străzilor. Mă sfiam parcă de trecători când simțeam că trebuie să fie oameni cu carte, profesori, ingineri, călcând demni și siguri pe ei. Dar mai ales mă sfiam când vedeam domnișoare de liceu trecând pe străzile întortochiate ale orașului. La început nu mi-am dat seama de toate astea.

N-am primit multă vreme nicio veste de la părinți, și nici de la frații mei. Și nici n-aveam cum să plec undeva, mai departe, o zi sau două, cu trenul, să mă răcoresc, căci trebuia să trimit date din Observator seară de seară. Așa că, îmi făceam repede cumpărăturile, apoi plecam în grabă, să ajung seara la timp la Observator.

Drumul îl învățasem deja și-l parcurgeam destul de repede. Dar sus, pe munte, prea puțin aveam de-a face cu oamenii. Doar pe câinele de la cabană, cum era de așteptat,

din dușman înverșunat am reușit să mi-l fac un prieten credincios.

Pe moș Bursuc începuserăm să-l cunosc bine. Îmi povestise aproape toată viața lui, de mai multe ori. Îi țineam tovărășie deselor lui văicăreli despre reumatismul care-i șubreziase oasele de la picioare și multe altele.

Uneori mai coboram pe la casele din sat dar, ziua, oamenii satului aveau nesfârșite treburi, așa că nu prea aveam cu cine să mai discut. Doar seara eram ocupat cu treburile de la Observator. Pe la nea Macovei nu am ajuns încă niciodată, dar nici nu mă trăgea inima să mă arăt pe acolo.

La un moment dat am băgat de seamă că, cu singurătatea nu-i de glumit! Nu trecuse decât o lună și mă apucase disperarea. Seara, mă așezam în fața lunetelor ca să am ce scrie în caietele mele nesuferite și ca să nu mă prindă că nu-mi fac datoria cei din capitală. Dar, deja învățasem câteva șmecherii, și le transmiteam uneori și date fictive, neculese din măsurători. Începusem să țin minte coordonatele la mai toate obiectivele din zona de cer pe care o aveam de supravegheat. Intuisem că nimeni nu stă să verifice cât de exacte erau măsurătorile mele. Și apoi, munca mea de la Observator era una prea simplă, înnebunitor de simplă, cred că și un copil ar fi putut-o face cu precizie.

Cel mai bine era în serile înnorate: notam pur și simplu în caiet "cer înnorat 100%" și plecam la cabană să-mi fac somnul. Însă, ca să fiu pe deplin liniștit, citeam și transmiteam întâi celor de la Vatra Dornei valorile indicate de instrumentele meteorologice.

După mai bine de o lună de zile am primit și prima scrisoare de la tatăl meu: slavă cerului, nu eram uitat cu totul! Și astfel, următoarele trei săptămâni au trecut parcă mai ușor.

Dar după altele trei săptămâni căzusem din nou într-o descurajare vecină cu disperarea. Au urmat zile anoste, fără vești și cu o plictiseală îngrozitoare. Starea aceea de disperare se datora celor ce se petreceau în sufletul meu. Căci zilele din acea toamnă erau splendide, cu cer albastru-curat, cu pajiști verzi de otava satului de la poalele muntelui... În jur, până departe în zare se vedeau crestele înalte ale munților, cu acele vârfuri stâncoase însemnate pe mai toate hărțile turistice. Spectacolul cel mai mare a venit abia când au început să se îmbrace în haine aurii ori roșii coroanele tuturor fagilor și mestecenilor de prin pădurile verzi de conifere, odată cu înăsprirea vremii de toamnă. Pe ogoarele de pe lângă sate se vedeau femeii ieșite la recoltatul cartofilor, iar după amiaza le sporeau ajutoarele, căci veneau copiii de la școală să muncească și ei. Erau și unii copii care se jucau, zburdalnici, pe țarine, veghind vitele să n-o ia razna peste gardurile vecine. Auzeam tâlăngile animalelor care îmi creau o stare de îmi venea să adorm pe muchia dealului, de acolo de unde priveam în vale neclintit, în fiecare zi.

Mă așezam în câte un loc și priveam la vale și rar mă mai mutam în alt loc. Coțofenele colorate care fâlfâiau prin preajmă, de la o vreme mă însoțeau, aproape domesticite.

Începusem să-l suport cu mai multă răbdare și pe moș Bursuc. Uneori chiar îl compăttimeam atunci când se plângea de suferințele lui din cauza reumatismului. Stăteam mult la palavre, ne găteam împreună masa, de multe ori, căram și tăiam lemne tot împreună. Îl inițiasem un pic în taina mânăuirii lunetelor din podul Observatorului, căci începuse să-l pasioneze cerul. Din toate aceste motive începusem să suport un pic mai bine singurătatea și chiar meseria mi-o făceam acum mai conștiincios, mai ales după ce cei de la

București mi-au transmis la un moment dat că datele mele erau uneori puțin cam contradictorii, iar eu știam bine de ce.

Dar aveam însă cu mine și un alt tovarăș fidel: radiocasetofonul meu. Ce m-aș fi făcut în singurătatea nopților de veghe la Observator fără el? Cât de fascinantă, de ireală și nostalgică îmi părea acea lume îndepărtată, pe care doar radioul mi-o mai reflecta! Cu timpul, devenisem, sufletește, total absorbit de radio-ul meu. Toate idealurile și ambițiile mele de viață le încredințam acestuia. Asta spre marea mâhnire a lui moș Bursuc, căci prea îi zdruncinam echilibrul nervilor cu acele "văicăreli" pe care le ascultam uneori la posturile de radio străine: turcești, iraniene, ori cine știe ce altele de amatori de prin Suedia sau mai știu eu de pe unde. Mi-era milă de moș Bursuc când simțeam că-i stric liniștea, dar nici eu nu puteam sta așa, ca un pustnic!...

Într-o zi a țipat la mine un țăran din vale să dau "măgăoaia" mai încet, că s-au speriat vitele din țarină, aleargă și își pierd laptele. Dar cine se putea înțelege cu mine? Puțin îmi păsa! După un timp însă, probabil că se învățaseră și vitele cu arma decibelică de pe culmea dealului, căci nu-mi mai zicea nimeni nimic.

Cu acest prilej îmi găsisem și o preocupare, anume aceea dată de străduințele mele de a enerva lumea din sat. Atitudinea mea indigna pe mulți dintre locuitorii satului, dar se potrivea de minune cu starea mea de spirit din acele zile. Nu-mi era greu să găsesc mijloace să întărit lumea din vale, căci doar mă așezam undeva într-un un loc vizibil, pe un gard ori pe un trunchi de copac, căutam un post de radio cu vreo emisiune de operă sau operetă și-i dădeam drumul la maximum. Apoi îmi închipuiam cât de nesuferite erau pentru urechile țăranilor acele sonate concertante, acele arii de

operă, prea zgomotoase sau prea tânguitoare! Vacile rumegau dând mânioase din coadă, cu capetele des întoarse spre "măgăoaia" mea. Iar când, din greșeală, nimeream peste câte o emisiune de muzică populară, comutam cât mai repede să caut alta, tot cu arii de operă sau operetă dacă se putea...

Amar i-am mai chinuit pe bieții oameni în acea perioadă de timp! Sunt sigur, mulți dintre ei și-au propus atunci nu o singură dată să urce muntele până la mine ca să-mi aplice o sfântă bătaie ca să mă sature de pofta aceea nătângă de ai enerva! M-am mirat de multe ori de ce totuși nu au făcut-o.

*

Nu-mi era însă dat s-o duc prea mult astfel iar necazurile bieților oameni din sat aveau să ia sfârșit. Când se sfârși toamna, vremea deveni dintr-odată rece, cu ploii mărunte și dese. Dar iată că, într-o bună zi, a venit din senin mai întâi o burniță, apoi o ninsoare în toată regula. Însă pe mine nu mă putea potoli ușor nici ploaia, nici lapovița: mă înbrăcam cum puteam și ieșeam pe tăpșanul muntelui, unde continuam să administrez obișnuitele mele porții de șicane animalelor și oamenilor din vale.

Într-o zi, după o ispravă dintr-asta, m-am retras la cabană și am adormit buștean pe unul din paturile din încăperea cea mare, aproape de soba în care ardea focul. Nu era de mirare că mă cuprinsese somnul, căci afară ninsoarea îmbrăcase totul în puf alb, iar ramurile brazilor atârnav grele de povara zăpezii care se așternuse peste munți, incontinuu de mai bine de o zi și o noapte. Eram cu gândul la faptul că mai rămăseseră doar câteva zile până la Crăciun iar eu, de

Anul Nou, intenționez să părăsesc Observatorul și să plec la părinți, așa, cam pentru vreo săptămână.

Nu știu cum reușisem să adorm buștean și nici cât anume am dormit așa, dar m-au trezit lătrăturile furioase ale câinelui lui moș Bursuc. Lătra atât de tare, încât mi-a venit să cred că din clipă în clipă va sfâșia pe cineva.

M-am trezit zăpăcit, mi-am pus căciula pe cap și o haină pe umeri și am ieșit repede afară să văd ce-i atâta zarvă. M-am lămurit repede: potaia de câine atacase niște inși care răzbătuseră prin zăpezi spre cabană. Erau naște tineri, doi băieți și două fete. Avusesse dreptate bietul câine de se speriasse în halul acela deoarece cei patru tineri erau îmbrăcați prea peștiș: în costumele lor de schiori, cu bețe și schiuri în spinare, cu fesuri și fulare roșii pe cap și cu rucsacuri uriașe în spate. Cum să nu se sperie bietul câine, dacă el nu mai văzuse așa ceva?

M-am pomenit strigat de una dintre fete:

- Nene, potolește-ți câinele!...

- Marș, Hector! strig eu câinelui. Fugi în tindă! Ce te-ai speriat așa?...

Dar gândul meu era în altă parte, anume cum de arătam eu chiar ca un "nene". De! Poate că chiar așa și era! Cum să nu fie așa? Cu căciula mea lălâie pe cap, cu ochii umflați de somn, cu părul în dezordine!...

Îi poftesc pe neașteptații oaspeți în încăperea cea mare a cabanei, cea cu multe paturi în care mă odihnisem și eu până au venit ei, să nu-i las prea mult în frigul de afară. Eu m-am scurs repede în camera mea ca să mă ferchezuiesc și eu un pic, așa cum puteam, să-mi pun o cămașă mai ca oamenii, să pot să mă înfățișez cu alt chip în fața oaspeților de la oraș.

Când am revenit cei din grup tocmai isprăveau o discuție și acum vroiau să-mi comunice o hotărâre de-a lor.

- Uite, am vrea să dormim aici în noaptea asta, că pături, se vede, sunt destule! Ne gândim să ne continuăm mâine drumeția noastră pe schiuri, căci suntem obosiți și uzi până la piele!...

- N-am nimic împotrivă, zic eu. Cu cea mai mare plăcere! Dar așteptați însă să apară moș Bursuc, cabanierul!...

M-am dus să-l caut pe cabanier în camera lui. Îl surprind în flagrant: cocea niște cozonaci!

- Ce faci, moșule, aici?

- Nu vezi? Cozonaci!

- Ce-ți veni? Nu vii în cabană? Avem musafiri...

- Știu, i-am văzut, de-aia și fac cozonaci.

- Mare șmecher mai ești, moșule!

Mă întorc în cabană să-i liniștesc pe băieții, problema lor era rezolvată, doar că trebuia să mai aștepte un pic. Ies afară și aduc un braț de lemne și nu mi-a fost prea greu să ațâț focul în sobă, mai ales că băieții se și apucaseră să sufle în tăciunii încă nestinși, iar lemnele mele au picat la timp.

Fetele ar fi vrut să se descalțe de ghetetele lor ude, dar în încăperea era încă frig. Însă, după ce focul începu să duduie în sobă, toate îndoielile pieiseră și oaspeții mei începură să se descalțe și să se dezbrace de hainele lor groase și ude, înșirându-le prin preajma sobei la uscat.

În ușa încăperii apărură moș Bursuc, liniștit, întrebându-mă cu privirea: Ce să fac? M-am dus la el și i-am explicat ce anume le trebuia băieților.

Totul era în regulă. Doar că mai trebuia să aduc câteva brațe de lemne, dintre cele uscate, ca să ajungă pentru la noaptea. Înainte de a ieși, îmi permit să-i adresez

cabanierului rugămintea de a scoate din magazie niște cearșafuri și pături din cele noi, că, de! aveam oaspeți de la oraș!...

Moș Busuioc nu avu încotro. A adus și cearșafuri și pături, dar le-a atras atenția să aibă grijă de ele, să nu sară vreun tăciune aprins și să le ardă, căci lucrurile sunt noi și le are pe inventar!

- Nu duce grijă, moșule! Avem grijă de ele ca de ochii din cap!

Aș fi vrut să mai aflu ceva lămuriri privitoare la oaspeții mei, însă vedeam că ei nu se prea grăbeau să mi se destăinuie, pesemne mă credeau vreun ajutor de cabanier, pripășit pe acolo.

Dar, în timp ce încercam să leg o conversație cu tânărul cel mai mare din grup, care părea a fi prietenul fetei cele înalte care arăta ca o veritabilă sportivă, mă îndoiam că al doilea tânăr, mult prea firav, ar putea fi prietenul celeilalte fete, una scundă, suplă, cu ochii negri și visători, care se încălzea lângă sobă.

Ea îmi atrăsese deja atenția, căci îi văzusem șuvițele de păr blond strânse sub un fes roșu care îi venea foarte bine. Era preocupată să-și încălzească picioarele la gura sobei. Tocmai aruncă fesul cel roșu și începu să-și aranjeze părul, lung și frumos, revărsat în valuri pe umeri, folosind un pieptene pe care îl scoase din rucsac. Cred că o cam durea pieptănatul acela, căci îi vedeam fața care îi suferea la fiecare trecere a pieptenului prin părul cam încâlcit. În fine, după ce-și aranjă pletele, le prinse cu o panglică albastră.

Schimbasem deja câteva cuvinte cu băieții, numai că nu aflasem mai nimic de la ei. Dar când am revenit în cameră cu cel de-al șaselea braț de lemne și după ce am tras un pat

mai aproape de sobă, am îndrăznit, în cele din urmă, să întreb:

- Spuneți-mi, de unde veniți?

- Toți suntem din București. Suntem în vacanță și am venit la bunica Adelinei, îmi răspunse tânărul cel înalt arătând cu bărbia spre blonda cu ochii negri.

- A da! Să ne prezentăm! Își aduse aminte fata care părea prietena lui. Eu sunt Laura, ea e Adelina, el e prietenul meu, Andrei. Iar băiețelul ăsta e fratele mai mic al Adelinei, și-l cheamă Nicușor...

- Iar pe mine mă cheamă Marian! zic eu.

- Dar moșului cum îi zice? întrebă Andrei.

- A, lui puteți să-i spuneți simplu, moș Bursuc!

Moșul, care tocmai atunci apăru pe ușă, părea înveselit auzindu-și numele pomenit și câteva zâmbete pe fețele musafirilor. De aceea umbla cu grijă, să nu deranjeze.

- Am mai făcut plimbări dintr-astea, căută să fie mai comunicativ Andrei, prietenul Laurei. De mai bine de trei ani în vacanțele de Crăciun venim la bunica Adelinei, care locuiește într-un sat din apropiere... Ne place tare mult aici, venim să schiem, iar de Anul Nou mergem, de regulă, să petrecem revelionul la Vatra Dornei.

- Sunteți studenți? În ce an? Și la ce facultăți?

- Mecanică, anul trei. Noi trei suntem colegi de facultate. Doar el e încă la liceu, arătă Laura spre frățiorul Adelinei.

Va să zică studenți? Mi-au revenit vii în memorie anii mei de studenție, abia încheiați în vara trecută. Anii când mergeam în vacanță cu prietenii pe munți la schi. Acum însă eram gazdă, așa că n-aveam vreme să cad în butoiul cu melancolie.

- Vă rog să așteptați un pic...

M-am dus iute până în camera mea de unde am adus radiocasetofonul care a fost primit cu entuziasm de tineri.

- O! Avem și muzică! exclamă fetele.

- Cred că îți prinde bine un radiocasetofon în singurătatea asta a muntelui, nu-i așa? vru să știe Adelina, fata cu ochi negri.

- Ai dreptate. N-aș putea să trăiesc aici fără el!...

Fiecare era preocupat să-și usuce hainele și încălțările.

- Ai spus că ai terminat o facultate? mă întrebă, după un oarecare timp de tăcere, Laura.

- Am terminat-o chiar astă vară! Ce folos însă? Că stau aici tot timpul, în Observatorul acesta mohorât, să fac niște măsurători banale...

- Și de când ești aici?

- De la sfârșitul verii!

- Marian parcă ai spus că te cheamă? făcu Andrei. Nu ne arăți și nouă telescopul, că n-am văzut niciodată așa ceva?...

- Chiar! Uite ce idee minunată! săriră vesele fetele. Ce zici, Marian, ne atăți Observatorul?

- Cum să nu! Doar că trebuie să mai așteptăm, să se însereze de-a binelea... Știți ce? Nu vă e foame?

Printre membrii faimosului grup începură să circule priviri întrebătoare, consultări și înțepături cu coatele. Până la urmă s-a subînțeles că Andrei e reprezentantul lor de drept, cel care mi-a și zis:

- Ai dreptate, Marian! Ne e foame și te alegem pe tine șef de proiect!...

În timpul acestei discuții dar și mai devreme pe când le povestisem că lucrez la Observator, observasem că fata cea

cu părul auriu și cu ochii negri, Adelina, mă privea cu multă insistență, surprinzându-i lucirile din ochi.

Până una alta însă, plec afară, fac obișnuitul ocol al cabanei ca să intru în camera mea, de unde mă întorc cu un săculeț de mălai, brânză, ouă și cu ce mai aveam ca rezervă de hrană. Pun totul pe masă, apoi trec pe la moș Bursuc să aduc ceaunul și câteva tacâmuri. Moșul tocmai scotea din cuptor cozonacii. Mamă, ce cozonaci! Era prima dată când am văzut și eu cozonaci făcuți de el. O minunăție, nu alta! L-am lăsat însă să-și ducă singur surpriza până la capăt.

- Să vedem cine face mămliguța, zise Andrei.

- Cum? Nu știi? O fac eu! N-am făcut-o și anul trecut la bunica Adelinei, nu ții minte? zise Laura.

Când să întindem farfuriile și să ne facem porțiile, după ce-au mai scos băieții de prin rucsac și un pic de vodcă, tocmai s-a deschis ușa încăperii și a apărut și moș Bursuc cu ligheanul plin de cozonaci.

- Uraaa!! am exclamat cu toții. Să ne trăiești, la mulți ani, moșule!...

- Vino și ospătează-te cu noi!...

L-am pus pe moș Bursuc mai mare peste sticla cu vodcă. A fost un ospăț pe cinste! De băut însă am băut doar câte un păhărel, două, restul de băutură i-a revenit lui moș Bursuc, așa ca să aibă de leac, căci a meritat din plin pentru cozonacii aceia care s-au bucurat de mult succes.

S-a mâncat, desigur, toată mămliguța, toți cozonacii, de fapt cam tot de se pusese pe masă. După ce am strâns farfuriile, au început pregătirile de culcare.

- Parcă a fost vorba că vom vizita Observatorul, nu-i așa? zise Andrei.

- Oricum, eu trebuie să mă duc la treabă! zic eu. Trebuie să transmit datele meteo.

- Hai și noi! zise cu entuziasm Adelina.

Ne-am echipat bine, ne-am pus haine uscate pe noi, fesuri și fulare, am luat un felinar și am ieșit afară, în plină iarnă. Nu mai ninge, cerul era acum senin în cea mai mare parte a sa. Mergeam în fața grupului deschizând drumul prin zăpadă și atenționându-i pe ceilalți despre gropi sau lemne aproape de cărare, de care ne-am fi putut împiedica. La o trecere peste gard i-am întins mâna Adelinei s-o ajut. Ea acceptă gestul cu emoție. Îmi dădu mâna, după ce mai întâi își scoase mănuașă.

Ajungând la Observator, am descuiat știutele lacăte pe care le-am dibuit pe întuneric, căci felinarul nu mă ajuta mai deloc. N-am mai pierdut timpul și le-am prezentat tot ce se putea vedea în mansarda aceea în care se afla telescopul. Am făcut toate demonstrațiile folosind lunetele, mai ales acelea care știam că au un efect important asupra celor neinițiați.

Adelinei am ținut să-i arăt ceva deosebit, anume steaua XX-99 din zona de cer de care mă ocupam eu.

- Adelina, vrei să vezi o stea albastră?

Am simțit-o curioasă din cale afară, precum un copil. S-a aplecat și s-a uitat emoționată prin obiectiv.

- Ah, ce frumoasă e! Parcă are niște scânteieri de raze albastre!

- Chiar este o stea albastră! i-am zis eu.

- O fi având un sistem planetar, precum soarele nostru? întrebă ea interesată.

În timp ce îi arătam steaua aceea, părul îi ieși de sub căciuliță și i se revărsă peste umeri, atingându-mi fața. În ce

emoție m-am trezit dintr-odată! De-abia am reușit să compun o explicație pe care ea o aștepta de la mine:

- Adelina! Steaua aceea albastră este o tragedie a Universului. Culoarea asta a ei se datorează mărimii, dar și căldurii sale extraordinare. Chiar de-ar avea planete, viața în jurul unui asemenea astru ar fi imposibilă, căci totul este înecat în radiații extrem de puternice și ucigătoare, care nu oferă nicio șansă vieții. Viața nu e posibilă decât pe aștrii mai mici, mai blânzi, precum e soarele nostru...

Adelina părea întristată de acest adevăr, dar mie mi s-a părut că întristarea fusese provocată chiar de mine cu răspunsul meu. Însă ea tocmai aflase un mare adevăr, una dintre acele contradicții ale naturii, în care frumusețea astrului devine o sursă necruțătoare de moarte. Se pare că acest adevăr a impresionat-o profund, iar mie mi-ar fi plăcut enorm să știu că melancolia ei de la asta provenea.

- Hai, nu te întrista! Încerc eu s-o mângâi cu vorbele.

N-am zăbovit prea mult în Observator. Era frig, așa că am transmis cât mai repede prin telefon datele meteo la Vatra Dornei și am plecat, încuind bine totul în urma noastră.

La intrarea în cabană băieții s-au oferit să care și ei câteva brațe de lemne pentru focul de peste noapte. Am apropiat paturile de soba în care focul duduia voios. Apoi m-am retras în camera mea.

Dimineață când m-am trezit mi-am dat seama că era deja foarte târziu. Oare ce făceau musafirii? Afară soarele strălucea sus, luminând împrejurimile și scoțând la iveală minunatele câmpuri cu diamante ale cristalelor de nea. Dau o privire în jurul muntelui apoi reintru în cabană. Aici, toată echipa era deja în picioare, pregătindu-se de plecare.

Moș Bursuc se trezise foarte de dimineață, căci avusese timp să coboare în sat și să cumpere lapte proaspăt. Apoi s-a apucat și a copt niște turte pe vatră. Dar încă nu îndrăznise să intre în cabană, de teamă să nu-i trezească pe tineri.

Imediat ce s-au trezit, Andrei și Laura au început să-și aranjeze lucrurile. Nicușor, fratele Adelinei, a pus de un ceai, iar ea cotrobăia prin rucsac după un fular.

Când am intrat la ei băieții m-au salutat cu prietenie. Moș Bursuc a apărut cum nu se poate mai potrivit cu turtele lui și cu oala cu lapte fiert. Așa că am luat cu toții gustarea de dimineață, într-o dispoziție cât se poate de bună.

La lumina zilei o vedeam mai clar pe Adelina. Părea cu totul alta. Costumul ei de schi, ușor și pufos, îi venea nemaipomenit de bine. Ghetele finuțe, acum erau uscate și parcă alergau sprintene. Părul ei auriu se revărsa în bucle unduioase pe umeri.

Mi-am dat seama că era nespus de frumoasă. Nu numai privirea adâncă și fermecătoare, așa cum o remarcasem chiar din noaptea trecută, ci tot chipul ei era plăcut, cu trăsăturile fine și armonioase, cu nasul mic, buzele perfect arcuite și cu gropițe în obraji. Când surâdea, dantura ei albă și perfectă te încânta.

Adelina era potrivită ca statură și suplă. Era tăcută, mult prea tăcută. În schimb, privirile ei îmi păreau cu mult mai vii. Ele mă fixau insistent iar eu nu mă mai puteam desprinde de ele. Nu-mi explicam însă de ce mă privea atât de des și de mult. E drept, îmi aranjasem părul și ținuta, pe cât am fost în stare să o fac. Totuși, nu mi se întâmplase niciodată să simt privirea unei fete frumoase atât de insistent asupra mea.

Băieții dădeau însă zor cu plecatul, deși fetele mai aveau câte ceva de căutat și de aranjat.

- Hai să mergem! zise Andrei.

- Stai un pic! Uite, că era să-mi uit ceasul, îl domoli Laura.

Nu prea aveam mare lucru de făcut în dimineața aceea, așa că m-am oferit să-i însoțesc la plecare până mai încolo. Am ajutat fetele să-și scoată schiurile din cabană și să le fixeze bine în picioare. Apoi am deschis poarta și am pornit-o pe traseul care traversa pădurea până în satul bunicii Adelinei.

Soarele era deja sus pe cer și, deși era cu dinți, lumina plăcut întinderile de ninsoare peste care scliffeau fermecătoarele diamante de zăpadă.

Adelina își potrivi părul ce i se revărsa peste umeri, cu zâmbetul curat și senin care făcu să-i răsară frumoasele gropițe în obraji. Ochii ei oglindeau nostalgic cerul senin și întinderile de zăpadă proaspătă luminate de soare, erau visători și frumoși.

Mă privi visătoare, poate mă compătimea că voi rămâne aici, pe munte, în singurătatea zăpezilor. Pe mine mă întrista gândul că va pleca și nu o voi mai vedea poate niciodată!

Am mers împreună până la coama muntelui vecin. De acolo traseul cobora în vale, ca mai apoi să urce și să coboare din nou pentru a ajunge în satul bunicii Adelinei. N-aveam schiuri, așa că a trebuit să mă întorc.

- Marian! îmi zise Adelina la despărțire. Vezi casa aceea, chiar la poalele muntelui? E casa bunicii mele!

Astfel m-am mai consolată un pic. Casa aceea o puteam vedea oricând, dacă aş fi venit până în acest loc. Așa că n-o pierdeam chiar fără urmă pe Adelina.

Venise deci momentul să ne despărțim:

- Rămâi cu bine!...

- Cu bine!

- Să ne găsim și la anul aici!

- La revedere! La revedere! le răspundeam eu. La anul vă aștept să veniți din nou! Drum bun!

- Las' că nu te uităm noi!

- Poate vom face revelionul în cabana ta, la anul! îmi zise Adelina, încurajându-mă cu farmecul privirii ei. Rămâi cu bine, Marian!

Ah, aceste cuvinte de despărțire ale Adelinei! Erau oare o amăgire? Sau o încurajare? Totuși, cuvintele ei păreau rostite din inimă, atât de frumos și cu atâta sinceritate! Nu păreau cuvinte formale, spuse de cineva care nu mai are de gând să mai revină vreodată prin aceste locuri. Erau cuvinte prea emoționante ca să nu-mi rămână adânc întipărite în minte și în inimă și să nu le repet de multe ori.

Au plecat oaspeții mei schiind sprinteni la vale. I-am urmărit mult timp. S-au oprit lângă un gard pe care l-au traversat pe rând. Pe Adelina a ajutat-o fratele ei. Apoi, ceata lor veselă s-a topit, intrând într-o vale împădurită...

Mai târziu i-am zărit pe un drum, la ieșire din pădure. Cineva, care nu putea fi decât Adelina, mă saluta cu brațele ridicate deasupra capului. Apoi, grupul s-a pierdut din nou în pădure, de data asta definitiv.

Nu pot descrie starea de spirit în care am rămas după plecarea lor. M-am întors la cabană încet, gânditor, pășind anevoie prin zăpadă. Priveam cu nostalgie cerul albastru și

pădurile verzi de brazi de pe culmile munților, profilându-și crestele pe cerul curat și liniștit. Revedeam și scânteierile de diamante ale zăpezii. Degeaba, însă! Nu puteam să-mi scot din minte imaginea pură a Adelinei. O revedeam aieva, zâmbind, plină de farmec și privindu-mă cu căldura ochilor ei luminoși.

Ajuns în cabană m-am repezit la oglindă. Oare de ce mi s-a părut că-mi acorda atâta interes Adelina? Grozav de frumos nu eram, știam bine asta de când eram la școală și pe la facultate... Poate aveam pe chip ceva profund, romantic, ceva anume care o vrăjea? Ori poate aveam seninătatea și simplitatea specifică eroilor care explorează ținuturile înghețate de la poli? Adică eram într-una din acele ipostaze în care ideea dădea expresie chiar și celei mai simple figuri? Poate eu, ca astronom, eram omul care dădea răspuns unor probleme serioase privind civilizațiile planetelor, probleme ce reușesc de obicei să ne hipnotizeze imaginația? Adelina mă asocia oare nostalgiei muntelui, sau a casei bunicii ei, în închipuirea ei? Așadar, care era taina influenței mele asupra ei? Sau, exista această înrâurire a mea asupra ei, ori era numai o amăgire de-a mea?

Toate gândurile și toate faptele mele au fost adânc pătrunse de acest eveniment nou, tulburător și fascinant. Chiar în timp ce făceam măsurătorile cu telescopul mâinile îmi tremurau iar emoția mă copleșea; la fel și când trebuia să dau telefoanele obișnuite la Vatra Dornei, comunicând datele meteo.

Petreceam mult timp, seară de seară, în fața telescopului, privind cu nostalgie steaua aceea albastră cu care am vrut să o impresionez pe Adelina. Steaua era acolo,

la locul ei, frumoasă și pură. Poate doar razele ei albastre se mai roteau, dar nu departe.

În serile care au urmat moș Bursuc urca uneori în podul Observatorului să vadă ce se întâmplă cu mine, căci simțea că se petrece ceva, dar nu știa ce anume. Iar când urca, îmi aducea și câte un termos cu ceai. Era un om tare de treabă și bun la inimă, bătrânul ăsta, moș Bursuc!...

4

Din ziua în care am avut oaspeții aceia neașteptați din București, satul din vale a fost izbăvit de săcâielile mele cu radiocasetofonul. Pur și simplu mi-a pierit cheful să mă mai distrez în acest fel.

Dar cumișirea mea bruscă a constituit un șoc pentru cei din sat. Ca dovadă că lumea se învățase cu șicanele mele, a fost faptul, că văzându-mă liniștit așa deodată, oamenii au intrat la bănuieli:

- Ce se întâmplă acolo sus pe deal? De ce a amuțit "măgăoaia" lui Marian?

Și bieții oameni au început să-și facă tot felul de griji și presupuneri: O fi bolnav? O fi plecat acasă? Nu, c-am văzut lumină la Observator, aseară! Atunci ce-o fi cu el?...

Când trecea prin sat moș Bursuc era întrebat în mare taină ce se întâmplă cu mine. Dar moșul spunea ce vedea și nici el nu pricepea motivul liniștirii mele.

De Anul Nou am încuiat șandramaua Observatorului și am plecat la părinți, într-o vacanță pe care o așteptam de multă vreme. Am revenit la postul meu abia peste vreo zece zile. De data asta mi-am adus cu mine și schiurile.

Chiar dacă eram ispitit de gândul să merg până în satul unde trăia bunica Adelinei cu speranța de a o mai găsi acolo, nu am avut această îndrăzneală. Bănuiam că grupul acela vesel trebuia să fi plecat deja la București, căci se apropiau cursurile. Mai credeam însă că acele tainice priviri

pe care mi le oferise Adelina, deși puteau fi sincere în clipele acelea, vor fi totuși repede uitate, de îndată ce ea va reveni în ambianța veselă a mediului studentesc.

Mi-am reluat cu sârg munca de măsurător al cerului. De fapt, nici nu puteam numi muncă asta, de vreme ce nu credeam că folosește cuiva. Când tocmai măsuram nu știu ce anume, aud niște pași pe scară. În ușă apăru moș Bursuc care venea din vale, din sat.

- Hei, Mariane! Eu sunt! Nu te speria!...

- Ah, mata erai, moșule? Nu știam ce tot umblă pe la mine pe scări, în toiul nopții...

- Domnișorul Marian!...

- Ce e, moșule?

- Musai să pleci în vale, la nea Macovei!...

- Cum? Chiar acuma?

- Da, chiar acuma!... Mi-a zis să vii!...

- Uf! Nici aici nu te lasă oamenii în pace!...

Ce putea să fie? Trebuia să mă îmbrac mai bine, să închid Observatorul și s-o pornesc la vale, prin întuneric și prin nămeți, luându-mi felinarul ca tovarăș.

Am ajuns la poarta dinspre deal a gospodăriei lui nea Macovei, o împing anevoie, mai-mai s-o rup, căci era veche și șubredă... În curte mă sperie o pocitanie de câine, care mă și apucă de poala paltonului. Norocul meu a fost că stăpânul casei a ieșit repede în prag, iar câinele a dispărut prin grădină. Am intrat în gang, scuturându-mi bine ghețele de zăpadă.

- Bună seara, nea Macovei!

- Bună, fecior! Ai venit, băiete? Nu mai știe lumea de tine, ziceam că ai fi murit, or ai fi bolnav...

- Vai, câtă grijă!... Nu vezi mata că-s sănătos tun?

- Bine, bine! Asta ne bucură... Am zis așa... într-o doară... Uite, am zis să te chemăm la noi în casă, mai stăm de vorbă, mai bem un păhărel... că ți-o ajunge să tot stai singur colo pe deal... Și azi e chiar ziua lu' Sfântu Ion.

- Cum să-ți mulțumesc, nene, pentru atâta grijă?

- O, nu-i nimica, asta așa să cade să fie între oameni!

- Ai dreptate, nene!

Intru în casa omului unde ne întâmpină aerul cald al odăii în care duduia focul.

- Măi, femeie, întinde masa repede c-a venit Marian! Cheamă-l și pe Ionel al nostru, că doar e ziua lui!

Intră Ionel în odaie, un tânăr cam ursuz, îmbrăcat într-o bluză verde ostășească, și-mi dă mâna, strângându-mi-o tare, bărbătește.

- Țasta-i fecioru' meu, Ionel! A venit tocmai de la Galați, că-i militar!...

- La armată?

- Oho! La grăniceri!...

- Bravo, Ionele!

- Femeie! Ai pus paharele?

- Pun acușica. Așezați-vă, că vin acușica!

Mă uit roată prin încăpere, doar-doar oi vedea ceva deosebit, căci n-am fost chemat doar pentru atâta lucru, adică să bem țuică. Mă mira că încă n-o văzusem pe Maria prin casă.

Apăru, în sfârșit, și fata. Era dichisită tare, în cămașă și catrință, model popular, ca la paradă. Noi, bărbații, eram deja la al doilea păhărel de țuică, eram cu chef și mâncam din sarmalele aduse de nevasta lui nea Macovei.

- Măi, fato! Ia și tu un pahar cu noi!

- Nu pot! Nu beau țuică! se codi fata rușinată.

Cu tot dichisul gătelii, fata a fost pusă de maică-sa să ne servească la masă, să caute mere și nuci prin cămară și cârnați în pivniță. Se vedea că fetei îi era tare ciudă pe maică-sa că o punea la treabă, în loc s-o așeze moț pe un scaun, să se zgâiască la musafir.

Mie nu-mi tihni deloc seara aceea la nea Macovei. Nu-i vorbă, am fost ospătat omenește, însă mă plictisea nespun că nea Macovei se întrecea în a lăuda isprăvile nemaipomenite ale lui fecioru' său la armată, cu ce-a zis Ionuț, ce-a zis maiorul, ce-a făcut Ionuț de-a ajuns sergent... Of! Doamne! Cum de nu-și dădeau seama oamenii ăștia că pot plictisi pe alții într-un așa hal!

Mie mi se părea că nea Macovei mă lua mereu în răs:

- Uite, Ionele, Marian ăsta, băiat dăștept rău, cu carte! nimic de zis... Dar ce folos? Stă toată ziua acolo, în podul acela de la Observator, la un loc cu liliicii și cu șobolanii... în tovărășia lu' moș Bursuc... Se uită și se tot uită la stele... cu "măgăoia" aia urlând de-ți ia urechile, neamule. Ce tot faceți voi acolo, măi? O să vă zăpăciți de cap într-o zi!...

- Nu-i chiar așa, nea Macovei! încercam eu să mă apăr cu demnitate. Am învățat carte, am niște idealuri în viață... muncesc pentru oameni... pentru vremurile viitoare...

- Măi, băiete! Da' noi ăștia bătrânii pentru ce muncim, bre? Nu muncim toată ziua pentru noi și pentru copchii noștri, ba încă și pentru ăștia de la oraș?...

- Știu, nea Macovei, știu! Însă am vrut să zic că și noi, ăștia cu carte, avem menirea să veghem ca lucrurile să meargă bine pe lumea asta...

- Îi fi având tu dreptate, Mariane, însă ți-ar prinde mult mai bine să-ți faci casă undeva pe-aici prin sat... să te

însori c-o fată de gospodar și să trăiești ca oamenii... nu singuratic, acolo sus... ca puscicii...

Vai, ce mă plictisea omul ăsta! Mi-e greu să descriu cum am îndurat conversația aceea incomodă atunci. Mai ales fecioru' lui nea Macovei mă irita, căci privea la mine cu înfumurare, de parcă a fi sergent însemna vreo ispravă nemaiauzită!

Cel mai mult mă indispucea însă faptul că începusem să pricep că nea Macovei trăgea nădejde că i-aș fi putut deveni într-o bună zi ginere, chiar dacă, așa cum zicea și el, n-aveam casă și gospodărie. Dar aveam în schimb carte, și leafă, deci mă putem pricopsi cu timpul și de restul. Înțelegeam acum bine de ce fiică-sa își pusese cămașa înflorată și de ce se holba atât de rușinată la mine...

Ce să mai zic? Fata nu era din cale-afară de urâtă, era chiar frumoasă dacă o priveai mai bine, deși nasul îi era cam strâmb și gura cam într-o parte. Ceea ce mă făcea să mă cutremur din toată ființa era casa aceea țărănească, fără nicio poezie în ea, plină doar de preocupări banale, care nu mă atrăgeau deloc.

Spre miezul nopții, în fine, după ce reușisem să scap din plictiseala acelei case și să închid bine pe dinafară poarta cea hodorogită din curtea gospodăriei lui nea Macovei, în plină răcoare și întuneric am redevenit liber și încrezător în steaua mea, urcând înapoi muntele. Jurasem să nu mai calc pe la casa aceea câte zile voi mai avea!

Ce să-i faci? Erau prea înalte idealurile vieții mele. Și numai amintindu-mi de Adelina, ideea de-a mă însura în sat și de a trăi ca un gospodar la țară, îmi părea o curată nebunie, o profanare a idealurilor nobile care mai zăceau în mine și pe

care le asemuiam cu un Univers frumos, măreț, plin de taine și scânteieri.

Chiar în noaptea aceea, ajungând la Observator, am ținut să-mi reiau conștiincios cercetarea tăcuților și pașnicilor aștri. Abia atunci am înțeles că meseria mea avea mult mai multă măreție decât credeam, că era mai presus decât oricare dintre măruntele preocupări ale oamenilor din vale.

Evenimentele care urmau să-mi întărit și mai mult încrederea în justetea aspirațiilor mele. Căci se întâmplă într-o după amiază, pe când se întorcea moș Bursuc din sat cu rucsacul plin cu alimente și pe când începuse să scoată și să pună pe masă cumpărăturile: făină, șuncă și celelalte, dintr-un buzunar al rucsacului l-am văzut scoțând un ziar în care ținea ceva învelit cu multă grijă. Erau două scrisori.

Una dintre ele am recunoscut-o imediat, era de la tatăl meu. Cealaltă însă...

Cea de-a doua scrisoare avea să fie scânteia care urma să aprindă toată exuberanța spiritului meu! Era o scrisoare venită într-un plic fin, cu multe timbre albastre, cu un scris nespus de delicat, caligrafic, anticipând parcă toată gingășia gândurilor închise în el. Pe verso-ul plicului era scris doar un singur cuvânt, dar cât de însemnat era el pentru mine: ADELINA.

Nu eram în stare nici măcar să-mi stăpânesc bătaiele inimii. Moș Bursuc nici nu primi mulțumiri pentru aducerea scrisorilor, într-atâta eram de preocupat cu gândurile și cu emoțiile mele!

Pe care dintre cele două scrisori s-o citesc mai întâi? M-am decis să o citesc prima pe cea de la tata, ca să o pot citi în tihnă pe cealaltă, căci presimțeam că îmi va suci toate

gândurile. Am aflat repede că acasă toate erau bune, ca de obicei, și toți îmi duceau dorul.

Nu mă înduram să desfac plicul de la Adelina, atât de frumos și perfect era! M-am retras în camera mea din cabană, să pot fi absolut singur când voi citi și să am toată liniștea de pe lume. Am desfăcut plicul la un capăt, cu mare grijă, ca și cum ar fi trebuit să-l las intact ca să-l pot trimite înapoi. Și, în timp ce-l desfăceam, inima îmi bătea atât de tare, parcă era împlinită de o adâncă recunoștință și de o infinită emoție.

Am scos foile fine, împăturite și am început să citesc, cu inima cât un purice:

Dragă Marian,

Iți mai amintești de mine? Sunt Adelina, fata cu părul auriu, care a trecut pe la Observatorul tău, de Crăciun. Sper că nu te superi că ți-am scris, dar mă gândesc că poate ai o prietenă și scrisoarea mea nu ar fi bine venită. Scuză-mă și uită-mă repede, dacă-i așa!

Gândul acesta, că poate ai o prietenă de care eu nu știu, mă chinuie. Cât aș vrea ca acest gând să fie doar un vis urât. Dar când te priveam, acolo sus, pe munte, și după cum mă priveai și tu, nădăjduiesc că nu-i nimic adevărat din cele de care mă tem eu și că am atâtea neliniști doar din cauză că nu ne cunoaștem bine.

Cât am stat la bunica mea, în fiecare zi am trăit cu speranța că vei veni să ne vizitezi. De ce n-ai venit? Chiar și pe peronul gării din Vatra Dornei încă te-am așteptat. Nu știu de ce n-ai venit!

Pentru mine, satul bunicii mele este paradisul de pe pământ. Mă crezi cumva o fată înfumurată? Aș putea să fiu,

desigur, doar sunt bucureșteancă. Părinții mei sunt profesori universitari: tatăl meu e profesor, iar mama conferențiar. Deci poate aș fi avut unele motive să fiu mândră, poate chiar îngâmfată, să urmăresc prietenii doar în compania odraslelor de familie sus-puse. Și totuși, nu e deloc așa!

Cu mine se petrece un fapt curios, acea reîntoarcere a sentimentului de nostalgie față de locurile minunate în care au trăit generațiile trecute, satele acelea de munte liniștite, pline de poezie. Simt că se întâmplă asta cu mine, deși părinții mei s-au aclimatizat cu viața din București de mai bine de treizeci de ani.

Sunt bucureșteancă get-beget, și totuși cunosc foarte bine viața de la țară. Mai mult, îmi și place. Când eram copil am fost lăsată în grija bunicii până am împlinit șase ani. Chiar credeam atunci că bunica îmi era mamă. Mă țineam de ea toată ziua. Bunica mă răsfăța și se mândrea cu mine, prin sat. Eram lăudată, oamenii se uitau la mine ca la un înger, așa îmi spunea bunica mea.

Apoi au fost vacanțele, toate vacanțele pe care le făceam la bunica. O ajutam la treabă, ca un adevărat copil de la țară. Când am crescut mare am învățat să merg cu schiurile. Ce mai încolo-încoace, satul bunicii mi-a fost dintotdeauna adevăratul paradis al copilăriei mele!

Să nu crezi că sunt o fată tăcută și întruchiparea cumințeniei. La școală și acasă, am fost un copil zvăpăiat, uneori chiar obraznic. Profesorii mă dădeau uneori afară de la lecții. M-ar fi pedepsit ei și mai aspru, dar știau cine sunt părinții mei, așa că m-au înghițit cum au putut. Spre marea mea bucurie, care-mi vedeam nestingherită de obrăzniciiile mele!

Am fost adeseori îndrăgită de băieți. Doar că eram ceva mai serioasă decât ei și până la urmă îi pierdeam. Nu mi-a părut vreodată rău, căci am tot învățat ce isprăvi pot face și ce nu pot face. Iar eu, sub masca obrăznicilor și a veseliei personale, rămâneam o fată cuminte. Parcă așa mi-o închipui și pe bunica mea, în tinerețile ei.

Odată, pe când eram la liceu, m-am îndrăgostit de un profesor de-al nostru, un om cult și nu prea în vârstă. Eram însă foarte circumspectă în a-mi manifesta sentimentele, căci mi-ar fi fost penibil ca el să descopere ce se întâmplă cu mine. Nu știu dacă a aflat vreodată ce simțeam eu. Totuși, auzindu-l odată certându-se cu soția sa, în cancelarie, m-am vindecat repede de simpatia ce o aveam pentru el. De atunci am devenit îngrozitor de răutăcioasă, trânteam lucrurile pe bancă, vorbeam tare, gesticulam. Mă mir și acum de câtă stăpânire a dat dovadă profesorul acela al meu, de nu m-a dat niciodată afară din clasă!

Am intenționat să urmez medicina, ca să dau curs atracției declarate în familia noastră pentru această profesie, mereu nerealizată. Aveam însă o prietenă mai mare cu câțiva ani ca mine care a depus toată strădania ei să se facă doctoriță. Când aproape trebuia să dau și eu admiterea la facultate, am întreat-o cum se simte în ipostaza de medica. Nimic palpitant! Părea tare dezamăgită. Totul se transformase într-o rutină. Nu mai avea nici vise, nici idealuri. Apatia ei a fost ca un semnal pentru mine, căci mi-am scos din minte pentru totdeauna ideea de a mă face medic, cu tot riscul de a intra în conflict cu părinții mei.

Am încercat în multe feluri să fac ceva care să-mi întrețină viu spiritul creativ. Practic, am făcut de toate: desenam frumos, cântam în corul liceului, scriam poezii. Am

reușit chiar să-mi aranjez o mică expoziție cu desenele mele, și-am publicat câteva poezii într-o revistă literară. Totuși, nu mă decideam să urmez vreuna din aceste direcții. Eram prea departe de toate acestea, aveam multe de învățat, eram tare nehotărâtă.

Am simțit totuși, la un moment dat, că trebuie să-mi fac un rost în viață. Așa că m-am apucat, precum băieții, să învăț matematica și fizica. Mi-a venit așa, deodată, să încerc să dau admitere la Facultatea de Mecanică. Vroiam să devin ingineră, să lucrez undeva într-un laborator de fizică, să cercetez. M-au dezamăgit însă multe lucruri la facultate: tot învățam și învățam, din obligație parcă, dar nu reușeam să verific nicăieri nimic din cele învățate!

Sinceră să fiu, sunt un pic dezamăgită. Unde mai pui că se apropie și sesiunea de examene. Trebuie însă să "rod" cursurile, căci nu-mi pot permite să mă fac de rușine.

Ce crezi despre mine acum? Sunt sigură, te-am speriat un pic cu mărturisirile mele. Ce ți-am spus însă, nu-i nici a zecea parte din ce-mi poate capul și obrăznicia. Am căutat să fiu sinceră. Sunt însă nemiloasă când vreau să mă distrez pe seama cuiva!

Marian! Mă admiți așa? Poate mai am șanse să mă schimb cu ceva, în viitor. Deși, după cum mă știu, sunt cam puține...

Tu ce mai faci? Cred că ești exasperat stând acolo, în singurătatea muntelui și a cerului tăcut. De-ai ști însă cu câtă emoție am vizitat Observatorul acela al tău! Cât de impresionată am fost de explicațiile pe care mi le-ai dat chiar tu cu privire la "steaua albastră" cea neîndurătoare. Sper să nu fiu și eu o stea albastră... pentru cineva!...

Încerc să mă concentrez și să mă gândesc la ale mele, la cursuri, la prieteni, la părinți. Mi-e imposibil însă! Mi-au rămas gândurile la tine și la locurile acelea!

Uite, e miezul nopții acum, în timp ce îți scriu această scrisoare. Când voi adormi, s-ar putea să visez iarăși plimbarea aceea la Observator. Mi-ar plăcea atât de mult să primesc și eu o repartiție la Observatorul tău, după ce voi termina facultatea!

Știu, nici acolo fericirea nu vine de la sine și pe deplin, dar aș încerca să am acea stare de visare pentru absolut, care domnește în spiritul multora dintre noi.

Uite, acum promit să te las în pace! Așa-i că te-am zăpăcit cu gândurile mele împrăștiate? Sunt convinsă, te-am speriat într-atât de mult, încât îți va fi frică să ai de-a face cu o fată nebunatică așa precum sunt eu.

Încerc să mă schimb, poate chiar voi reuși. Dar asta, neapărat, de dragul cuiva care reușește să mă impresioneze. Sau, poate, de dragul unei idei nemaipomenite.

N-am știut să-ți scriu în așa fel încât să te ispitesc, să mă fac atrăgătoare. De vină este, poate, faptul că eu - acum îmi dau seama - n-am scris niciodată o scrisoare adevărată, în afară de cele pe care i le-am scris bunicii mele.

Dacă apreciezi că-i bine, scrie-mi și mie ceva. Orice, n-are importanță! Vreau să știu doar că ești sănătos și că nu-ți pierzi curajul realizării idealurilor. Și eu mi-am propus să mă gândesc la tine și sper că nu mă vor lua copilăriile pe dinainte!

Salutări și vise frumoase de la "Steaua albastră"!

Cu drag, ADELINA.

P.S. Dacă vei crede că merită să-mi răspunzi, te rog, scrie-mi la adresa: Adelina Marinescu, Aleea Compozitorilor, nr. 30 D, București

Când am ajuns la sfârșitul scrisorii eram epuizat. Desigur, tot ceea ce am citit m-a uluit. Am mai citit-o odată, apoi încă odată să revăd anumite fraze care îmi bulversau creierii. Și apoi încă odată, când în minte mi s-a strecurat bănuiala că nu Adelina ar fi scris-o, ci altcineva. Iar de atunci am tot recitat-o, mereu gășind un motiv ca s-o fac.

Și azi mai văd în minte acele cuvinte care mi-au înflorit în inimă și au rămas acolo pentru veșnicie. Atunci, abia respiram când le citeam. Îmi imaginam atâtea lucruri, adormeam cu scrisoarea în mâini, iar când mă trezeam, nu puteam să fac altceva până nu o reciteam. O luam cu mine noaptea în Observator, priveam cu telescopul mult mai des steaua aceea. Steaua albastră era acum pentru mine steaua Adelinei.

Cum m-am descurcat cu măsurătorile și raportările mele în acele zile, nu știu. Dar știu sigur că-mi simțeam capul amețit, parcă aiuram tot timpul.

Nu știam ce să înțeleg din multe din cuvintele acelea. Adelina era îndrăgostită sau nu? Nu era cumva doar un capriciu și, de fapt, printre cuvinte mă averiza să nu-mi pun prea mari speranțe în ceea ce pare a fi? Erau atâtea argumente pro și contra încât îmi era greu să înțeleg limpede conținutul scrisorii. Erau fraze în ea în care se părea că sunt de o sinceritate debordantă. În alte locuri însă parcă eram avertizat că trebuie să mă înfiorez la gândul că totul ar putea fi doar o amăgire, una cumplită, și că nu trebuie să mă bazez pe aceste cuvinte de început, nesigure, scrise poate într-o clipă de

rătăcire a frumoasei Adelina, clipă care mi-ar putea fi fatală dacă nu sunt atent.

Ceva totuși îmi spunea că în lumea frumosului despre care vorbea Adelina cu atâta patimă, nu ar trebui să nu-și facă loc și loialitatea. Am decis până la urmă să mizez totul pe o singură carte: Adelina este o fată sinceră, în tot ceea ce mi-a scris. Și m-am simțit foarte bine gândind astfel. Era plăcut să port cu mine această credință. Era plăcut să am o prietenă atât de frumoasă, în care să am încredere. Iar credința mea sporea de fiecare dată când îmi aminteam de schimburile acelea de priviri atunci când a fost aici, pe muntele meu. Nu puteam uita chipul ei sublim care strălucea ca o lumină pură sub cerul albastru suspendat peste peisajele cu zăpadă scânteietoare.

De o săptămână citeam și reciteam scrisoarea aceea, când, iată, deodată descopăr cuvintele în care ea îmi cerea să-i răspund. Parcă nici nu le văzusem până atunci. Cum de-am putut fi atât de egoist să nu mă gândesc decât la mine, în timp ce ea aștepta răspunsul meu? Am fost de-a dreptul tare tulburat de această descoperire.

Să scrii, e simplu să-ți propui, dar ce anume să răspund la frumoasele ei cuvinte? Simțeam că răspunsul meu nu va fi într-atât de demn ca să nu distrugă nimic din vraja de care fusese cuprinsă Adelina atunci când mi-a scris. Încercând să găsesc cuvintele potrivite, mi-am memorat întreaga-mi viață, pas cu pas, și tot ceea ce mintea mea altădată putea să scoată sublim din mine. Dar nu mergea. Nimic nu mi se părea că se potrivește cu starea mea. Nu reușeam să înșiruiesc decât niște fapte mărunte, deloc importante, departe de frumoasa ei poveste pe care mi-a scris-o. Am avut vreodată vise cu adevărat? Iată o întrebare la care nu mai știam să răspund...

Am încercat să-mi adun toate gândurile, dar și puținul meu talent de a compune o scrisoare și puținile mele concepte pe care mi se părea că le mai dețin și îmi erau clare. Nimic nu mi se părea demn pentru a fi așternut în scrisoarea de răspuns, dar trebuia să o fac, deja întârziaseam prea mult.

O noapte și o zi am muncit să compun o scrisoare lungă și sinceră. Dar îmi era frică să o expediez, eram perfect conștient că de ea depinde toată fericirea mea viitoare, tot sensul vieții mele de aici înainte.

În următoarea noapte am adormit liniștit. Seara, uitasem să transmit datele meteo, însă nimeni nu s-a plâns de acest fapt atât de neînsemnat, probabil cei de la Vatra Dornei și-au închipuit că "a adormit băiatul acela de la Observator".

În dimineața următoare, încercând să recitesc răspunsul meu, m-am speriat de-adevăratale: cu așa ceva aveam de gând să cresc în ochii unei domnișoare din București? Am rupt scrisoarea aceea degrabă, în mii de bucățele și am aruncat-o pe foc.

Am luat-o de la capăt. Trebuia să fac ceva să ocolesc, pe cât posibil, vechiul meu stil de a-mi povesti gândurile. Au urmat astfel alte nopți chinuitoare, alte neliniști...

În cele din urmă am decis să fiu mai optimist, de aceea am început să scriu mai direct, mai sincer, înfruntând orice risc. A ieșit o scrisoare mai slabă decât prima, simțeam asta, dar pe aceasta vroiam să o trimit.

Sfârșind-o, m-am simțit și eu extenuat. Totuși, am mai ținut scrisoarea la mine vreo două zile, să mai meditez la cele scrise și, mai ales, să prind complet curajul de-a o trimite. Și astfel s-au scurs două săptămâni încheiate de când primisem scrisoarea de la Adelina, iar răspunsul meu încă nu era expedit. Grea muncă era și asta, de a compune o biată

scrisoare unei tinere domnișoare care reușise să-mi sucească mintea și să-mi tulbure liniștea!

A doua zi eram hotărât să pun scrisoarea la poștă, dar în noaptea aceea mi s-a întâmplat un lucru ciudat. M-am așezat în fața lunetelor să-mi fac măsurătorile. Toate stelele erau cuminiți, la locul lor, așa cum le știam. Însă, când să măsoz coordonatele stelei albastre, am rămas blocat...

Nu se poate! mi-am zis. Am greșit ceva? Mai reiau odată măsurătoare... Nu, n-am greșit! Atunci? S-a mișcat pe cer o stea, așa, fără veste? Nu, nu se putea! Mai măsoz și a treia oară... Tot așa! Reglez instrumentele, le șterg de praf, le curăț și repet măsurătorile. Aceași minune!... Cercetez mai cu atenție steaua aceea și constat că lângă ea apăruse încă o stea, puțin mai palidă. O stea nouă? Sunt prea sigur pe mine, steaua aceea mică nu existase până atunci! Niciun catalog din lume nu o conținea...

Eram de-a dreptul uluit! Să fiu tocmai eu martorul unui eveniment atât de rar, când o stea să iese din eclipsă, din spatele altei stele, chiar în prezența mea? De ce oare steaua albastră se deplasase? Am văzut mai clar, steaua ascunsă părea mult mai mare. Să fie o galaxie? Tot ce era posibil! mi-am zis...

Mai verific totul încă o dată, de la început: tot așa stăteau lucrurile. Dau urgent telefon la Vatra Dornei, cerându-le să se consulte cu alte observatoare privind neobișnuitul fenomen. Cu greu a venit răspunsul lor, iar acesta era împerturbabil: toate celelalte observatoare care au fost întrebate nu remarcaseră fenomenul constatat de mine! Eram sfătuit chiar să mai verific odată! Ce să mai verific?

Solicite sprijinul celor mai mari observatoare astronomice din R.F.G. Nici de acolo nu se vedea fenomenul

așa cum l-am constatat eu! Ba, mai mult, am primit de la București și niște vorbe de-a dreptul cinice: să-și vadă băiatul acela de treabă și să mai șteargă lentilele de praf!

Ce puteam să mai zic? Eram cumva sub influența unor clipe de inconștiență? La mine se vedea clar straniul fenomen de dedublare. Atunci mi-a trecut o idee prin cap: am solicitat să vină specialiști de la alte observatoare, să vadă fenomenul aici, la mine, la fața locului, dacă tot nu mă cred!

Ce nopți frământate au urmat! Cât zbucium, câte telefoane! Eram mereu trimis la plimbare: liniștește-te, vom trimite pe cineva cu o lunetă la tine, mai așteaptă!...

Cum să mai dormi în așa situație? M-am apucat să recitesc încă o dată scrisoarea pe care aveam de gând să i-o trimit Adelinei. Acum mi se părea cu mult mai bună! Suna cam așa:

Dragă Adelina,

Sunt conștient, oricât m-aș strădui, că este posibil ca această scrisoare să-ți risipească iluziile tale despre mine. Mi-e frică de fiecare cuvânt pe care l-am așternut aici, căci pe cele pe care încerc să le potrivesc, s-ar putea ca tocmai ele să mă piardă iremediabil din ochii tăi.

Îți imaginezi poate cât de fericit aș fi de-aș reuși să nu-ți destram iluzia despre mine, măcar pentru puțin timp după ce vei citi această scrisoare!

Simt și acum fiorii atingerii mâinii tale, atunci când te-am ajutat să escaladăm gardul acele în drumul nostru spre Observator. Sau, mai simt încă mângâierea părului tău, care mi-a atins obrajii când erai preocupată să privești cerul prin lunetă. Sau, încă, acele priviri adânci, fermecătoare, pline de

taină și căldură, cu care mi-ai mângâiat inima în mai multe rânduri. Știi că, după plecarea ta, cerul și-a pierdut din strălucirea pură pe care o știam atunci când erai aici, sub el?

Mă întreb deseori de ce s-a întâmplat să apari tu pe aici și să-mi tulburi inima și gândurile? Și asta, după ce-mi învinsesem multe iluzii și mă obișnuisem deja să-mi temperez gândurile și visele aici în singurătatea postului meu!

Toate cuvintele îmi par nevrednice și nepotrivite ca să-ți descriu infinita candoare pe care am întâlnit-o și am simțit-o atunci când te-am descoperit pe tine. Toate iluziile mele din trecut s-au spulberat, n-aș mai cuteza nicicând să mai cred în ele.

N-aș putea să-ți scriu mare lucru despre mine, despre viața mea și despre ai mei. Părinții mei sunt oameni simpli, cât se poate de simpli. Iar viața mea, de când mă știu, a fost plină de greutate, de trudă multă, la școală și acasă. Dar de visat am visat mult, poate mult mai mult decât s-ar fi cuvenit. Nu mi-am realizat însă niciunul din visele la care țineam foarte mult și care m-au însoțit până acum. Când eram la liceu, m-am îndrăgostit de o fată frumoasă din clasele mai mici. Dar s-a purtat cu mine cu atâta mândrie și îngâmfare, încât n-am putut niciodată să uit disprețul cu care îmi arunca uneori cuvinte biciuitoare. Apoi, la facultate, nu m-am bucurat niciodată de compania vreunei tinere domnișoare, care păreau, toate pe care le știam, departe de o preocupare care să-mi stârneasă interesul.

Din aceste motive, dar și din altele care pot fi subînțelese, mi-am căutat până acum alte idealuri în viață. De pildă, să învăț multe, să realizez în domeniul științific unele lucruri care să-mi aducă bucurie și satisfacție. Însă

multe din idealurile mele nu le-am putut atinge până acum, iar de unele s-a ales praful și pulberea. Chiar și idealul meu suprem, acela de a cerceta aștrii cerului, ajunsese să-mi pară, la un moment dat, o cruntă dezamăgire.

Am încercat, uneori, să realizez ceva frumos, o poezie, o melodie, sau altceva. Îmi era însă inima pustie, iar conștiința nu mi-a permis niciodată să mă prefac, să-mi creez fericiri imaginare, căroră să le închin gândurile mele.

Aceasta este, pe scurt, istoria vieții mele neînsemnate de până acum, a zbatelor mele care m-au dus în cele din urmă, așa cum spuneam, la pierderea multor idealuri.

Adelina, tu ai reușit să-mi aprinzi în inimă o lumină nouă, fermecătoare, plină de încredere. Mi-e teamă, însă, că te-ai înșelat în privința mea. Poate că nu sunt mai mult decât o iluzie trecătoare pentru tine. Cum oare aș putea să-ți ofer frumusețea pe care ți-o dorești și visurile sublime pe care vrei să ți le împlinești?

Dar privirile tale minunate și pline de căldură nu le voi putea uita niciodată! Mai cred în adevărata frumusețe, în sinceritate și în devotament! De aceea mai sper că următoarea ta scrisoare pe care poate te vei obosi să mi-o scrii, să nu fie doar o frază cu care mă vei pedepsi sau mă vei ironiza pentru ridicolul în care știu să mă scufund uneori când îmi fac mari iluzii!

Poate ai așteptat mai mult decât trebuie răspunsul meu. Aș vrea însă să știi că mi-a trebuit mai bine de o săptămână să-mi găsesc cuvintele potrivite, care să fie demne de a fi citite de tine, deși mai tremur și acum la gândul că efortul meu nu se ridică la nivelul așteptărilor tale meritate.

Aș vrea să știu că pot însemna mai mult decât o iluzie. Aș vrea să fiu capabil să preîntâmpin orice deziluzie în

legătură cu mine. Oricum, voi rămâne recunoscător o viață întreagă pentru strădania ta de a-mi acorda atenție. N-aș putea uita niciodată o asemenea întâmplare din viața mea, în legătură cu o ființă a cărei frumusețe m-a cucerit pentru totdeauna!

Dragă Adelina, rămâi cu bine! Îți mulțumesc încă o dată că mi-ai scris! Totodată, îți doresc multă baftă la examenele care urmează să le susții! În final îmi pun speranța că poate îmi vei mai scrie și, de ce nu, poate într-o zi ne vom putea revedea!

Cu stimă și devotament,

Marian.

După această ultimă lectură m-am gândit că ar fi bine să adaug și următoarea veste care mă tulburase atâta în ultima vreme:

P.S. În ultimul timp am observat unele lucruri foarte ciudate privind "steaua albastră" pe care ți-am arătat-o atunci: un astru necunoscut și straniu a răsărit lângă ea. Un fenomen care, practic, ar trebui să fie imposibil, sau foarte puțin probabil. Dar totul ar trebuie să fie reverificat!

A doua zi, trezindu-mă dis-de-dimineată, mi-am făcut curaj și am plecat la Vatra Dornei să pun chiar cu mâna mea scrisoarea la poștă. Până seara m-am întors și am alergat de îndată la Observator. Am șters meticolos lentilele, am reglat toate instrumentele. Am pregătit totul și m-am pus pe așteptat, să vină mai repede întunericul și să încerc din nou să

dezleg misterul stelei albastre dedublate. Mie mi se părea că sunt perfect lucid, căutam permanent să fiu convins că așa stau lucrurile și că nu trăiesc niște iluzii.

A venit noaptea. Instalată în fața telescopului meu cel mare, verific din nou, cu răbdare, toate pozițiile astrilor. Totul era perfect. Mă uit apoi - pe furiș, parcă cu teamă în suflet - la steaua mea albastră. Fenomenul de dedublare persista! Fenomenul acela continua să mi se arate, la fel ca prima oară! Atunci, de ce oare nu-l văd și ceilalții? Eram tare intrigat de situația asta.

Atunci am pus din nou, hotărât, mâna pe telefon, și am cerut legătura direct cu institutul de care depindeam, zicându-le celor de-acolo:

- Rog insistent să-mi trimiteți specialiști cu lunete mai bune, ca să elucidăm odată misterul pe care eu îl observ aici, de câteva nopți la rând!

5

Dacă până atunci îmi făceam datoria de supraveghetor al cerului nu cu prea multă tragere de inimă și doar după cum eram într-o dispoziție mai bună sau mai proastă, acum însă, dintr-odată, devenisem scrupulos și conștiincios în toate măsurătorile pe care le efectuam. Misterul dedublării stelei albastre reușise să mă convingă cât de important este ca cerul să fie urmărit atent, noapte de noapte, chiar și atunci când pare că este lipsit de mișcare.

Știind bine că va trece ceva timp până când îmi vor sosi ajutoare, m-am apucat singur să încerc să dezleg fenomenul inexplicabil, după canoane științifice.

Recapitulând întâmplările, lucrurile stăteau cam așa: într-o zi văd steaua albastră la locul ei, iar în următoarea o văd mutată din loc, cu puțin, e drept, și, în plus, alături de ea a răsărit un astru ciudat, poate o galaxie cu totul necunoscută până acum.

Faptul că o stea este văzută, chiar și foarte slab, înseamnă că ea radiază lumină în toate părțile, iar un mic fascicol din lumina ei revine și celui care o privește. Însă o stea ar trebui să fie văzută din zone întinse din Cosmos și de pe Pământ. Așa ar trebui să fie, în teorie. Dar steaua mea cea nouă o văd numai eu, iar pentru alte observatoare din lume ea este invizibilă, probabil este ascunsă în spatele stelei albastre. Asta ar însemna poate că, în zona mea ajung raze deviate ale

astrului ascuns, conform proprietății de curbare a direcției razei luminii în vecinătatea unor corpuri cerești masive.

Îmi explicam, deci, acest mister, că eu văd o stea și alții n-o văd, că nu poate fi altceva decât un efect curios al teoriei relativității lui Einstein. Pe mine mă uimea însă altceva: de ce fenomenul este, în același timp, foarte focalizat (îl observ numai eu) și foarte stabil (se manifestă constant, timp de mai multe zile, în același loc restrâns)?

După cunoștințele mele, acea rază curbată ar trebui să intercepteze Pământul doar o clipă, ca apoi să se depărteze grăbită în spațiul dintre stele.

Tot încercam să-mi explic în ce fel și cum anume se petrece stabilitatea fenomenului și nu găseam nicio idee care să mă ajute cu adevărat. Într-una din nopți, a cincea de când înregistrasem dedublarea stelei albastre, după ce am terminat de făcut măsurătorile și după ce m-am chinuit zadarnic să-mi explic în vreun fel de ce vedeam fenomenul acela, tocmai mă pregăteam să pun husele pe telescoape când, chiar în acel moment, un zgomot asurzitor, o zdruncinătură înfiorătoare a făcut să se cutremure mansarda Observatorului. Am auzit geamurile făcându-se țandări, lunetele și instrumentele răsturnându-se, mesele și obiectele împrăștiindu-se, iar eu am fost doborât la podea. După ce mi-am revenit din acel șoc cumplit, întâi m-am mirat că mai eram teafăr. Am coborât repede scările și am ieșit afară să văd ce anume a produs zguduitura aceea.

În noaptea rece, afară, se auzea un vuiet sinistru al pădurilor din apropiere. Prin văzduh plutea parcă un miros iritant de rășină, dar și ceva pătrunzător, ca scrumul ori ca praful de stâncă. Prin păduri și poieni se vedeau mulți copaci răsturnați ori frânți de la mijloc.

Ce s-a întâmplat? Un atac aerian? Nu părea. Deși nu știam sigur, mi-am imaginat că nu așa arată un bombardament. Să fi fost un cutremur de pământ? Nici asta nu putea fi, prea a fost violent și de scurtă durată!

O fi fost vreun meteorit! îmi zic. Cercetez în noapte, de la distanță, munții și pădurile întunecate, cu poienile lor sure, înzăpezite, să văd ceva care să-mi indice căderea vreunui meteorit, mare sau mic. Mă așteptam să văd fum, vreun crater pe undeva, sau ceva asemănător.

Dintr-odată m-a străfulgerat un gând: te pomenești că evenimentul ăsta are vreo legătură cu ciudata mea stea albastră. Îmi trecu asta prin cap, așa, dintr-odată. A trebuit să surâd mai apoi la năstrușnica mea idee, prea mi se păru că nu aveau nimic în comun cele două fenomene!

Urc iarăși în podul Observatorului, împingând într-o parte mesele și scaunele împrăștiate și dau să aprind felinarul. Dar felinarul era spart. Am încercat să mă descurc pe întuneric, cum am putut, căutând să dau de mânerulele turelelor la lunete. Spre bucuria mea, telescopul cel mare era teafăr. La lumina unui chibrit am reglat lentilele acestuia. Totul funcționa impecabil! Chiar și turela rotitoare, cea mare, funcționa, e drept, cu un mic scârțâit, aproape imperceptibil.

Mi-a venit ideea să folosesc telescopul pe post de binoclu. Începusem să rotesc turela telescopului încet, încet, iar la fiecare popas al cadranului priveam prin obiectiv în întuneric, scrutând pădurile și culmile munților, doar, doar voi descoperi ceva. Nu am văzut însă nimic demn de luat în seamă.

Reiau încă o dată cercetările. Acolo, în vale, cineva aprinsese un felinar. Mai încolo, se vedea încă un felinar. Au fost aprinse mai multe lumini pe la casele din sat. Pesemne

tot satul a fost tulburat de ceea ce se petrecuse cu câteva minute în urmă. Dar, la fel ca și mine, oamenii nu știau ce s-a întâmplat. Caut în obiectiv și cabana. Deja observ un geam spart, dar și o lumină, probabil se trezise și moș Bursuc, întrebându-se și el ce se întâmplase.

Hai să caut meteoritul după efectul asupra pădurii, îmi zic. Cercetez cu telescopul: în dreapta - brazi doborâți, câte unul ici-colo. Caut pădurea în locul unde părea mai afectată. Aha! Iată, acolo, în depărtare, într-una din nenumăratele văi, se vedea ceva ca o ceață de praf care se împrăștia încet. Iar pe șirul de pietre de pe povârnișul acela stâncos, de munte, ca și pe bradul de deasupra stâncilor, se vedea reflectată o palidă lumină, abia perceptibilă.

Îmi concentrez obiectivul telescopului, cu mai multă atenție, în acel loc. Da, acolo e ceva! Acum văd chiar bine o oarecare iluminare pe stânci și pe bradul de deasupra. Și, curios, în acea pădure mi se părea că zăceau răsturnați o mulțime de brazi, în mare neorânduială. În alte părți, prăpădul părea mai puțin evident.

Cobor din mansardă și intru din nou în camera unde aveam telefonul. Dar, spre nemulțumirea mea, telefonul era complet mut: ori se stricase, ori căzuse vreun stâlp cu firele. Exact asta îmi mai lipsea, acum eram cu totul izolat...

Urc iarăși la telescop să cercetez încă o dată locul unde mi s-a părut că am văzut slabe urme de lumină. Lumina aceea palidă era sesizabilă și acum cu telescopul, dar cu ochiul liber nu se vedea mai nimic. Îndrept telescopul spre steaua albastră: aceeași situație; monstrul stelei noi o însoțea îndeaproape.

Cel mai probabil părea că acel zgomot înfiorător se datora, într-adevăr, unui meteorit. Oricum, mi-am zis, cade

tot în atribuțiunile mele să cercetez acest fenomen. Și asta, cât mai repede, înainte de sosirea altor echipe de investigație. De aceea mi-am făcut un plan cum aş putea ajunge prin pădure la locul unde am văzut lumina aceea abia perceptibilă. Cu ajutorul telescopului mi-am fixat un șir de repere pe culmile câtorva înălțimi muntoase intermediare ca să pot regăsi locul unde credeam că trebuia să fie ceva.

Dacă voiam să plec să cercetez locul, nu aveam prea mult timp de pierdut. De aceea am plecat de îndată spre cabană să văd ce s-a întâmplat pe acolo. Mi-am luat hainele cele groase și am decis să pornesc la drum. N-am insistat să-l mai caut pe moș Bursuc care, pesemne, după ce s-a mai liniștit treaba, s-a întors înapoi în cămăruța lui și poate chiar avea de gând să-și reia somnul.

Am bâjbâit prin cabană pe întuneric până mi-am găsit cele trebuincioase. Apoi am ieșit afară și am pornit în direcția presupusului loc al întâmplării.

În poiana din jurul cabanei se vedea cât de cât, cerul era senin, înstelat, iar zăpada albă lumina bine drumul. În sat oamenii păreau că s-au liniștit, probabil că au început să se culce la loc, deducând asta după luminițele care începeau să dispară de pe la casele din vale. Totuși, am zărit în ultima clipă o umbră urcând spre cabană dinspre sat. Era un localnic pe care nu l-am recunoscut.

- Cine-i acolo? stigă omul când mă văzu.

- Marian, de la Observator!...

- Măi flăcăule, ce-a fost prăpădul ăla de adineauri?

- Nu știi, nene! Încerc și eu să mă lămuresc. Chiar asta fac acum...

Apoi îi explic cetățeanului concluziile la care ajunsese până în acel moment, precum și planul meu pe care tocmai îl puneam în practică.

- Nu mergi cu mine, nene, să vedem ce-i acolo? îl invit eu, crezând sincer că-mi poate fi de folos.

Auzind despre ce-i vorba, omul începu să dea din colț în colț, să mă lămurească să o las și eu baltă până se face ziuă, că nu-i de umblat prin păduri la ora aceea.

- Ei, dacă nu poți, nu poți, îi zic. Oricum, eu sunt dator să plec acolo. Chiar acuma! Rămâi cu bine, nene!

Și am început să cobor pe povârnișul muntelui, ca să ajung în pădurea din vale, pe acolo pe unde trecea linia dreaptă a traseului cu reperele stabilite de mine. Dar înainte de a ajunge din nou în pădure, văd pe cineva stând cocoțat pe un gard, în miez de noapte.

- Alo! Ce faci acolo? strig către necunoscut.

- Sunt Mihăiță, de aici, de la casa asta...

Mi-am dat seama că cel care stătea pe gard era un băiațaș de vreo paisprezece sau cincisprezece ani.

- De ce nu dormi, măi, Mihăiță, la ora asta? îl întreb.

- Mi-a pierit somnul! Nu știi, nene, s-a dărâmat cumva muntele în partea cealaltă?...

- Nu-ți fie teamă! Nu s-a dărâmat niciun munte. O fi căzut vreun meteorit...

- Meteorit?!...

- Da, meteorit! Ce te miră așa?

- Da' ce e ăla un meteorit?

- Adică un bolovan mai mare, un corp ceresc, ca o stâncă mare care vine din cer și care arde când cade, precum un foc mare!...

- Ca un foc? Și matale unde mergi acum?

- Mă duc să caut meteoritul!
- Știi ceva, nene? Ia-mă și pe mine! Mi-ar plăcea să văd un meteorit!...

- Atunci, haide! Dar ai tăi ce-o să zică? Dacă te caută și nu dau de tine?

- Nu-i bai! Ai mei dorm cu toții...

Băiatul era încântat să mă urmeze. Dar îi mai trecu ceva prin cap și-mi zise:

- Nene! Știi ceva? Trag o fugă până în acasă să iau felinarul. Ce zici?

- Fugi, dar repede! Dacă n-ai venit în cinci minute, să știi că plec fără tine!...

Rămăsesem iarăși singur, așezându-mă lângă gard. Nu prea trăgeam nădejde că Mihăiță al meu se va ține de cuvânt și se mai întoarce. Luna încă nu răsărise și, cu toate că în sat era multă zăpadă iar stelele luceau pe cer, știam bine că în pădure voi găsi un întuneric deplin. De aceea mi se părea o idee bună să am un felinar în drumul meu.

Am rămas foarte surprins văzând o lumină de felinar răsărind în livadă și pe Mihăiță alergând spre mine.

- Unde ești, nene? Am venit, sunt gata!

- Bravo, Mihăiță! Nu trăgeam nădejde să te mai văd...

- Se poate?! Să nu văd eu meteoritul?

- Bine! Să mergem. Va trebui însă să trecem peste munte și peste multe văi, pe de-a dreptul, căci altfel nu mai nimerim locul unde am văzut acea ciudată lumină din adâncul pădurilor.

Până la urmă s-a dovedit de mare folos felinarul lui Mihăiță, căci altfel ar fi fost groaznic să străbatem desișurile pădurii, să pășim peste copacii doborâți, peste râpi și văgăuni. Aveam și norocul că, deși ramurile brazilor erau încărcate cu

multă ninsoare, pe sub copaci zăpada nu era prea mare și se putea merge lesne.

Începusem truda mare de a urca și coborî peste culmile și văile muntelui, în linie dreaptă, ca să nu ne abatem prea mult de la țintă. Pe fiecare culme nădăjduiam să putem corecta direcția.

Prima culme a traseului era atât de puțin înaltă și atât de împădurită încât, realmente, nu am reușit să văd nimic. În schimb la următoarea, mult mai înaltă, am avut șansa să-mi regăsesc reperatele. Pentru asta a trebuit să urc într-un brad înalt, deși nu era deloc un lucru ușor să urci într-un copac, noaptea, printre crengile ude și pline de zăpadă. Din vârful lui îmi regăsisem reperatele și mi le-am fixat pe următoarele, așa că, după ce am coborât am știut clar, cot la cot cu Mihăiță, pe unde să o luăm ca să ajungem în următoarea vale.

Ce chinuri cumplite am întâmpinat! Mi-era milă și de Mihăiță cât de greu i-a fost, ba chiar regretam că-l luasem cu mine, dar mă gândeam că, fără felinarul lui, mai mult ca sigur că aș fi abandonat expediția mea din noapte. Eram însă pătruns până în măduva oaselor de hotărârea și curiozitatea omului de știință, perfect conștient de importanța acțiunii. Și, culmea, chiar tovarășul meu, Mihăiță, un biet copil, îmi dădea suficient curaj și ghes la drum, când îl vedeam cu cât suflet mă urma și nu se plângea deloc de oboseală. Erau semne bune că expediția noastră trebuie să continue!

Pe următoarea culme a trebuit să fim mai precauți ca să nu pierdem reperatele și direcția. Unde mai pui că exista și riscul să trecem de obiectivul nostru.

Simțeam că mă atașez de-a binelea de tovarășul meu din această temerară drumeție. Mă încuraja entuziasmul lui. Vorbeam rar, în schimb depuneam mari eforturi ca să

depășim toate obstacolele pe care le întâlneam în cale. Începusem să urcăm povârnișul mai abrupt al unui munte care, după configurația terenului - abundent în colțuri stâncoase și acoperit cu arbori doborâți și încurcați în fel și chip - prevestea a fi culmea cea mai înaltă unde, după socotelile mele, ar fi trebuit să fi căzut meteoritul după care umblam de atâta vreme.

Pe măsură ce urcam, căutam permanent să mă orientez și să disting semnele care îmi reperau obiectivul. Simplu de spus, însă greu de realizat. La fața locului, muntele acela avea cu totul altă conformație decât aceea pe care o știam și o remarcasem eu de la Observator. Avea o mulțime de povârnișuri, era plin de râpi prelungi și sălbătice.

De un mare folos ne-a fost însă faptul că, deși zvelți, copacii erau mai rari, așa că se putea vedea în jur mai mult decât ne-am fi așteptat. Totuși, oare cum ar fi trebuit să începem căutarea luminii aceleia pe care o văzusem de departe? La fața locului nu se zărea nimic care să ne atragă atenția, nimic care să ne ajute să distingem ceva. Părea doar că fiecare colț de stâncă e iluminat și că toate coroanele brazilor aveau un nimb imperceptibil de lumină.

Am urcat o vreme muntele pe o configurație întortocheată a traseului, până am început să simțim că intrăm într-un povârniș abrupt. De la o oarecare înălțime se puteau vedea spinările întunecate ale munților rămași în urmă. Zărisem chiar, în plan îndepărtat, poiana albă, unde se afla Observatorul Astronomic.

Începusem să prind oarecare speranță. Trebuia să ajungem neapărat pe linia reperelor plănuit de mine. În fine, am reușit să le alinez pe toate... Acum doar trebuia să cercetez atent și, dacă nu greșisem cumva muntele, meteoritul

ar fi trebuit să fie pe undeva pe aproape. Copacii doborâți, cu rădăcinile scoase din pământ, rădăcini înalte cât casa și încărcate de noroaie proaspete, zăceau stranii peste tot în calea noastră, părându-ni-se ca după un cumplit cataclism.

Unde era însă reperul cu pricina?

Mi-am aliniat încă o dată reperatele. În acel moment, mi s-a părut că recunosc un grup de copaci, așa cum îl văzusem prin telescop. Iată și stâncă, cea care îmi păruse mai luminată atunci când am plecat de la Observator! Părea o stâncă oarecare, căci mai fiecare colț era luminat un pic, doar că bradul de deasupra ei părea mult prea veștejit...

Începusem să-mi pierd din entuziasm. Unde erau semnele pârjolului pe care ar fi trebuit să-l descopăr? Unde era cenușa, focul, craterul? Nici măcar nu mirosea a fum prin apropiere.

- Și totuși, trebuia să fie ceva! Am văzut clar o lumină importantă în zona asta! zic eu cu glas tare, ca să audă și Mihăiță nedumerirea mea.

- Poate n-am nimerit bine locul...

- Ei, cam pe aici am văzut eu lumina!...

- Atunci ce facem?

- Mai căutăm. Trebuie să găsim ceva!...

Și am tot căutat, fără niciun folos însă. Mihăiță, care purta felinarul, tot încerca să-mi spună ceva, neliniștindu-se.

- Ce-i, Mihăiță?

- Felinarul, nu mai vrea să ardă!...

- Ne descurcăm noi și fără el! Să-l atârnam undeva sus pe o creangă, ce zici?

- Mai bine îl duc în mână că mi-e teamă, cine știe, să nu-l pierdem, că mă ceartă tata!...

- Bine! Ține-l, dacă vrei!

Începusem să scotocim amănunțit zona, prin prejma stâncii și a bradului cel palid. Nici vorbă să găsim vreun crater sau vreo urmă de pârjol. Eram epuizați după atâtea ceasuri de drum și de căutări!

Aveam acum destule motive să consider că m-am înșelat, că ipotezele mele au dat greș, că cine știe ce reflecție ciudată îmi dăduse impresia unei lumini pe stânca aceea. Și chiar mă pregăteam să-i zic lui Mihăiță să ne întoarcem. Numai că, în acel moment mi-a apărut în fața ochilor imaginea neînchipuit de frumoasă a Adelinei, fapt care m-a determinat să reiau cu ambiție și mai mare cercetarea tainei luminoase din preajma stâncii. Am început să explorez amănunțit fiecare copac dărâmat, fiecare groapă.

- Sunt sigur, undeva pe aici am văzut lumina! Era chiar sub bradul ăsta cu vârful rupt!

Am urcat iarăși până sub brad, privind în urma mea, în jos, unde vedeam o mulțime de copaci ruți, claie peste grămadă. Apoi mi-am zis să mai încercăm odată norocul, așa că am început să coborâm din nou, cățărându-ne pe trunchiuri de copaci, până am ajuns în dreptul unei văgăuni, ca o groapă adâncă peste care era răsturnat un copac. Groapa aceea mi s-a părut suspectă: crengile de deasupra ei erau ofilite, rupte în multe bucăți, iar pereții, nu se știe de ce, aveau o ciudată culoare verzuie, parcă ar fi fost din frunze. Privind mai atent am văzut că ceva sub forma unor raze verzi țâșnea în sus din fundul gropii.

Dacă până atunci nu ne fusese teamă de nimic, acum am devenit și eu, și Mihăiță, din cale afară de circumspecți. Ne-am apropiat cu multă precauție de gura văgăunii și am început să pășim peste trunchiul bradului căzut peste ea.

- Ce facem? Ne băgăm înăuntru? mă întrebă Mihăiță, nedumerit de intențiile mele.

- Vreau să văd ce-i în ea, dar să avem grijă să nu cădem în cine știe ce prăpastie!...

- E o lumină neobișnuită!...

- Da! Să cercetăm cu atenție!

- Mă încurcă felinarul ăsta!

- Așa-l colea, de o creangă. Îl luăm după aceea, la plecare.

Ținându-ne de crengi, iată că am ajuns chiar deasupra gropii. Acum puteam distinge mai bine: văgăuna aceea era scaldată într-o lumină stranie, cu unduiri imprecise pe fundul ei de verde și albastru. Părea adâncă de vreo zece metri și inundată de o lumină liniștită, ușor pâlpâitoare, pârând că în adâncul ei ardea un foc cu niște flăcări mici, ciudate.

Ne țineam cât puteam de bine de crengile bradului rupt ca să ne putem apleca și mai mult să vedem ce se mai poate distinge în groapa aceea.

- Hai să aruncăm o piatră! îmi propuse Mihăiță.

- Ce-ai spus? Nu e bine! zic eu. Nu putem ști ce importanță extraordinară ar putea avea pentru știință ceea ce vedem noi acum!...

- Iartă-mă, nene Marian!

- Nu-i nimic! Doar să umblăm mai cu precauție, să nu stârnim nimic care ar putea să cadă în groapă.

Mi-am dat seama că ceea ce vedeam nu era nicidecum un meteorit obișnuit, ci un mesager cu totul straniu din cosmos. Ceva de altă natură decât un meteorit. Fără îndoială, acest obiect a fost la originea zguduirii neobișnuite din acea noapte! Totul ar fi fost mult mai simplu de explicat dacă am fi descoperit craterul unui meteorit obișnuit. Dar ceea ce

aveam în fața ochilor era ceva mult mai ciudat, părea un misterios obiect căzut din cer.

De pe trunchiul bradului căzut peste crater încercam să cercetăm cât mai mult taina ce ni se înfățișa privirilor. Acolo, în fundul văgăunii, se afla ceva neobișnuit, ceva sub forma unei camere luminate, precum un cristal oval, sau poate un perete străbătut în interiorul lui de spectre fantastice de lumini aurii, verzui, ori albastre. Ceea ce vedeam părea o piatră de prund șlefuită, străvezie, de dimensiuni uriașe.

Și mai misterios era faptul că în interiorul aceluia corp se puteau vedea prinse ca într-un sloi, niște siluete ciudate, inerte, care semănau cu niște rădăcini de morcov ori cu niște trunchiuri uriașe de termite frânte în zig-zag. Dar nu se observa nici cea mai mică mișcare, doar feeria de lumini mistuia la nesfârșit ciudatul cristal oval.

Ce rău îmi părea că nu luasem cu mine aparatul de fotografiat! Față în față cu un eveniment senzațional, simțeam că sunt copleșit de emoție și îmi vâjâia capul gândindu-mă la importanța deosebită a ceea ce descoperisem. Eram dator să aduc la cunoștința celor de la Institutul din București despre cele întâmplare în noaptea aceea. M-aș fi simțit responsabil pentru orice întârziere, așa că trebuia să întreprind ceva foarte urgent.

- Mihăiță, trebuie să ajung repede în sat, să dau telefon celor de la București.

- Și eu ce fac? Rămân aici să păzesc?

- Nu-i nevoie. Mergi cu mine. Haide! Vezi să nu-ți uiți felinarul!...

Mi-am aruncat o ultimă privire asupra misteriosului obiect, să-mi fixez în memorie cât mai bine toate detaliile,

apoi ne-am retras de deasupra gropii, pășind îndărăt și cu grijă peste trunchiul de brad.

Coborând în vale, însemnam pe drumul, cât mai des, rupând și agățând crengi de copaci, pe acolo pe unde treceam, ca să putem regăsi drumul mai repede când ne vom întoarce cu echipele de cercetare. Puteam regăsi drumul și după urmele pe care le lăsaserăm prin zăpadă, dar dacă ar fi nins din nou ele s-ar fi pierdut, desigur. În sfârșit, am ajuns la un drum umblat și puțin mai luminat care ne-a dus în centrul comunei, unde trăgeam nădejde să găsim un telefon.

A trebuit să așteptăm însă afară, în fața clădirii poștei, până s-a făcut ora 7 ca să înceapă programul. La telefon am insistat să obțin cât mai repede un fir cu Institutul din București. Dar, ți-ai găsit! De ce mă grăbeam așa de tare, că la București instituția de profil începea programul abia la ora 8.

La 8 fix am revenit și am pus mâna pe telefon:

- Alo! Alo! Vă rog cu directorul Vasilescu... Alo!...

- Așteptați o clipă! îmi răspunse o voce ascuțită de femeie. Cu Vasilescu ați spus? Domnu Vasilescu la telefon!...

- Sunt eu, Mateescu, de la Observatorul "Bradul" din Vatra Dornei!...

- Ce mai vrei, măi Mateescule, la ora asta? Te-a speriat vreun urs?

- Scuzați că vă deranjez atât de dimineață. Dar s-a întâmplat ceva nemaipomenit astă noapte! A căzut prin preajmă ceva, ca un meteorit!...

- Și pentru asta mă suni pe mine?...

- Păi, să vedeți, a fost o zdruncinătură formidabilă aici, apoi...

- Nu mai spune! Chiar așa? Poate chiar te-ai și speriat?...

- Da! Am fost azi-noapte până acolo, la fața locului, și am văzut obiectul acela. Pare a fi ca o stâncă mare, luminată cu albastru și verde...

- Uite ce-i, Mateescule! Cred că aiurezi! Ce-mi tot spui fantasme dintr-astea!...

- Vă rog, domnule director! Nu vă mint!...

- Atunci vorbește mai pe îndelete și mai clar!

- Vă spuneam că aseară a fost ceva ca o explozie, care a zdruncinat rău de tot munții de pe aicea. Am reperat locul impactului și am plecat într-acolo. Iar când am ajuns, am găsit acolo un corp transparent, mare cât o cameră și iluminat într-un mod fantastic...

- Vorbești serios?!...

- Da, domnule director! Pe cuvânt de onoare!... Ar trebui să vină imediat specialiștii să investigheze fenomenul...

- Și eu cu ce să te ajut?!

- Apoi, dumneavoastră trebuie să decideți să trimiteți echipa, nu? Și dacă se poate cât mai repede, să nu se piardă ocazia, că va fi un mare păcat!...

- Bine, bine! Alo!...

Na, fir-ar să fie! S-a întrerupt legătura! Mai cer o dată legătura cu Bucureștiul.

- Alo! Domnul director Vasilescu?

- Alo! Alo! A, tu ești ăla cu meteoritul?

- Da, eu sunt! Și v-am rugat să trimiteți o echipă să investigheze, cât mai repede posibil...

- Bine, măi Mateescule! Să văd ce pot face... Sună-mă pe la unșpe!...

- Alo! Alo!...

Tranc! Telefonul s-a închis. Am rămas numai cu Mihăiță al meu.

- Ce facem? Așteptăm până la 11? mă întrebă el.

- Nu! Știi ceva? Tu, du-te acasă. Și așa sunt îngrijorați ai tăi, poate te-au dat dispărut de astă noapte. Îți mulțumesc că m-ai însoțit!...

Deși nu i-a convenit deloc, la insistențele mele băiatul a plecat către casă, promițând să se întoarcă repede înapoi. L-am înțeles, era și el, ca și mine, ros de curiozitate cu ceea ce văzuse și ce ar fi putut însemna.

Eu am început să mă plimb încolo și înapoi, prin fața poștei și a primăriei din comună, să aștept să se facă ora 11. Și, pe când pierdeam astfel timpul, mă îndeamnă gândul să-i dau un telefon Adelinei, să-i povestesc întâmplările prin care trecusem cu o noapte în urmă. Am fost tare dezamăgit când mi-am adus aminte că nu-i cunosc numărul de telefon. Atunci, mă gândesc, poate ar fi bine să-i scriu. Dar nici asta nu puteam face. Mi-am adus aminte că era în plină sesiune, avea poate examene grele de susținut iar eu, să-i rețin atenția cu problemele mele? Poate chiar i-aș strica dispoziția de a învăța cu veștile mele atât de șocante! Așa că trebuia să-mi văd liniștit de ale mele și, în timp, poate apele se vor mai limpezi.

Eram într-o stare de fierbere totală, de nici nu puteam să mai gândesc ca lumea. Încercam din răputeri să-mi lămuresc misterul acelui corp ciudat care a cutremurat munții din jur, devastând pădurea. Cu siguranță că, dacă într-adevăr era un corp ceresc, atunci nu era unul ordinar. Căci singura explicație la o asemenea manifestare a impactului ar fi fost faptul că acel corp are niște proprietăți misterioase, de pildă inteligente. Or, asta însemna că este vorba de o navă cosmică

cu ființe inteligente! Un OZN, poate? Ce aterizare, însă! Să facă o asemenea groapă, fără să ardă, fără să ia foc, fără să se topească?!

Și din nou, nu mi-a fost deloc greu să-mi treacă prin cap să asociez cele două fenomene: dedublarea stelei albastre și prezența acestei nave cosmice! Dar, deocamdată, în mintea mea nu vedeam încă nicio dovadă a legăturii dintre cele două evenimente. Până una, alta, mă felicitam pentru prezența mea de spirit de a descoperi cele două evenimente, la distanță foarte mică în timp unul față de altul. În mintea mea credeam că mă voi alege cu vreun pic de glorie. Aș fi putut deveni cel mai de invidiat astronom căci, numai după patru luni de cercetare, am reușit să i-au contact cu astfel de isprăvi!

Și, în timp ce mă învârteam prin fața poștei, deodată m-a cuprins o bănuială ciudată care a reușit să-mi înmoaie oasele: dacă groapa aceea cu nava misterioasă era radioactivă? Dacă m-am expus, din imprudență, la o cantitate mult prea mare de radiație?

Gândul acesta m-a cutremurat. Am simțit prin corp o sfârșeală cumplită, am început să transpir din senin, totul începea să se întunece în fața ochilor mei. Am căutat o bancă să mă așez, fără vlagă. Îmi făceam și probleme de conștiință că îl târâsem cu mine și pe băiețușul acela nevinovat în aventura asta. Ce-o să pățim amândoi oare?

S-a făcut ora 11, așa că m-am reîntors la poștă, solicitând o nouă legătură telefonică cu Bucureștiul.

- Alo! Sunteți domnul director Vasilescu? Alo!...

- Ce-i, domnule? Ești cumva ăla cu meteoritul! Ia, spune, cum te cheamă?...

- Mateescu...

- A, da, Mateescu! Uite ce-i, Mateescule: mâine la prânz aștepți la gară, la Vatra Dornei, că va sosi o echipă de-a noastră, da?

- Vă rog, domnule director, mai e o problemă... Mă gândesc că locul acela al impactului cu meteoritul sau cu o navă cosmică, ce o fi fost, ar putea să fie radioactiv!... Iar eu, și încă cineva, am fost acolo, chiar deasupra craterului...

- Aoleu! În ce belea mă bagi, Mateescule!...

- De aceea, vă rog, cei care vor veni aci să aducă ceva instrumente de măsurat radiațiile!

- Bine, Mateescule! Nu uita: mâine, pe la prânz, la acceleratul de București!...

- Să trăiți! Am înțeles!...

Și uite că iarăși a închis! Doamne, cât de grăbit mai era directorul ăsta al institutului!

Mihăiță a reapărut. L-am întrebat cum se simte și m-a asigurat că destul de bine, iar părinții lui nici nu i-au observat lipsa din noaptea trecută. I-am povestit ce am aranjat cu Bucureștiul și l-am rugat, mâine, să mă caute ca să fie martor la întâlnirea mea cu echipa din capitală, când le voi povesti ce am văzut noi și-i vom duce la fața locului.

Ce să fac, trebuia să aștept până a doua zi. M-am dus la cabană, am mâncat ceva și m-am întins în pat, frânt de oboseală și de nesomn, dar mai frânt de gândurile rele care nu-mi mai dădeau pace. Am adormit și, spre marea mea uimire, am dormit buștean până a doua zi. În noaptea aceea am uitat de tot de datoria pe care o aveam cu munca mea la Observator. Dimineată, după ce m-am trezit din somnul meu adânc, niciodată prelungit atât de mult, m-am pregătit repede să plec la Vatra Dornei, dacă vroiam să ajung acolo înaintea acceleratului care venea de la București.

Moș Bursuc s-a bucurat când m-a văzut teafăr, la cabană, dar a observat cât de neliniștit eram:

- Mulțumesc lui Dumnezeu că te pot vedea iarăși, băiete! Am fost îngrijorat pentru tine, că ai lipsit toată noaptea și toată dimineața trecută!...

Nu i-am pomenit nimic moșului despre întâmplările prin care am trecut. Nu i-am spus nimic nici de presupunerile mele cu privire la radiații. M-am îmbrăcat în tăcere și am plecat la drum lung, l-am luat din cale și pe Mihăiță, ca să ajungem la timp în gara din Vatra Dornei.

6

Acceleratul de București intrase în gara Vatra Dornei exact în minutul prevăzut de grafic. Îmi făceam probleme cu privire la felul în care urma să-i recunosc pe cei din echipa de la institut. Însă, când am zărit coborând din tren vreo trei indivizi, având asupra lor un teodolit, niște role și un cuțar mare de lemn și greu cât toate zilele, mi-am dat seama că nu puteau fi decât cei pe care-i așteptam eu. I-am salutat și am încercat să-i încălzesc cu câteva glume, căci afară se lăsase nu de multă vreme un ger năprasnic, iar ei păreau îmbrăcați cam subțirel.

N-aveam însă timp de pierdut, așa că am stabilit iute ce aveam de făcut ca să părăsim cât mai repede gara aceea friguroasă.

- Cum ducem astea? Ai o mașină? mă întreabă unul dintre ei.

- Nu am! i-am răspuns.

- Și ce facem cu fiarele astea?

Adevărat, nici nu mă gândisem la asta. Oh, ce belea pe capul meu! Trebuia să caut neapărat o mașină pe undeva.

- Așteptați-mă aici, în gară, poate găsesc vreo mașină pe la primărie!...

M-au privit oarecum pieziș și puțin cam dezumflați. Am tras o fugă până la primărie, am intrat decis la primar și i-am spus păsul meu. A trebuit să-i vorbesc și despre un

meteorit care a aterizat pe aici pe undeva, pe aproape, pentru că nu prea se lăsa convins.

- Da' ce treabă am eu cu meteoriții voștri? Asta-i treaba ăloră de la centru! Să vină de acolo cu tot ce le trebuie, nu-i așa?

- Domnu' primar, oamenii au venit cu trenul de la București, au aparate multe cu ei, sunt grele și n-au mașină!...

- Bine, bine! Să văd ce pot face!...

A ieșit pe hol, a chemat portarul și l-a trimis să-l caute pe unul, Mitică, șoferul de pe mașina pentru pâine, ca să-l aducă de urgență la primărie.

- Stai și tu undeva pe-acolo, pe un scaun, până vine șoferul ăsta! mă invită primarul, nu pentru că era prea amabil cu mine, ci mai mult pentru că vroia să știe că o terminase cu mine. Nu păru deloc interesat de fenomenele ciudate de care i-am vorbit cu sufletul la gură.

M-am așezat lângă o fereastră și am așteptat aproape o oră, îngrijorat la culme de soarta celor care mă așteptau la gară. Primarul s-a luat cu alte treburi și părea că uitase cu totul de mine.

Dar iată că, în sfârșit, în ușă apăru o figură de șofer mototolind o căciulă în mână. Nu părea nici el să dea prea mulți bani pe mine. Primarul nu era în încăpere în acel moment dar eu, bănuind că el este cel așteptat, i-am povestit și lui că pe noi trebuia să ne transporte, din gară și până în satul din valea Observatorului. M-a ascultat, dar nu prea m-a luat în seamă. Abia după ce a revenit primarul și l-a zărit, s-a și luat de el:

- Pe unde umbli, măi, haimana?...

- Să trăiți, don' primar!...

- Lasă vorba!... Te duci cu dumnealui să iei o echipă de la gară și să o repezi la Breaza. Ai înțeles?... Da' vii repede înapoi că mai am și alte treburi cu tine!...

- Don' primar! Să trăiți, dar... să vedeți, trebuie să trec pe la moară...

- Nu există! Te duci acolo unde spun eu, apoi mai discutăm!...

- Să trăiți! Am înțeles, dom' primar!...

Ies din primărie cu șoferul Mitică, ne urcăm în camioneta lui și plecăm la gară. Nu-i convenea deloc drumul pe care îl avea de făcut, dar părea că nu are încotro, că așa-i poruncise primarul.

În fine, îi luăm pe cei de la gară și pornim la drum lung, gonind pe zăpada bătătorită, prin văi și sate, până ajungem la Breaza. Asta era după prânz, când soarele mai încălzea încă afară, deși era un ger de crăpau pietrele.

Șoferul ar fi vrut să ne lase în comună, la primărie. Dar la insistențele noastre s-a înduplecat și ne-a dus până la marginea pădurii, acolo unde se sfârșea drumul. Odată ajunși, ne-am descărcat sculele, iar șoferul a întors mașina și a plecat în trombă înapoi spre Vatra Dornei, lăsându-ne să ne descurcăm cu greutatea acelea care trebuiau urcate sus, pe munte.

- Acu-i acu! Să vedem cum ducem sculele astea!... zise unul din echipa venită de la București.

- Ce aveți în lada asta? întreb eu.

- Un contor Gaiger-Muler...

- Cum? Dintr-ăsta ați adus cu voi?! N-ați găsit unul de un tip mai nou și mai ușor?...

- Am luat și noi ce ni s-a dat!

- Sfinte Sisoe! Ditamai hardughie de cutie pentru un biet detector!...

Dar ce era să facem? Aveam totuși nevoie de o sculă ca să măsurăm radiațiile din zonă. Eram decis să nu mai expun pe nimeni la radiații, fără rost. Cu chiu, cu vai și cu mult năduf, am urcat muntele spre locul cu pricina, unde ajungem pe la sfârșitul amiezii. Și, pe măsură ce ne apropiam, chiar și indiferenții mei tovarăși începură să pară când mai însuflețiți, când să simtă ceva teamă, când să-i văd plini de curiozitate. Reușisem să le povestesc de-a fir-a-păr toată aventura mea.

Ne-am apropiat cu mare precauție de groapa aceea plină de mister, măsurând des radioactivitatea. Deocamdată radiațiile erau foarte slabe, nici nu meritau să fie luate în considerare. Nici măcar în vecinătatea gropii n-am măsurat radiații intense, așa că am îndrăznit, pe rând, să ne cățărăm pe bradul cel tânăr căzut peste groapă și să privim în adâncul ei. Eram nespus de bucuros că blocul acela luminos și cristalin era acolo, la locul lui, iar acum îl puteam vedea și alți cercetători. Eram în al nouălea cer, mai ales că, de aici înainte, nimeni n-ar mai fi îndrăznit să-mi pună la îndoială descoperirea mea. Să-l mai văd eu pe vreunul că-mi mai zice că sunt un scornitor de povești.

Dar, spre nedumerirea mea, deși beneficiam un pic de lumina zilei, în interiorul gropii tot nu se putea distinge prea bine. Totul în acel loc părea neschimbat, chiar și formele ciudate, ramificate și noduroase ale crengilor care atârnavă în jur erau exact în aceleași poziții în care le văzusem și prima dată.

- Are cineva curajul să exploreze groapa? întreb eu.

- Fugi d'aci! zise tipul care părea a fi șeful echipei trimise de la București. Ce, vi s-a urât cu viața?!

- Atunci ce facem?

Nu știam ce să facem cu adevărat. Am făcut până la urmă ce ne-a trecut prin cap: am examinat cu atenție ceea ce se putea distinge din fundul craterului acela, am făcut multe, foarte multe fotografii, am luat diverse mostre de sol din diferite locuri. Și, c-am atât!... N-avea nimeni curaj să coboare în groapă și să examineze mai de aproape ce era obiectul acela ciudat. De fapt, am constatat că ne lipseau niște frânghi sau scări, să putem coborî în groapa aceea suspectă.

Eram însă perfect conștient că nu așa trebuia să cercetăm corpul acela misterios. Ne comportam cu toții ca niște profani în domeniu. Cineva a și susținut că ar fi trebuit să facem niște filmări în color, sau în anumite spectre, cu ajutorul unor obiective puternice și nu cu niște aparate obișnuite de fotografiat. Și ar mai fi trebuit să fie luate probe direct din corpul acela ciudat, de pe fundul gropii, ori măcar să fie studiată reacția acestuia la diverse provocări mecanice și optice.

Dar noi de unde să știm toate astea? În școli nu învățaserăm așa ceva. Și apoi, cine se mai întâlnește pe pământ cu un astfel de fenomen? Am ajuns repede la concluzia că ar trebui să ne întoarcem în sat, că și așa afară stătea să se întunece, să mai dăm niște telefoane la București, să aflăm ce mai zic și ei și să le solicităm toate cele necesare.

Am ascuns bine instrumentele cele mari și grele în desișurile din apropiere ca să nu fim nevoiți să le cărăm cu noi și am plecat cu gândul să revenim cu forțe și cunoștințe proaspete.

Am avut noroc, căci la Institutul din București am mai găsit și după program pe cineva pe acolo și am reușit să-l prindem la serviciu chiar pe directorul Vasilescu în persoană, căruia i-am explicat de-a fir-a-păr tot ceea ce am întreprins și am constatat împreună.

- Bine! Am să vorbesc unde trebuie ca să vă trimită mâine un elicopter cu de toate... Să fiți mâine dimineață la primăria comunei!...

Elicopter? Bună treabă! Mai ales că ne aducea și sculele necesare! Până una alta, am luat băieții sus la cabană, unde i-am ospătat cu tot ce am putut și i-am oprit să doarmă peste noapte. Nu le-am povestit însă nimic despre steaua mea albastră văzută de mine prin lunetă. Acesta era încă secretul meu, pe care nu vroiam să-l împărtășesc cu nimeni. Numai Adelina mai știa de el. Și, desigur, cei de pe la alte observatoare care n-au vrut să mă creadă, căci prin lunetele lor nu au văzut nimic suspect. Nu știu dacă Adelina m-a crezut, dar știu bine că toți ceilalți de pe la o mulțime de observatoare astronomice din țară și din străinătate, n-au crezut o iotă din spusele mele.

A doua zi dimineață am coborât în comună să așteptăm elicopterul promis. Acesta a sosit exact la timpul promis, aterizând pe un teren larg din fața primăriei. Lumea din sat s-a adunat ca la circ. Dar noi nu le-am spus mare lucru. În acest sens l-am atenționat și pe Mihăiță, care se ținea scai de noi, să nu care cumva să mai spună și la alții ce se petrece prin satul lui și pe dealurile din preajmă.

Am aflat că elicopterul cu pricina venise nu de la București cum am bănuit noi, ci de la Brașov, de la Institutul de Silvicultură. Dar adusesese cu el tot ceea ce solicitasem, ba încă multe lucruri în plus.

Am urcat cu toții în el și am zburat clătinându-ne pe deasupra pădurilor, până ne-a dus în preajma muntelui unde ne aștepta marele mister de dezlegat. Am recunoscut ușor locul, după forma terenului și după brazii pe care îi știam deja.

Când să ne apucăm să filmăm, ne-am dat seama că era imposibil, din cauza copacului căzut peste groapă și care o astupa parțial. Am fost nevoiți mai întâi să degajăm groapa. Pentru asta am pus mâna pe topoare și ferăstraie, tăind bradul și crengile în bucăți mici, pe care le-am îndepărtat cu grijă ca să nu surpăm marginea gropii și nici să nu se prăvălească ceva în ea. Când am isprăvit treaba elicopterul s-a putut apropia deasupra gropii și s-a putut începe filmarea. Au urmat apoi alte experimente și măsurători. În tot timpul acestor operații, sinistrul obiect a continuat să rămână nemișcat pe fundul gropii. Am mai luat apoi probe de sol și de vegetație. N-am îndrăznit însă nici de data asta să luăm probe chiar din obiectul acela cosmic, niciunul dintre noi n-a avut curajul să se lase coborât până la fundul gropii, cu scări și frânghii pe care de data asta le aveam la îndemână.

Pentru noaptea care a urmat am invitat toată echipa din elicopter la cabană. Ce mai era de făcut am hotărât de comun acord să amânăm pentru a doua zi.

La cabană însă nu prea am avut tihnă, așa că ne-am apucat să dezvoltăm filmele și să le vizionăm cu atenție și curiozitate. Filmat cu obiective puternice și în diferite spectre, obiectul cosmic de pe fundul craterului se vedea cu totul altfel. Dădea impresia unui obiect cu forme topite în masa cristalină, străvezie. Doar că se distingeau o multitudine de alte forme și umbre, mult mai bine conturate.

Nu se poate descrie exact ciudățenia celor văzute. Nu prea se putea distinge dacă sunt ființe sau dacă sunt lucruri. Erau unele forme care semănau și cu păsări, dar și cu șopârle, și cu antice statuiete de lut. Nu erau forme mari în mărime, aveau cel mult dimensiunile unui câine sau unui iepure.

Una din acele forme a reușit să mă impresioneze în mod deosebit: părea a fi o reptilă ramificată, cu un cap neted, în jurul căruia tremura parcă un cerc de culoare mov. Iar sub cerc, ca o salbă, păreau atârinate mici punși și guri, ca de verdeață. La fel, membrele aveau și ele acele cercuri mov, mai mici, de care atârnavă mici salbe de punși și guri. Dacă era o ființă, atunci cu siguranță că era una oribilă! Nu avea niciun zâmbet, nicio expresie, totul părea inert.

A doua zi am continuat filmările și cercetările. Nu mai eram însă singuri, căci între timp se dusese vestea în toată lumea și începuseră să sosească elicoptere străine din Suedia, Olanda, din statele vecine și încă alte câteva țări. A asistat și foarte multă presă, dar erau prezenți și foarte mulți curioși care se strânseseră acolo, încât au trebuit mobilizate forțe de ordine ca să-i țină la distanță pe intruși și să ne lase pe noi, cei care aveam treabă adevărată pe acolo, să ne facem meseria.

Considerând că a sosit momentul potrivit, seara i-am invitat pe mulți dintre membrii expedițiilor la Observatorul meu, să le arăt straniul fenomen al dedublării stelei albastre. Mă hotărâsem deja să dau în vileag totul. Oricum, eram acum în centrul atenției.

Spre marea mea satisfacție fenomenul se vedea și cu alte obiective telescopice cu care veniseră mulți dintre specialiști. Așa că, a căzut ipoteza aceea care mă enerva la culme că doar instrumentele Observatorului nostru ar fi de

vină pentru denaturarea fenomenului. S-au putut, așadar, convinge și alții că fenomenul dedublării stelei albastre era unul real, care a fost observat și constatat și de alți specialiști, nu numai de mine.

În a treia zi de cercetări, când să privim în craterul acela misterios, vedem un întuneric desăvârșit. Totuși, luminat puternic, corpul ceresc din adâncul gropii se putea vedea acolo, la locul lui, cu aceleași forme și-n aceeași poziție pe care o știam.

Echipele din străinătate care au venit să investigheze misteriosul obiect s-au înmulțit într-atât, încât nu-și mai găseau rând și loc să survoleze și să filmeze craterul, în cele mai diverse spectre, să măsoare amănunțit prin preajmă, să ia urme și amprente de pe copacii căzuți, pe diferite direcții, mostre de roci și câte și mai câte.

Dar, surpriză totală! În ziua următoare obiectul cosmic de pe fundul craterului a dispărut cu totul! Ceea ce a uimit însă pe toată lumea a fost că, la decolare, obiectul acela nu a pârjolit nimic în jur, nu a lăsat niciun semn pe vreunde și nici nu a scos vreun zgomot care să fi fost interceptat de cineva. Și doar erau atâtea aparate și instrumente de măsurat și de înregistrat prin preajmă, care ar fi trebuit să fi lăsat vreo dovadă, ceva. Dar, nimic. Nicăieri nu a rămas nici cea mai vagă urmă despre cum a dispărut misteriosul obiect, cum s-a evaporat el. Nici în crater nu se vedeau semne deosebite, nu erau deloc alte semne decât cele pe care le știam din filmări și din fotografii. Nu erau nici galerii laterale, ori în profunzime, nimic. Doar bradul ce se înălța în vecinătatea gropii părea un pic mai ofilit. Cel puțin așa susțineau unii, care păreau observatori mai fini.

Dar iată că ne-a venit în minte să măsurăm din nou nivelul radiațiilor. Extraordinar, radiațiile înregistrate acum erau nespuse de mari! În toate zilele din urmă uitaserăm cu desăvârșire să le mai măsurăm!

Am alertat de îndată toate echipele și pe toți gură cască de pe acolo să nu se mai apropie de crater.

Însă senzația că aș putea să fiu iradiat m-a cutremurat. Ce-o să mă fac? La ce-mi va folosi toată gloria asta cu obiectul necunoscut dacă sunt iradiat și n-o să mai trăiesc mult ca să mă bucur? Și asta s-a întâmplat tocmai când îmi doream atât de mult să trăiesc, să fiu sănătos, să pot să o cunosc mai bine pe Adelina!...

Dintr-odată mi-a dispărut tot cheful, așa că am dispărut prin pădure, cam pe același traseu pe unde mersesem în prima noaptea în tovărășia lui Mihăiță. Am ajuns la cabană unde am constatat că moș Bursuc avea o groază de probleme de rezolvat cu atâția oaspeții în preajma lui și din atâtea neamuri, că nu se mai înțelegea bine nici cu românii. Fiecare vroia fel și fel de lucruri, iar el nu înțelegea prea bine ce i se cerea. M-am retras pe ascuns în camera mea cu speranța că voi putea să mă liniștesc. N-am reușit însă, căci tot corpul și capul îmi vâjâiau și aveam febră.

Spre seara, neavând somn, am urcat la Observator să văd ce se mai întâmplă cu steaua albastră. Aici mă aștepta o altă surpriză de proporții: steaua își reluase obișnuita poziție pe cer, iar cea care o dedublase dispăruse cu desăvârșire! Acest nou eveniment făcu să-mi bată inima cu putere. Am părăsit Observatorul repede și am plecat în grabă spre cabană să comunic știrea celorlalte echipe care se mai aflau în zonă. Mi-au confirmat și ei: într-adevăr, dedublarea nu mai exista.

Trebuia să mă bucur numai pentru că am avut martori că fenomenul existase la un moment dat și fusese recepționat de mulți alți ochi de specialiști. Unii dintre cercetători susțineau că trebuie să existe cumva o corelație între cele două fenomene remarcate de mine în locul acela. Dar care era explicația? Aici era misterul cel mare!...

M-am retras din nou în camera mea, depunând eforturi uriașe să adorm, căci mă simțeam tare obosit. Dar nici de data asta nu am putut așipi. Vrând-nevrând, am început să recapitulez în minte toată povestea care mi s-a întâmplat de o vreme încoace.

Părea evident că apariția navei cosmice era strâns legată de fenomenul dedublării stelei albastre, atât din punct de vedere al locului unde se petrecuseră, cât și ca interval de timp. Apăruseră cam în aceeași perioadă de timp și, cu siguranță, au dispărut aproape concomitent.

Mi-am imaginat niște raze provenind de la o galaxie ascunsă, care s-au curbat când au trecut prin preajma stelei albastre. Mi-am imaginat cum aceste raze au suferit devieri miraculoase, căpătând astfel o concentrare deosebită, ceva ca un laser.

Mi-a trecut prin minte, așa dintr-odată, că este posibil ca niște nave cosmice ale unor civilizații extraterestre să exploateze exact aceste raze pentru a se deplasa prin spațiu. O astfel de rază concentrată, care ar trebui să existe mereu în spațiu atâta timp cât există cuplul galaxie - stea albastră, trebuie să fie una intens urmărită de nave cosmice capabile să capteze energia necesară deplasărilor și pe care ar putea s-o acumuleze pentru efectuarea unor expediții scurte, de pildă în vecinătatea razei.

După noile mele ipoteze nava cosmică ajunsese pe Terra urmărind o astfel de rază concentrată. Și, atunci când raza s-a îndepărtat, nava n-a ezitat s-o urmeze, decolând de îndată de pe Pământ!

În fine, îmi formasem o teorie în care începeam, încetul cu încetul să cred. Ideea mă fascina, doream s-o comunic și celorlalți. Abia așteptam să vină dimineața să pot face acest lucru. Evident, nu reușisem să explic stabilitatea deosebită a fenomenului deasupra locului de pe Pământ, și nici aria lui extrem de restrânsă de vizibilitate. Dar ce mai conta? În rest, ipotezele mele erau sustenabile.

7

Pe la groapa plină de mistere s-au mai perindat multe echipe și multe elicoptere care au filmat și fotografiat, au măsurat și răsămăsurat totul.

Dimineață zăceam încă la pat, în camera mea de la cabană, cuprins de febră și sfârșeală, speriat și deznădăjduit. Aiuram cu totul și nu mă mai interesau nici misterele cosmice, nici echipele de cercetători, nimic.

În schimb, cu tăria care mi-a mai rămas, îmi aruncam gândurile la frumoasa mea Adelina, pe care o aveam neconținut în fața ochilor, simțindu-i căldura inimii și îndemnurile ei care izvorau din priviri. Erau singurele mele mângâieri în dimineața aceea, iar de ar fi fost să mă sfârșesc, aș fi dorit cu siguranță să mă sfârșesc în acest fel, învăluit de aceste imagini și gânduri fericite.

Deși am fost rugat să fiu internat în spital am refuzat, căci aveam oroare de spitale, nu stătusem niciodată în vreunul. Iar ca să fiu mai convingător ca să fiu lăsat în pace, le-am zis că sunt doar răcit, sau gripat, atâta tot și nimic mai mult.

În cele din urmă, văzând că zilele mele de boală se prelungesc, mi-am zis că ceva e mai grav decât îmi imaginez eu și, de ce nu, poate că de vină ar putea fi totuși radiațiile acelea. Până la urmă m-am decis să mă internez, chiar de-a doua zi.

În noaptea de dinaintea internării în spital am dorit să mai trec odată pe la Observatorul meu, să mai văd toate acele podoabe luminoase de pe cerul de catifea neagră, precum și blestemata mea stea albastră.

Am urmărit cu multă atenție cadranele telescoapelor, privind în obiectiv și contemplând, rând pe rând, sclipitorii aștrii ai cerului, sursele atâtor mistere necunoscute.

Cât am stat astfel în fața telescopului, nu știu. Însă, în puterea nopții, mă pomenesc că aud bătăi timide la ușa de la scara ce urca la mansardă. Cine putea fi? Cobor să văd și rămân stană de piatră: era Maria, fata lui nea Macovei din vale.

- Ce cauți tu, Marie, aici, în plină noapte?

- A fugit calul de-acasă, a urcat la deal, tot la deal, până a ajuns pe aici... Și m-a trimis tata să-l mân înapoi...

- Mare minune! zic eu. Ce i-o fi venit calului s-o ia, așa, razna, la deal, în miez de noapte!...

- Uite c-a fost în stare!... Deși n-a mai făcut asta niciodată până acum...

- Și nu ți-a fost frică să urci până aici?

- Mi-a fost și nu mi-a fost...

- Nu te-aș fi crezut atât de îndrăzneță!

- Știi ceva? Nu-mi arăți și mie cum se vede luna prin binoclu, că mi-s tare curioasă...

- Ba, cum să nu-ți arăt? Vino încoace!...

Potrivesc luna în obiectivul telescopului și i-o arăt fetei.

- Vai! Ce mare e!... Parcă-i un deal înroșit, cu niște văi întunecate!...

Am vrut să-i arăt și cum se vede o stea, dar pe fată o apucase gândul că trebuie să plece cât mai repede acasă.

- Mi-ajunge... Trebuie să fug la vale, că ajunge calul înaintea mea acasă!...

Avea dreptate. După cât îl știam de isteț, calul lui nea Macovei ar fi fost în stare să ajungă numaidecât acasă, fără îndemnul cuiva. Ceea ce nu-mi era prea clar, era cum de îi venise calului nebunia să urce singur dealul. Sau poate fata îl mânase chiar ea, cu mâna ei, ca să aibă pretext să treacă pe la Observator? Cine știe? Treaba ei. La urma urmei eu aveam alte preocupări. În plus, gândul meu era la Adelina, gând pe care îl prețuiam tare mult!

N-am mai zăbovit mult și m-am întors la cabană, pentru că simțeam că mă sufoc și că aveam dureri în piept. Când s-a făcut dimineață m-am sculat, m-am îmbrăcat de plecare la oraș, apoi am trecut pe la moș Bursuc să-i zic:

- Ajută-mă, te rog, să ajung în vale! Sunt bolnav și vreau să plec la spital!

Moș Bursuc, care mă îngrijise cum a putut cu niște ceaiuri și cu niște comprese calde, se supără tare la gândul că trebuie să mă internez neapărat. Și-a aranjat cabana, a încuiat toate ușile și, sprijinindu-mă de subțiori, m-a condus cu grijă pe cărare la vale, spre sat. Aici mi-a făcut rost de un cal și o sanie cu care am ajuns la dispensarul comunei. De aici însă, constatându-se că sunt tare bolnav, au chemat o salvare ca să mă ducă la spitalul de la Vatra Dornei.

Dar și aici, a doua zi, după câteva investigații și, mai ales, aflând că-i vorba de un caz grav de iradiere, medicii au decis să mă trimită la Cluj.

Situația m-a speriat și mai tare și pentru prima dată am ajuns la concluzia că niciodată n-am să mă mai fac bine. În starea aceea disperată am rugat pe cineva din salonul în

care mă aflu să trimită în numele meu o telegramă urgentă la București, cu următorul conținut:

Adelina, te-am iubit nespus de mult!... Se pare, însă, că steaua albastră nu s-a îndurat să mă cruțe... Dacă te-aș mai putea vedea o dată, aș simți că am trăit fericit!

Mă aflu la Spitalul Municipal din Cluj, pentru că am fost iradiat.

Adio, Adelina, singura mea mângâiere!

Marian.

Am dormit mult timp, resemnat și cu cugetul împăcat. Poate că a trecut o noapte, poate că au fost mai multe, nu știu...

Când m-am trezit și am văzut lumina zilei în salonul în care mă aflu, am simțit niște mâini fine mângâindu-mi fruntea. Când am deschis pleoapele amorțite descopăr lângă mine pe... Adelina! Era aievea ori era un vis?

- Tu ești, Adelina?!...

- Da, Marian! Eu sunt! Stai liniștit! De cum am primit telegrama ta, am pornit către tine, cu primul tren, la Cluj...

- Și cu examenele?

- Lasă-le încolo de examene! Ce-mi mai pasă mie de ele acum? Spune-mi, chiar ești bolnav foarte grav?

- Se pare că da...

- Ce anume te doare?...

- Simt dureri în piept... Mă simt epuizat... Știi, m-am apropiat prea imprudent de groapa aceea în care a căzut nava aceea misterioasă. Și groapa era radioactivă...

- Da, am aflat de toate astea... Nu-mi vine să cred, Marian! De-ai ști câte vise frumoase îmi făcusem despre viitorul nostru!... Am ajuns să nu mă mai gândesc decât la tine! Îmi doream să treacă cât mai repede sesiunea, să vin la tine, la Observator...

N-am reușit să ne spunem multe, că în salon a apărut silueta înaltă a unui doctor, cu un chip sever, urmat de câteva asistente îmbrăcate în halate curate.

- Ce caută domnișoara în salon?!... Știi că bolnavul e în stare gravă și că are nevoie de liniște?!... Cine ți-a permis să intri aici?

- Domnu' doctor! Vă rog frumos, mai lăsați-o lângă mine câteva clipe... cine știe ce va fi cu mine...

- Ce tot vorbești, băiete?! Ți-am spus să stai pe spate nemișcat!

Apoi, către asistentele din spatele lui:

- Mi-ați adus analizele?

O asistentă ieși să vadă de analize și reveni imediat.

- Au ieșit, dom' doctor... chiar acum! Uitați-le aici!

- Să le văd!

Doctorul își pipăi buzunarele căutându-și ochelarii pe care și i-a pus tacticos pe vârful nasului, părând încă nervos. Apoi începu să răsfoiască hârtiile acelea cu multă atenție și concentrare. Când sfârși cu ele, le mai frunzări o dată, de data asta de la coadă la cap, apoi zise:

- Niște copii! Auzi, să se smiorcăie ei așa, fără motiv!

În culmea încordării, mă uitam la Adelina, iar ea la mine.

- Copilării! Fleacuri! Să știi c-ai avut noroc băiete!... Radiații neînsemnate, în rest totul e în regulă... Doar ai răcit zdravăn, asta-i tot!... Măine te externăm!

Când am auzit aceste cuvinte, pe care le așteptam mai ceva ca pe o sentință, n-am reușit să mă stăpânesc și am sărit din pat de bucurie.

- Ura! am strigat cât am putut, îmbrățișându-l pe doctor, apoi pe Adelina.

A fost nevoie ca doctorul să intervină prompt și să restabilească liniștea în salon:

- Gata! Stăpâniți-vă! Nu faceți atâta gălăgie, de parcă ați fi singuri în salon! Mai sunt și alți bolnavi prin spital!

Cine-și putea imagina fericirea fără de margini de care am fost cuprins? Parcă am renăscut atunci! Ce clipe extraordinare! Iar Adelina era lângă mine!

Prin ce coșmar îngrozitor trecusem!

- Adelina, ce nătâng am fost că te-am speriat în halul ăsta! Te-am făcut să pierzi și examenul!

- Lasă asta! Ar fi cea mai neînsemnată pagubă. Poate mai aranjez o reexaminare...

Eram atât de fericiți! Țineam în mâinile mele mâinile ei fine și calde, de o nespusă gingășie. Și privirile ei erau nespuse de calde și învăluitoare, încât mă topeam în farmecul lor!

Ce putea fi mai frumos decât chipul Adelinei? Ce altă splendoare de pe lumea asta o putea egala? Câtă fericire mi-a fost redată dintr-odată, odată cu bucuria de a ști că voi trăi!

În clipele acelea am jurat să o iubesc până la sfârșitul vieții și toate faptele mele să fie mereu demne de încrederea pe care mi-a acordat-o, de visurile ei nobile și mărețe.

- Marian, știi ceva? Cred că povara acestui episod, spaima pe care am tras-o, ar putea influența mult viitorul nostru, făcându-ne datori unul altuia... Ce-ar fi să uităm cu totul această întâmplare și să ne comportăm ca și cum nu s-ar

fi întâmplat nimic? Nu crezi că viața ar avea mai mult farmec dacă am gândi în acest fel?

Chibzuind la cele spuse de ea, i-am răspuns:

- Ai multă dreptate, iubita mea Adelina! Nu va fi posibil să uit vreodată sacrificiul pe care l-ai făcut pentru mine, fiindu-mi alături... Ai dreptate când spui că nu o conjunctură de evenimente trebuie să ne unească, ci încrederea noastră reciprocă și farmecul pe care împreună vom ști să ni-l dăruim!

Seara, Adelina s-a întors la București, iar eu am rămas în spital, să urmez tratamentul împotriva răcelii la plămâni ce-mi fusese prescris. Am aflat apoi mai multe detalii. După mai multe investigații s-a putut lămuri că radiațiile la care fusesem expus erau neînsemnate cantitativ, cu mult sub limita suportabilității admise pentru oameni.

În după amiaza zilei următoare am fost externat și m-am reîntors în munți, la lunetele mele. După câteva zile a venit tatăl meu să mă viziteze, să vadă cum o duc la cabană. A rămas uimit aflând toate peripețiile prin care trecusem într-un timp atât de scurt; și mai ales de acea înfiorătoare poveste cu radiațiile, de care el nu știuse nimic.

8

În luna mai a aceluiași an a fost organizat de către Universitatea din Brașov un simpozion științific, având ca temă analiza misteriosului obiect cosmic detectat în zona Observatorului Astronomic "Bradul".

Când am primit invitația de participare la simpozion, formulată direct la adresa mea în termeni măgulitori, m-am simțit mândru de atenția ce mi s-a acordat și am căutat să răspund invitației.

Mi-am pregătit disertația. Cu acest prilej, mi-am reconsiderat ipotezele privitoare la dedublarea stelei albastre și la apariția misteriosului corp ceresc, căutând o explicație unitară. De fapt, era prima mea lucrare științifică pe care trebuia să o susțin și pe care am redactat-o cu multă atenție și cu multă migală. După ce am terminat-o, am început s-o mai contemplu sub diferite aspecte, mândru că reușisem să scot la capăt pe cont propriu o asemenea lucrare științifică.

Până la Simpozion mai rămăseseră destule zile. În tot acest timp, Adelina îmi scria des, scrisori lungi și cu patos, povestindu-mi de toate cele, așa cum făceam și eu în scrisorile mele către ea. Ea era nepuizabilă în delicatețea gândirii și a exprimării. Avea o imaginație generoasă, făcând ca scrisorile ei să le citesc mereu cu sufletul la gură, să mi se pară fericirea de pe pământ. Își exprima deseori speranța că vom ajunge într-o zi să locuim în același oraș, că vom admira

împreună spectacolul civilizației și al universului, că vom fi prieteni devotați și nedespărțiți.

Dar s-a întâmplat ca dialogul nostru să fie tulburat de un incident care, din fericire, nu a reușit să umbrească deloc candoarea prieteniei noastre. S-a întâmplat ca un timp să nu mai primesc nicio scrisoare de la Adelina, cam vreo zece zile la rând, deși până atunci le promisem chiar și de două ori pe săptămână. Am devenit neliniștit. Nu știam ce s-a întâmplat.

Eu însă nu încetasem să-i scriu. De fapt, nu m-ar fi răbdad inima să nu-i scriu, căci știam cât de trist este să aștepti o scrisoare care nu mai vine! În acele zile de neliniște mi-aș fi imaginat orice, însă nicio clipă nu m-aș fi îndoit de devotamentul ei față de mine.

Într-o zi, pe când veneam din satul din vale și abia începusem să urc povârnișul muntelui spre cabană, trecând pe lângă casa lui nea Macovei l-am zărit lucrând la împrejmuirea unui stog de fân, meșterind un gard de lemn. Dând cu ochii unul de altul, n-am putut evita să-l salut, așa că am fost nevoit să intru în vorbă cu el.

- Doamne ajută, nea Macovei!
- Mulțumesc, băiete! Ho, ho!... Uite cine trece pe la noi!...
- Tocmai urcam la cabană...
- Ce-i cu tine, Mariane? Te credeam bolnav... Ce explozie a fost acolo la Observator?
- A, ce să fie? Niște vizitatori de pe alte lumi!
- Măi, băiete!... Nu-i bine să te pui cu oamenii de pe alte planete... Te poate costa scump de tăt!...
- Chiar așa?! zic eu, cu încăpățănare.

- La ce folosește toată tevatura aiasta, bre? Ai? Tot mai bine-i să te faci colea gospodar, în satul aista liniștit... să ai casă și-un trai tihnit!...

N-aveam argumente și nici chef să-l contrazic, așa că mă pregăteam să-mi văd de urcuș, zicându-i:

- Rămâi cu bine, nene! Mă grăbesc s-ajung la cabană.

- Mergi sănătos, Mariane!

Și omul continuă să-și vadă de gardul lui.

Cum tocmai atunci ieșise din casă Maria intrând în gradină, ca din întâmplare, tărâmul își adusese aminte de ceva, așa că m-am trezit strigat din urmă:

- Hei! Mariane!...

- Ce e? îi răspund, întorcându-mă.

- Marie! Ai dat scrisoarea omului? strigă nea Macovei, de data asta către fiică-sa.

Maria își plecă fruntea, schițând doar un mic semn cu capul: nu.

- De ce nu i-ai dat-o, măi, fată? Du-te, Mariane, să-ți dea scrisoarea!...

Fata intră în casă, întârzie ceva timp, dar reveni cu două scrisori mototolite în mână, pe care mi le întinse, roșie la obraz și supărată parcă, ocolindu-mi privirea. Apoi intră îmbufnată în casă fără să mai spună ceva.

Rămas cu scrisorile în mână, am început să urc poteca. Privesc plicurile, amândouă erau de la Adelina: același scris fin, îngrijit, aceleași timbre albastre, frumoase. Doar că plicurile erau un pic șifonate și se vedea că fuseseră desfăcute, probabil citite, apoi lipite la loc.

M-am lămurit imediat de cele întâmplare: scrisorile destinate mie încăpeau în ultima vreme, nu știu cum, pe mâna

Mariei, care n-a rezistat tentației să le desfacă și să le afle conținutul.

Ca de fiecare dată, veștile de la Adelina erau multe, sincere, atât de însuflețite și de luminate în tot ceea ce exprimau! Într-una din scrisori Adelina îmi comunica o veste care mă uimi și mă entuziasmă: îmi scria că la Facultatea de Mecanică ar fi nevoie de un asistent și că părinții ei interveniseră să fie reținut acel post pentru mine.

Ce perspectivă luminoasă mi se deschidea! Asistent la Politehnică! Îmi convenea de minune. Să fiu în același oraș cu ea, fericit că o pot vedea în fiecare zi? Mă amețise de-a binelea vestea aceasta!

I-am răspuns degrabă că sunt nemaipomenit de fericit că voi ajunge la București și că aș face orice numai să fiu aproape de ea. Totuși, nu știam cum trebuia să procedez ca să plec din postul în care eram acum angajat.

"Nu-i nicio problemă", mi-a răspuns Adelina în scrisoarea următoare, "căci am găsit un lector universitar care, împreună cu soția sa, pregătesc lucrarea de doctorat în mecanică cerească și au nevoie de foarte multe date și experimente astronomice... Așa că ei pot suplini postul acela al tău cel puțin doi ani de zile, așa au promis..."

Iată - mi-am zis - cât de frumos se leagă lucrurile atunci când iubești! Important este să ai un ideal și încredere nestrămutată că lucrurile se pot rezolva!

Am anunțat-o pe Adelina de simpozionul de la Brașov, din luna mai și mi-a răspuns că-și dorește foarte mult să vină și ea, pentru a ne revedea.

9

Când am revăzut-o pe Adelina la Brașov, îmi amintesc, era o zi minunată de primăvară, cu iarbă verde și livezi înflorite, cu o atmosferă plină de optimism și prospețime.

Așteptam cu mare emoție sosirea în gară a trenului de la București cu care trebuia să vină. Și, iată, trenul opri, iar din vagoane se revărsă o mulțime de oameni. Iar când credeam că nu va mai coborî nimeni și eram îngrijorat că nu o văd pe Adelina, dintr-un vagon de la clasa întâi, o văd coborând ultima pe iubita mea. Am alergat spre ea și ne-am îmbrățișat cu înfocare. Ne fusese la amândoi dor unul de celălalt.

Adelina îmi părea mai deosebită față de cum o știam. Era îmbrăcată elegant, cu un pardesiu alb, pantofi cu tocuri fine, care o făceau un pic mai înaltă. Aproape eram intimidat în fața ei, văzând-o atât de rafinată și elegantă. Dar ea mă privea cu atâta bucurie în ochi, cu atâta pasiune, încât aproape nimic nu mai conta. Mă fascina chipul ei perfect, cu obraji și buze de-o frumusețe rară, cu părul auriu și ondulat, revărsat pe umeri și prins cu agrafe roșii și albastre. Și, mai ales, ochii ei întunecați și adânci, cu sprâncene frumos arcuite.

Simțeam o înfiorare în inimă văzând-o aproape de mine, cu rochia senină ca cerul, cu zâmbetul ei strălucind în lumina soarelui.

Mergeam prin oraș plutind parcă, ca într-un vis, sau într-o admirație de poem. Nici nu știu pe ce străzi ale orașului am trecut împreună, ce vitrine am privit și ce biserici am vizitat. Știu doar că ne simțeam pe altă planetă. Adelina pășea alături de mine, ținându-mă de braț, transpusă și radioasă. Discutam de toate, fără vreo logică, fără continuitate. Ea îmi povestea, pe un ton copilăresc, diferite glume și isprăvi petrecute la facultate, având ca eroi anumiți profesori distrați. O ascultam atent, sorbind-o din priviri. Când se oprea din povestit mă privea și mă strângea mai tare de braț, vrând să mă asigure că e tare fericită.

Am colindat astfel Brașovul până la amiază, la întâmplare, pe străzi, prin magazine, prin piețe și parcuri. Trebuia însă să ne grăbim, să ajungem la timp la simpozionul care se ținea la Universitate.

Când am intrat în somptuoasa aulă a Universității, prezentările lucrărilor erau deja în toi. Tocmai proiectau suedezii un film în care recunoscusem strania navă cosmică pe care o descoperisem chiar eu. Se vedeau imaginile de o claritate ireproșabilă, detaliile ieșeau la iveală cu o minuțiozitate desăvârșită.

După primele expuneri, am constatat că majoritatea cercetătorilor veniseră cu propriile lor teorii și demonstrații, încercând să explice evenimentele unice petrecute în preajma Observatorului meu. Dar mi-am dat seama, autorii acestor prezentări nu se apropiau nici pe departe de o explicare plauzibilă a legăturii între apariția misterioasei nave cosmice și fenomenul dedublării stelei albastre.

După câteva prezentări suficient de academice, îmi veni și mie rândul să-mi prezint lucrarea. Adelina mi-a strâns mâna și mi-a urat succes. Chiar și asistența din sală a început

să aplaude, știindu-mă toți, desigur, că eu eram eroul adevărat pentru care se organizase acest simpozion și, fiind cel mai avizat dintre toți, toată lumea aștepta părerile mele.

Comunicarea mea era săracă în mijloace de prezentare. Nu dispuneam de suficiente filme, nici măcar de suficiente fotografii sau planșe. Aveam doar cele câteva foi care alcătuiau lucrarea mea, scrise de mână, iar expunerea aveam de gând să mi-o fac după ele.

Am vorbit concis, cu hotărâre și la obiect. Translatorii șușoteau pe lângă străinii din sală, ca să priceapă și ei cât mai bine conținutul lucrării mele.

Am început direct prin a-mi prezenta ipoteza că între corpurile cerești cu mase mari există raze de energie concentrate de care se folosesc unele civilizații extraterestre pentru deplasări în spațiul cosmic.

Ideea mea influență și animă dintr-odată toată asistența, sesizând extraordinarul acestor explicații. Și, parcă vrând să-mi susțină ipoteza, niște cercetători din Finlanda au ținut să ne aducă la cunoștință că și ei remarcaseră fenomenul dedublării stelei albastre. Ceea ce însemna că fenomenul avea o bază fizică mai stabilă, nu era unul izolat și nu era doar o însușire ciudată a locului de observare.

Am ajuns repede în centrul atenției celor prezenți la simpozion. Adelina era alături de mine și împărtășea bucuria succesului meu. După prezentarea comunicărilor am mai stat la discuții cu cercetători de pretutindeni. Am primit numeroase invitații de participare la congrese internaționale de astronomie, solicitări pentru materiale științifice, filme documentare...

În final, când am reușit să epuizăm interminabilele noastre discuții, ne-am trezit iarăși liberi pe străzile orașului.

Era deja seară, trecut de amurg. Pe bulevarde autoturismele veneau și plecau cu farurile aprinse iar tramvaiele se succedau unele după altele, scârțâind amarnic la curbe. Adelina și cu mine însă nu luam nimic în seamă, treceam fericiți sub ultimele raze ale amurgului zilei de mai. Ea trebuia să se întoarcă la București chiar în seara aceea, ca să nu creeze griji părinților.

Am condus-o la gară. Întunericul se lăsa din ce în ce mai dens. Până la sosirea trenului mai era aproape o oră. Începuse să fie răcoare, de aceea ne plimbam pe peron, povestind multe lucruri și îmbrățișându-ne cu căldură.

Iată, sosi trenul. Adelina urcă în vagon, însă privirile și inima ei rămăseseră alături de mine. Ajunsă în compartiment, veni repede la geam, îl deschise și-mi făcu semn cu mâna.

Am conversat astfel, până ce trenul s-a pus în mișcare, luând-o pe Adelina și geamul ei luminat prin care îi vedeam mâna delicată salutându-mă cu însuflețire. Apoi trenul se îndepărtă într-atât încât nu se mai vedeau decât luminile roșii ale ultimului vagon.

10

Trecuse primăvara, trecuse și vara și, iată, venise toamna și odată cu ea mult așteptata zi când urma să părăsesc definitiv Observatorul Astronomic "Bradul" pentru a pleca la București.

Ca să pot lăsa toate lucrurile în perfectă stare muncisem cu sârg pentru completarea aceluia caiet "stas" cu date potrivite, punând valori aproximative peste tot acolo unde trebuia, ca să nu arate deplorabil caietul meu lăsat în părăsire atâta vreme. Am lustruit conștiincios obiectivele lunetelor, am uns pârgھیile și roțile, am pus husele peste toate instrumentele. Am strâns la un loc lemnele risipite prin curte, ducându-le în șură. Apoi, după ce m-am asigurat că am încuiat toate încăperile și după ce mi-am rotit privirea să văd dacă totul este în ordine, am urât noroc și fericire cui o mai trece după mine pe acolo și am plecat.

Plecarea mea definitivă îmi dădu totuși o puternică strângere de inimă. Revedeam în minte nopțile pierdute, evenimentele nemaipomenite prin care am trecut și câte și mai câte întâmplări.

Desigur, nu puteam să plec fără să-mi iau rămas bun de la moș Bursuc. Ca să nu-și dea în vileag tristețea care îl copleșise văzându-mă plecând, moșul își căutase de treabă prin pădure, prefăcându-se că trebuie să aducă lemne. Îl înțelegeam foarte bine: el era sortit să rămână mai departe acolo, pe munte, singur-singurel, ascultând cariile din grinzile

peretilor și vânturile, furtunile, ploile sau zăpezile fluierând prin desişul pădurilor.

L-am așteptat în fața cabanei. Simțind ceva straniu în atitudinea mea, Hector, câinele cel negru și flocos apărură de nu știu unde și se înfățișă la picioarele mele, târându-și coada și scâncind. Parcă simțea și el că trebuie să ne despărțim, că îl voi părăsi.

Mai revăd o dată locurile. Cerul era albastru-curat, orizontul era limpede, iar în el se reflecta verdele încă viu al otavelor de prin sat. Pe cupola cerului se clătinau încet siluetele zvelte și foșnitoare ale brazilor. Se vedea clar valea satului de la poalele muntelui, ca și văile satelor mai îndepărtate, cu gospodăriile țărănești pitoresc amenajate, cu ogoarele și stogurile de fân din preajma lor. Pe cer, nici urmă de nori! Iar în zare, se profilau piscurile albe ale Munților Rodnei. În celelalte părți ale orizontului se vedeau sate și iarăși sate, pe spinările aurii ale dealurilor peste care sclipeau căsuțe și cabane mărunte de tot.

Rotind privirile, m-am oprit o clipă asupra pădurii în care aterizase acel fantastic obiect cosmic. Acolo nu se vedea nimic deosebit. Doar bradul din preajmă se uscaser aproape de tot, devenind roșcat, ca o pană de cocoș!...

Cu moș Bursuc în urma mea ducându-mi valiza, căci ținuse cu tot dinadinsul să-mi fie de folos cu ceva la plecare, începusem să coborâm pajiștea muntelui. După un timp mi-am întors privirea pentru a vedea încă o dată muntele pe care am locuit un an de zile. Sus, pe culmea lui, se mai zărea puțin din acoperișul cabanei, precum și silueta albă a casei Observatorului, cu un geam care sticlea ca un diamant în bătaia luminii soarelui. Iar mai încolo, unde muchia muntelui se unea cu cerul, se vedea capul negru, cu urechile ascuțite,

ale unui cal, rumegând și privind din când în când spre satul din vale.

Frumoasă zi mai era! Însă pentru mine însemna și mai mult, căci închipuirea mea lua deja avânt peste culmile munților, mereu mai departe, până într-acolo unde trebuia să fie Brașovul, și, mult mai la sud, Bucureștiul cel măreț și luminos, acolo unde mă aștepta frumoasa mea Adelina.

Încet-încet începură să nu se mai vadă satele din depărtare și nici măcar satul acela ce-mi era drag, în care locuia bunica Adelinei. De acolo se pierdeau din privire imaginile ultimelor case din valea în care coborâsem.

Mi-am luat rămas bun de la moș Bursuc, pe care l-am îmbrățișat și i-am urat ani mulți și multă sănătate. Apoi am pornit-o pe plaiul pe care urcasem prima oară.

Mergând încet pe drumul coborâtor, la un moment dat aud zgomot de roți în urma mea. Mă întorc și zăresc o căruță gonind la vale cu un om șezând pe lavița din față. Când s-a apropiat, l-am recunoscut pe nea Macovei care tocmai smuci cât putu hățurile calului, reușind astfel, cu mare greutate, să domolească goana aceea.

- Unde mergi, Mariane?...

- Plec la oraș!

- La oraș? Prrr!... Urcă-te aici lângă mine!...

N-am încotro, arunc valiza în căruță și reușesc să mă cațăr de coșul căruței.

Văzându-mă lângă el, zgâlțâit din toate încheieturile în afurisita lui de căruță, încerc să-l privesc numai cu coada ochiului. Avea pe față ușoare urme de necaz. Părea mai nebărbierit ca prima oară, iar dintele de metal din față îi ieșea parcă mai pregnant la iveală. Nu mai avea aceeași bunăvoință față de mine. Iar asta era simplu de explicat.

Norocul meu era că, gonind la vale, căruța făcea atâta tărațoi și se zgâlțâia atât de tare, că nu era chip să deschizi gura să spui o vorbă, căci puteai să-ți muști limba, ori să-ți spargi dinții din gură din cauza zdruncinăturilor.

Ajunși la Rotunda unde nea Macovei avea treabă, după ce coborâram amândoi din căruță și după ce omul își legă calul de un gard punându-i la gât o desagă cu fân, i-am întins mâna urându-i la despărțire tot ce-și dorește și pe deasupra un car de sănătate.

Înseninat de-o asemenea caldă urare nea Macovei se înveseli și-mi răspunse din toată inima:

- Mergi sănătos, Mariane! Și să fii fericit! Dar uite, așa, v'odată, când mai ai timp, dacă te plictisești de gălăgia de la oraș și dacă ești sănătos, lasă toate și mai vino pe la noi, prin satul nostru, să vezi munții, pădurele și poienile cu iarbă și flori!...

Și mie îmi trecuse prin minte că aș vrea cândva să mă pot întoarce prin aceste locuri. Chiar îmi spuneam: cât de plăcut va fi să revin pe aceste meleaguri, cu Adelina, să revedem locurile acestea minunate, priveliștea ca-n basme, unde ne vom reîncărca memoria cu frumusețea naturii și puritatea gândurilor.

Iar din Observatorul de pe vârful muntelui vom avea prilejul să contemplăm minunata noastră stea albastră și norocoasă.

Balada Tătară

Trei cai, unul alb, unul negru și unul roșu tăiau mai iute ca vântul întinderile câmpiei aurii. Cel alb era strunit de un tânăr falnic și plăcut la înfățișare, cel negru era ținut în frâu de un flăcău mult mai tânăr, iar cel roșu era călărit de un oștean în vârstă, cu mustăți răsucite și priviri încruntate.

Tânărul falnic era chiar fiul cel mare al Împăratului Tătarilor, cel mai viteaz și mai vestit dintre fiii împăratului și moștenitorul de drept al împărăției. Ce foarte tânăr era fratele său mai mic. Iar vârstnicul oștean era povățuitorul și păzitorul acestora.

Cei trei tătari purtau veșminte bogate, cu multe podoabe de aur și nestemate pe ele, iar pe întunecatele lor căciuli fluturau semețe pene de vultur. Și se cădea ca cei trei să aibă veșminte de preț, căci Împăratul Tătarilor îi trimise ca soli, departe, la Împăratul Țării de la Răsărit!

În urma celor trei soli gonia o ceată de călăreți, viguroși și devotați, ai căror menire era să vegheze drumul celor trei care era considerat a fi un drum presărat cu multe primejdii. Solii goniau pe câmpii pustii, pe cărări neștiute...

Spune-ne, tu, care înșiri cu atâta tâlc istorii străvechi din surele stepe, spune-ne de ce plecară feciorii Împăratului Tătarilor la un drum atât de greu și plin de primejdii? Și de ce n-au fost trimiși, ca soli, niște oameni de rând?

Răspuns aș găsi la orice, de-aș fi în stare să înțeleg îndemnul inimii. Căci la urechile Împăratului Tătarilor ajunsese un zvon, cum că Împăratul Țării de la Răsărit ar

crește în palatul său o atât de gingașă și de minunată fiică, mai scumpă decât orice tablou de mătase fină, și strălucitoare ca o nestemată de diamant, și mai încântătoare ca Luceafărul de Dimineață...

De aceea Împăratul Tătarilor i-a chemat la el pe cei doi feciorii ai săi și le-a încredințat misiunea de a duce Împăratului Țării de la Răsărit multe urări, însemnate daruri și, ceea ce era mai important, să vadă de sunt adevărate vorbele care i-au ajuns la ureche despre minunata lui fiică.

Treceau, deci, tătarii, ca tainice năluci peste câmpuri pustii. Și nu ocoleau nici râurile mari, nici pădurile întunecate, nici crestele înalte și înzăpezite ale munților. Când un râu le ieșea în cale, îl treceau înot pe spinările cailor. Iar de întâlneau păduri întunecate și dese, treceau prin ele întocmai ca foșnetul vântului. Și încă, de le stăteau în cale munții cei înalți, treceau de ei cu elanul tinereții și al iubirii. Și cât de voioși zburau cailor, adulmecând priveliști și câmpii necunoscute. Dar mai aprinse erau inimile lor arzând de flăcările dragostei.

Învingeau ușor și seceta și pustiul stepelor. Seara se odihneau la adăpostul pădurii, ascultând povești în preajma focurilor înalte, aprinse în întunecatele corturi. Și nu aveau alți sfetnici decât Soarele și Luna și stelele de pe cer, în imensitatea necuprinsului.

Străbăteau de zor câmpiile și munții, satele și râurile cele mari și nu se opreau cum nu se oprește vântul deasupra ierburilor din stepă. Dar într-o dimineață, pe când urcară coastele domoale ale unui munte și priviră dincolo de coama lui, inima lor se bucură nespun căci zăriră, într-o vale întinsă și largă, o strălucitoare cetate.

Ce mândră cetate! Oraș imperial, cu palate somptuoase, împodobite cu aur, strălucind de frumusețe și bogăție!

Și cei trei importanți soli tătari se năpustiră cu voioșie spre cetatea din vale, iar ceata de oșteni zorea în urma lor.

*

Mama îmi zice mereu "Fii frumoasă, fii înțeleaptă, fii cu inima bună, căci ești fiică de împărat, mândria tatălui tău". Eu o iubesc mult, căci mă privește cu multă candoare și vrea să devin o fată fără cusur. Însă sunt curioasă din fire, și aș vrea pe toate să le știu. Ochii mei scrutează avid toate sertarele, toate încăperile din palatul tatălui meu.

Lumea din cetate mă îndrăgește, căci sunt frumoasă, copilăroasă, răsfățată - ca o fiică de împărat ce sunt. Înțelepții cetății îmi răsfoiesc cărți vechi, îmi spun povești și îmi explică cât de puternic este părintele meu. Tot ei mă învață cum să citesc și să scriu și cum să-mi exprim, în cuvinte alese, gândurile.

Însă nimeni din cetate nu mă poate învăța acele lucruri minunate pe care le-am descoperit doar cu pasiunea inimii mele. Am descoperit că, mai presus de frumusețile și bogățiile din palat este farmecul cerului albastru ce se zărește atât de limpede printre ramurile pinilor ce străjuiesc zidurile cetății. Și am văzut adesea că cei care intră în cetate din afara zidurilor - acolo unde este atât de cald și atâta libertate - se uită cu lăcomie și jind la veșmintele tatălui meu, la coroana și bogățiile sale.

Simt că mă cuprinde frigul în acest palat. Aș vrea să fie mai mult soare. Nu-mi place să mă încălzesc doar la focul din cămin.

Am descoperit o taină importantă și nostimă: când plec la plimbare, prin grădină, acolo știu un zid mai cald, aproape de acea fântână tâșnitoare, în care înoată peștii aurii. Acolo, în fiecare zi, îmi iese în cale un iepuraș alb, drăgălaș, cu blana moale și caldă. Cum mă zărește, aleargă vesel spre mine și mă însoțește prin toată grădina. Am observat, însă, că bietul iepuraș e foarte fricos, îi e teamă de toată lumea, dar mai ales de tatăl meu. De cum îl zărește, dispare în fugă și se ascunde...

Mama este supărată pe mine, că pierd prea mult timp prin grădină și sunt atât de multe de făcut pentru educația mea!

Într-o zi am avut un vis chinuitor. Căci mi se păru că iepurașul meu cel drag ieșise pe poarta cetății, iar eu n-aveam voie să trec dincolo de poarta cetății ca să-l caut. De atunci, detest aceste ziduri. Aș vrea nespuse de mult să pot zbura dincolo de zid, până la munții aceia din zare, să privesc lumea de dincolo de ei...

De la un timp îmi pare că nu sunt din acest loc, din palatul tatălui meu; simt că spiritul meu colindă, nostalgic, într-acolo, în clarul orizontului... Detest aceste ziduri! Dar, totuși, nu am destul curaj să-i spun tatei, nici măcar mamei, aceste gânduri. Mi-e teamă să nu-i întristez cu dorințele mele. Așadar, trebuie să fiu mereu fiica perfectă, ascultătoare și bine educată.

Câteodată văd porțile cele mari ale palatului deschizându-se și văd oameni de vază intrând. În aceste rare clipe pot simți și eu aerul proaspăt inundând curțile palatului.

Dar asta se întâmplă atât de rar: de obicei, slujbașii cei mici intră și ies pe porțile cele mici...

Ah! Dar ce-mi văd ochii?! E un vis, oare? Niște cai superbi coboară colinele din afara cetății, iar acum se îndreaptă spre porțile cele mari! Iată, porțile cele mari se deschid și sus-pusele persoane intră în cetate!... Însă știu, se duc la tatăl meu! Eu trebuie să stau aici, în camera mea! Mamă, vino! Sunt tristă! Vino și ia-mă în camera ta!...

Trebuie să fiu, însă, cuminte. Ah! Ce aud? Vine cineva în camera mea?... Da, știu, va sosi curând un sfetnic să-mi zică: “Domniță, te poți plimba prin palat. Oaspeții au plecat!”

Dar ușa camerei mele se deschide și cineva îmi zice:

- Excelență, prea frumoasă prințesă, Rază-Albastră! Ilustrul tău părinte te așteaptă în Marele Salon, chiar acum!...

*

Mai spune-mi, tu, povestitorule, întâmplări de demult, întâmplări pline de farmec, în atingeri ușoare ale strunelor cobzei. Spune-ne ce-a mai fost, după ce fii Împăratului Tătar sosiră ca soli în palatul Împăratului Răsăritului!...

Văzând solii tătarilor intrând în Marele Salon, Împăratul Răsăritului își luă o ținută semeață și, cu o voce solemnă, rosti:

- Cine sunteți voi?

Eu sunt Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor!

- Eu sunt Săgeată-Iute, mezinul aceluiași împărat!...

- Iar eu sunt Vulpea-Șireată, povățuitorul și păzitorul lor credincios!...

- Și ce caută în palatul meu “Fulgerul“, “Săgeata“ și “Vulpea“ tătarilor?...

- Urări de bine, mesaj de pace și multe daruri îți trimit tatăl meu! îi răspunse fiul cel mare al Împăratului Tătarilor, iar solii se închină până la pământ.

Împăratului Răsăritului îi plăcură aceste vorbe, de aceea se grăbi să le zică:

- Unde e solia voastră?

- Iată, mesajul e aici, sigilat. Iar purtătorii de daruri multe așteaptă în curte.

- Să citim întâi mesajul! Sfetnice, tălmăcește acest mesaj!

- “Împărate al Răsăritului, primește solia mea, precum și darurile mele pe care înșiși fiii mei ți le aduc, și mai primește urări de bine! Doresc să fie pace între împărăția ta și împărăția mea. Dacă tu, Marele Împărat al Țării de la Răsărit, vei socoti că solia mea îți este pe plac, aș îndrăzni să-ți cer, de poți, să oferi pe fiica ta cea prea frumoasă, Rază-Albastră, ca soție fiului meu cel mare, cel mai destoinic și moștenitor al tronului împărăției mele... Aceasta este solia pe care eu, puternicul Împărat al Tătarilor, îți trimit”.

Auzind cele cuprinse în solie Împăratul Răsăritului căzu pe gânduri. După ceva vreme răspunse:

- Socot mesajul Împăratului Tătarilor ca sincer și înțelept! Îmi trebuie, însă, trei zile să cuget, ca să-i dau un răspuns potrivit!

Până una-alta Împăratul dădu poruncă să-i fie înfățișată, degrabă, fiica lui cea dragă, Rază-Albastră.

Trecură doar câteva clipe și draperia de mătase ce acoperea ușa se deschise și, precum un vis, apăru fiica cea încântătoare a împăratului.

- Tată, am venit degrabă să-ți împlinesc porunca!

Împăratul se înduioșă văzându-și fiica cea frumoasă, și-i zise, cu aur în glas:

- Prea bine ai făcut că ai venit degrabă auzind porunca mea! Căci te-am chemat să te înfățișez solilor Împăratului Tătarilor. Tânărul cel mai înalt este fiul cel mare și destoinic al Împăratului Tătarilor, moștenitorul împărăției! Iar băiatul acesta tânăr este fratele său, mezinul. Și mai este o parte însemnată a soliei tătarilor, cerând ca tu să-i fii dată ca soție fiului cel mare al Împăratului Tătarilor. Eu însumi socot înțeleaptă această cerere, așa că te rog fii pregătită să îplinești porunca mea!

Dar zicând aceste vorbe ochii împăratului o învăluiau cu dragoste, grijă părintească și adorație pe fiica sa.

Solii tătari căzură în extaz privind-o pe frumoasa prințesă. Precum cerul senin după zilele de ploaie, precum lumina unui palat luminos în noaptea întunecată, sau precum un izvor limpede într-un pustiu, așa le apărea lor această strălucitoare ființă. Toate cuvintele graiului omenesc erau prea sărace pentru a descrie trăsăturile ei nobile. Și sunetele oricărei harfe păreau prea surde pentru a reda glasul ei duios. Și nicio priveliște din grădină, niciun tablou rafinat de mătase, nu puteau descrie în culori și lumină farmecul ochilor ei! Și câte comori se ascundeau în inima acestei fiice de împărat. Dacă un muritor din lumea asta ar fi reușit să-i cucerească inima, ar fi fost mai fericit chiar dacă ar fi avut tot aurul lumii! Tristă, însă, pentru totdeauna, îi rămânea inima celui pe care privirea ei îl ocolea!...

Așa apărea în ochii solilor tătari această minunată fiică de împărat!...

*

Stai aici, alături de mine, și încearcă să înțelegi de poate fi adevărat! Că dulcea și delicata și strălucitoare fiică de împărat nu l-a îndrăgit pe dată pe Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor! Căci privirile ei întâlneau sclipirile senine și pline de dragoste din ochii fiului mezin!... Atunci prințesa Rază-Albastră se refugie în iatacul ei, rostind astfel: "În zadar sunt toate bogățiile, toate meritele și toată dragostea ta. Nu-mi mai zice nimic de putere și triumf. Te rog nu mai încerca să faci nimic pentru fericirea mea, oferindu-mi splendori și palate fermecate. Dacă mie nu-mi plac, înseamnă că nu-mi plac și renunț cu hotărâre la toate bogățiile, la toate meritele și toată dragostea ta. Lasă-mă să fiu liberă, să traiesc doar cu visele mele dragi! Să fiu liberă, să mă uit întotdeauna doar în ochii cei negri, în care văd inima bună a fiului mezin al Împăratului Tătarilor, care mă privă cu infinită liniște! Sunt convinsă, îl iubesc foarte mult iar el mă adoră, și-i atât de mișcat, căci știe că această iubire este interzisă. Dar eu sunt decisă să înving orice, să fiu pentru veci credincioasă visului meu! Mamă, scumpa mea mamă! Vino la mine și încearcă să afli o cale inima să-mi salvezi; căci mi-e drag, nespun de drag, acest foarte tânăr fiu de împărat al tătarilor! Dar mi-e frică de hotărârile tatălui meu, acele teribile hotărâri, de-a mă trimite departe, în țară străină, ca soție al fiului cel mare al Împăratului Tătarilor. Mai bine moartă, decât tristă în casă străină! Mamă, te rog, încearcă să-mi aperi inima cea pură!..."

Iar mama, cu inima ei milostivă, se strădui s-o ajute pe delicata ei fiică, deoarece trimise două scrisori, una către

temutul Împărat al Răsăritului și una către fiul cel mare al Împăratului Tătarilor. Scrisoarea zicea astfel:

“Regret, inima tinerei și scumpe noastre fiice este cuprinsă de adâncă iubire pentru fiul mezin al Împăratului Tătarilor. Nu încercați s-o convingeți să renunțe la dragostea ei sinceră și eternă. Ea mai degrabă ar alege moartea, decât să trăiască fără dragoste!”

De bună seamă, nori grei și întunecați coborâră asupra fiului cel mare al tătarilor, iar inima îi era ca un tigru închis într-o cușcă. Așa că, privi mânios, foarte mânios, la fratele său cel tânăr, care îi era, până atunci, atât de drag! Și așa se întâmplă pe lume, că un om e lipsit chiar și de cele mai plăcute vise ale sale! Atunci o viață întunecată și disperată îl așteaptă, viață fără bucurii, fără speranță!

*

În Marele Salon al Palatului Imperial o mulțime de candelă își leagă flăcările aprinse. Cei de față pășesc cu grijă, vorbind în șoaptă. Căci Împăratul gândește profund, iar mintea lui pregătește furtuni!

Inima sa părintească și duioasă suferă, căci fiica lui cea mai dragă va fi trimisă departe de casa ei părintească, ca să locuiască într-o casă străină, la un popor străin. Dar el e împărat și nimeni din lumea asta nu trebuie să-i afle gândurile lui ascunse!

Așadar, Împăratul Răsăritului, își puse coroana pe cap și, în ținuta sa severă și încruntată dădu această poruncă:

- Să vină aici fiica mea, Rază-Albastră și solii tătari!

Cei chemați se prezentară de îndată și se închină în fața împăratului. Împăratul privea iscoditor pe fiecare în

parte, pe fiica sa, pe fiul cel mare al tătarilor, dar și pe fiul mezin al Împăratului Tătarilor. Apoi zise:

- Vino aici, sfetnice care scrii solii!

- Da, luminate Împărate, aici sunt!

- Atunci, ia un pergament și scrie solia! ”Puternicul Împărat al Răsăritului trimite această solie către Împăratul Tătarilor, numai urări de bine, viață lungă și fericire. Solia ta m-a convins că între împărățiile noastre nu trebuie să mai fie războaie. Suntem precum vulturul și leul, unul împărat al cerului, celălalt împărat al pământului și niciunul nu caută să-l doboare pe celălalt. Prin urmare, sunt bucuros să-ți primesc darurile tale cele multe și să-ți ofer pe preafrumoasa mea fiică, Rază-Albastră, ca soție pentru fiul tău cel mare. Îți trimis și multe daruri. Fiica mea va sosi în curând la palatul tău, însoțită de alaiul ei! Aceasta este voința puternicului Împărat al Țării Răsăritului!”

Cei de față tăcură înmărmuriți.

- Acum adu-mi pergamentul ca să-l sigilez! rosti împăratul.

Dar, în liniștea care stăpânea Salonul, o voce se auzi:

- O clipă, doar! Prea înălțate Împărate!

- Cine strigă așa? zise împăratul. Cine îmi nesocotește mie porunca?...

- Sunt eu, Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor! Te implor, înălțimea ta, privește mai bine chipul fiicei tale, precum și chipul fratelui meu mezin! Observă disperarea de pe chipurile lor, de teama hotărârii tale, de a semna acest pergament!...

Fața Împăratului Răsăritului se întunecă de mânie auzind această neașteptată replică din partea fiului cel mare al tătarilor.

- Înseamnă că, aici, în împărăția mea, copiii dau porunci? rosti temutul împărat.

Și ochii împăratului priveau întunecați la chipul fiicei sale și la cel al fiului mezin al tătarilor. Apoi, încetul cu încetul, privirea sa se însenină, deveni chiar foarte duioasă. Atunci Împăratul Răsăritului se ridică de pe tronul său, luă pergamentul cel temut și-l puse deasupra flăcărilor focului din cămin. Și, privind cu căldură spre Fulgerul-Alb, zise celor de față:

- Văzut-am că Împăratul Tărarilor are un fiu nespus de drept și viteaz! Fapta ta, Fulgerul-Alb, este cea mai eroică faptă din câte văzut-am eu!

După aceea împăratul privi, iarăși, spre fiica sa și spre fiul mezin al tătarilor și zise astfel:

- Tu, Săgeată-Iute, fiul mezin al Împăratului Tătarilor, întoarce-te la tatăl tău și devii destoinic și viteaz, ca fratele tău mai mare! Și când voi auzi că ai devenit un brav comandant în oștirea tatălui tău atunci îți voi da de soție pe fiica mea cea dragă!

Astfel rosti Împăratul Răsăritului!

*

Nu e iubire, ci foc nestins, ce mistuie inima fiului cel mare al Împăratului Tătarilor, care cutreieră întinsele pustii mai repede ca vântul și ca gândul, călărind pe calul lui cel alb, abia atingând pământul! Însă de la țarmurile stâncoase ale mării Sudului până la întunecatele păduri din Nord, era prea puțin timp, prea puțin loc, pentru tristele sale plimbări. Nici gerurile iernilor nu erau îndeajuns de reci, nici furtunile

verii nu erau îndeajuns de răcoroase, nici fluviile cele mari n-aveau destulă apă să-i stingă inima în flăcări!

Și crunt se întoarse la oștire unde, adunând mulțimi mari de tătari, porni ca vântul spre hotarele împărăției. Și unde erau primejdii mai mari acolo soarta îl purta cu bucurie și unde erau luptele mai încinse acolo se avânta de îndată. Se lupta ca un leu printre săbiile, caii și lăncile dușmanilor până își găsi un eroic sfârșit!

La răscrucea de drumuri din pustii, pe culmea unui deal, poporul tătar înalță un gurgan de pământ peste mormântul viteazului lor erou. Iar pe creasta aceluia gurgan au sădit vreo zece, ba douăsprezece pini. Iar peste gurgan și peste pini rotesc neliniștiți vulturii cei semeți ai stepei care, plutind în cercuri largi și încete, prevestesc sfârșituri de vară, ori focuri roșii ce mistuie satele de la orizont...

*

Dar fiul cel tânăr al Împăratului Tătarilor, înconjurat de prietenii săi devotați, se întoarse zburând spre casa tatălui său, acolo, în ținuturile cele dragi ale împărăției sale, cu câmpii înverzite, grădini pline de rod și copii zburdând veseli în joaca lor din jurul casei. Iar mama îi ieși bucuroasă în întâmpinare, fericită de a-și revedea acasă fiul ei cel drag.

Nu după mulți ani, acest plăpând și foarte tânăr băiat al Împăratului Tătarilor deveni un foarte brav conducător de oști în țara tătarilor. Și a zidit multe orașe pe care le cârmuia cu multă înțelepciune.

Atunci Împăratul Tătarilor trimise iarăși solie către Împăratul Răsăritului pentru a-i cere de noră, pe preafrumoasa lui fiică, Rază-Albastră.

*

Rămâneți cu bine, părinții mei dragi! Rămâi cu bine, palat părintesc, casa mea dragă! Căci fiicele împăraților nu au norocul să trăiască în casa copilăriei lor! Pleca-voi acolo, în depărtare, la capătul lumii! Acolo-mi va fi casa, copiii și speranțele!

Cât de trist a fost pentru fiica împăratului să-și părăsească, pentru totdeauna părinții! Dar mai bucuroasă pleca cu gândul că acolo, la capătul drumului celui lung, o va întâmpina fiul Împăratului Tătarilor, alesul inimii ei, pe care l-a așteptat atât de mult!

Dragostea și viața lor au fost minunate, luminoase! La fel ca și soarta întregului popor tătar!

Iar acest tânăr și brav fiu de tătari deveni, după mulți ani, împărat peste întregul popor al său renumit pentru dreptatea și înțelepciunea sa!

*Mare mincinos sunt eu,
Înșirând astă poveste,
Dar mai mincinos e împăratul,
Furând sărmanelor zestrea!*

ETERNELE VISĂRI

Intuind atmosfera neasemuit de pură a începutului de toamnă ce coborâse în peisajul străzii, Karl deschise larg fereastra camerei sale. Cu mâinile sprijinite de pervaz, începu să recepteze cu aviditate unduirile înviorătoare din văzduh, menite să alunge monotonia și nepăsarea din timpul verii și trezind sentimente de nostalgie ce dau sens preocupărilor și speranțelor. Adierile vântului, scuturând câte o frunză din umbrarele dese ale plopilor și teilor de pe bordura aleilor, aminteau lumii un sentiment atavic. Inducea astfel sentimentul sfârșitului abundenței inconștiente și reînvia meditația însingurării prin care, periodic, lucrurile și ființele trebuia să se destăinuie asupra rostului lor aceluia vameș nemilos - timpul - care respinge fastul de prisos pentru a reține doar esențele supraviețuirii...

Karl Herold, profesor de literatură la Liceul "Ștefan Vodă" dintr-un cunoscut oraș de munte al Bucovinei, căuta să prindă sensurile filozofice mai profunde ale activităților citadine ce se perindau pe aleile orașului din fața ferestrei sale. Soarele lumina orașul pieziș, străpungând, cu razele lui aurii ramurile copacilor înalți de undeva din spatele unor case arătoase. Lucirile soarelui se vedeau ici-colo, printre vârfurile plopilor. Ca răspuns la mângâierile razelor ramurile înalte, înfrățite ale plopilor se aplecau tremurătoare în ritmul vântului coborât din cerul azuriu al toamnei.

Iată, până și impasibili locuitori ai acestei urbe provinciale începură să-și revină din inactivitate prin pregătiri

timpurii pentru iarnă. Câțiva bătrâni grijulii în exces cu soarta lor începură să care, pe cărucioare, coșuri și saci cu provizii pentru pivnițele lor. Un geamgiu înainta șleampăt pe străzi repetând gutural strigătul lui monoton "Geamuri! Geamuri de sticlă! Geamuri!..." Doi meșteri trecură ciondănindu-se în conversații cu ferăstraiele în spinare în drum spre vreun gospodar de la periferia orașului. O trăsură veche și hodorogită trecu pieziș piața din fața cinematografului și opri mai încolo, la o vilă, descărcând scânduri și saci de ciment. Iată, trecu și un boier într-o caleașcă spațioasă trasă de cai falnici, aprig struniți, galopând răsunător din ce în ce mai tare la apropiere, apoi, din ce în ce mai încet la depărtare, până să dispară după colțul străzii. Karl admira filosofic tot acest ritual citadin, ceremonial cât se poate de banal în fapt, dar care-l încânta într-un anume fel. La urma urmei se resemnă, nu se aștepta la nimic nou din agitația de pe alei și străzile aceluia orașel de munte.

Și când se pregătea să închidă fereastra tocmai atunci străzile începură să se înviioreze de un zumzet nou, de un freamat în creștere care îi trezi, iarăși, interesul. Era exact ora când ieșeau elevii de la liceul orașului, mergând spre case grupuri-grupuri în pâlcuri vesele. În discuțiile lor Karl simțea o plăcere greu de explicat, auzind freamătul conversațiilor dintre ei, acea revărsare a bucuriei vieții, glasuri suave și înflăcărare ale tinereții. În situația lui de profesor, Karl recunoștea aproape pe toți elevii care treceau prin fața privirilor sale. Dar acum sentimentele sale, la vederea acestor râuri de tinerețe revărsate pe străzile orașului, erau de o altă natură, copii erau parcă alții decât acei pe care-i vedea zilnic în clasele de liceu.

Sfârși prin a se cufunda într-o contemplare îndelungă, plină de optimism reconfortant. Filozoful din el căuta însă sensuri noi ale acestor imagini, încerca să-și studieze elevii dintr-un punct de vedere original. Își conducea gândurile cât mai departe în timp, încerca să-și imagineze cum va arăta fiecare dintre acești elevi, să zicem peste cinci ani sau peste zece ani. Încerca să-și imagineze aceste guralive fete, dar nu mai puțin guralivi băieți, peste un număr de ani, după ce se vor maturiza și își vor croi un rost în viață. Se amuza deșirându-i în sus, încruntându-i figurile peste vremuri, punându-i câte o mustață virtuală, cum ar fi putut să-și asorteze unii dintre ei. Sau punând câte un vârf de burtă la câte un băiat - care acum era cât se poate de firav, dar lăudăros, încercând să acopere cu glasul lui pițigăiat discuțiile din grup. Sau câte un chip de femeie corpulentă derivând dintr-o fetișcană suplă și cochetă de acum, care se dă mândrețea grupului de elevi, făcând ochiade băieților.

Câteodată, Karl, devenea mult mai atent și mai impresionat când prin fața lui trecea câte o domnișoară dintre cele cu adevărat alese. Le studia, le cântărea din privire, ca un estet înnăscut ce era, încercând să le întrevadă șansele în lumea viitoarelor femei frumoase ale orașului. Era convins că unele din ele vor decepționa cu trecerea anilor. Dar altele, puține însă, fiindte superioare, își vor păstra finețea trăsăturilor toată viața, vor rămâne etern gingașe și frumoase.

Știa chiar că multe fetițe de școală, care acum nu se remarcă cu nimic prin fizicul lor, fete cu figuri sfrijite, neluate în seamă, cu timpul se vor înălța în talie, se vor reface la chip, devenind "dive" de o frumusețe răpitoare în oraș. Asta după ce se vor mai împlini, când își vor aranja coafuri maiestuoase pe cap, când își vor comanda rochii sclipitoare la

cei mai vestiți croitori ai orașului și când își vor dobândi un stil de mers care să atragă de îndată privirile trecătorilor.

Când un chip al acestor tinere fete i se părea superb, se străduia să studieze dacă este cu adevărat perfect. Rămânea, însă, ușor dezamăgit de îndată ce găsea un mic cusur, neînsemnat la prima vedere. Această dezamăgire însă îi dispărea de îndată ce prin fața sa trecea o altă siluetă de fată frumoasă. "Ce bine e că zeița Natura nu renunță niciodată și se străduiește perpetuu să creeze noi chipuri perfecte!" își zicea el, ca pentru sine...

Trecuse deja destul timp de când Karl admira cetele de elevi care treceau prin fața casei sale. Rândurile lor începură să se rărească, când el căzuse într-un fel de extaz, o contemplare dulce...

*

Se trezi, însă, din această reverie când, la doar câțiva pași în fața sa trecu o siluetă feminină nespuse de atrăgătoare, sprintenă și elegantă, îmbrăcată într-un costum modern, călcând ușor, cu multă grație, pe pavajul aleii. Dar până ca el să aibă timp să-și revină, să-și găsească prezența de spirit în fața acestei întâmplări ca s-o întâmpine așa cum se cuvine, ea întoarse capul spre el, îl privi scurt cu ochii ei mari și expresivi, îl salută cu un zâmbet cochet, apoi continuă mersul ei grăbit, dispărând de îndată în mulțimea care se afla pe alee.

Pentru Karl, această apariție diafană, surprinzătoare, fusese ca un semnal de electrizare spirituală, ca o revelație ce avu menirea să-i schimbe cu totul șirul gândurilor de până atunci. Cine să fi fost acea fermecătoare prezență feminină?

Nu-și mai aducea aminte s-o fi văzut vreodată prin oraș. Și ce chip superb dar, mai ales, ce zâmbet plin de farmec!

Simțea că el, cel care până atunci era preocupat de filozofia devenirii persoanelor, altora decât el, acum ajunsese dominat total de apariția această extraordinară, neașteptată, de acel surâs cuceritor, amețitor chiar, care nu avea nimic comun cu experiența de până atunci a sa cu privire la frumusețea feminină.

”De ce mi-a zâmbit orare? își zicea Karl. Mă cunoaște de undeva? Este, totuși, imposibil s-o mai fi văzut până atunci și să n-o recunosc!”

După câteva lungi reflecții, prin mintea lui Karl trecu o ușoară idee, ca o tresărire, care-i făcu ca inima să-i palpite cu putere: ”Nu cumva este profesoara cea nouă de engleză, de care auzise vorbindu-se admirativ, în cancelarie, în cercul profesorilor? Și pe care, pare-se, o zărise și el odată, în fugă, ieșind din cancelarie și intrând grăbită, cu catalogul în mâini, într-o clasă de la parter?...”

Nu avea certitudinea că era chiar acea profesoară, atunci era costumată prea diferit, ca pentru școală, și nici n-avusese timp s-o vadă mai bine.

”Orice s-ar zice, încântătoare fată!”, zise Karl, ca pentru sine, în timp ce închidea ferestra, știind că nu avea niciun rost să mai urmărească trecătorii de pe stradă.

*

Tulburat de acest incident sentimental Karl, - care de obicei era perfect stăpân pe destinul său - începu să fie din ce în ce mai preocupat de misterul acelei prezențe feminine neașteptate în acest oraș de provincie. Spera s-o revadă,

măcar odată, undeva în oraș, la teatru, sau la bibliotecă. Ce mult i-ar fi plăcut s-o regăsească în postura de colegă de cancelarie, la liceul orașului.

În zadar, însă. În zilele următoare, cea care putea fi profesoara cea nouă de engleză nu-și mai făcu deloc prezența în liceu, nici pe stradă, de parcă ar fi plecat definitiv din oraș. Karl era mâhnit doar gândindu-se la această posibilitate. Prefera, însă, să nu grăbească lucrurile, motiv pentru care nu făcu investigații cu privire la tânăra profesoară de engleză. Pentru Karl, ar fi fost o profanare, un atentat la bunul simț cavaleresc orice tentativă de investigare sistematică cu privire la tânăra profesoară. Nici nu se gândi să studieze orarul școlii, nici să întrebe pe cineva despre ea. Prefera ca lucrurile să capete o dezlegare cât mai firească, iar el să aștepte, cu emoție și pasiune, să trăiască acea suferință nouă, cu speranța că, într-o zi, așteptarea îi va fi răsplătită cu generozitate.

După încă o săptămână, pe când trecea prin Piața Operei, contemplând mulțimea adunată acolo la un început de spectacol, deodată privirea lui Karl a fost atrasă de o trăsură elegantă apărută în piață, din care vizitiul sări în grabă pentru a ajuta la coborâre două perechi de persoane îmbrăcate cu mult fast, o pereche de persoane tinere, și încă o pereche de persoane mai în vârstă.

Dar nu atât eleganța și fastul trăsurii îl impresionară pe Karl, cât chipul tinerei fete din grup, frumoasă ca o prințesă, cu părul șaten, tuns după ultima modă din Paris, cu hainele ei elegante, ce-i ofereau o aleasă distincție. Și, ținuta ei, poate, nu ar fi spus totul, dacă ochii ei, mari și expresivi, răspândind luciri în jur, n-ar fi făcut-o minunată, chiar dacă părea serioasă, neluând în seamă pe nimeni din jur, în mod deosebit.

De bună seamă, Karl, care de cinci ani era profesor de literatură la liceul oraşului, cunoştea foarte bine lumea bună din localitate. Iată, bărbatul elegant al perechii mai în vârstă era, nimeni altul, decât avocatul Tătărescu, alături de soţia sa, o femeie cam plină la corp, dar volubilă şi cumsecade.

Din tânăra pereche îl recunosc pe Albert, fiul avocatului, de care mai auzise câte ceva. Din câte auzise şi după cum se şi vedea, nu era cine ştie ce de capul lui. Deşi înalt, arogant şi zeflemitor, mare risipitor de timp pe la baruri şi jocuri de noroc, altă ispravă nu auzise despre el. De prea puţină minte, la anii lui, nici nu se apucase să studieze ceva în mod serios, decât câteva luni la o facultate de drept. Avea o faţă smeadă, priviri idioate, neruşinate chiar, figură cam diformă, cu nasul ridicat în sus, peste o gură trasă cam înapoi. Nici mustaţa aspră nu reuşea să-i repare estetica spaţiului dintre nas şi gură.

Misterul plana însă asupra frumoasei tinere care-l însotea pe Albert, ținându-l (e drept, superficial) de braţ. După câte ştia, avocatul nu avea nicio fată şi nici nu ar fi fost de imaginat ca el să aibă o astfel de bijuterie de fată.

Mintea lui Karl începu să-şi croiască o mulţime de nelinişti. Cine era, deci, această zână superbă? Să fie încă o metamorfoză a acelei frumoase profesoare de engleză? Nici de data acesta nu reuşi să descopere misterul acelei fiinţe sublime care îşi schimba locul şi înfăţişarea, fără ca el să afle mai multe despre ea. Dacă fata ar fi îndreptat spre el o privire doar, ori dacă i-ar fi adresat un singur zâmbet, atunci el ar fi fost deplin convins că era aceeaşi fată care-l salutase, cu acel angelic surâs, când trecuse prin faţa casei lui.

Dar ea, la braţul îngâmfatului Albert, păşea maiestuos pe treptele ce urcau spre Operă. În cele din urmă o pierdu din

priviri, când tânăra pereche dispăru în mulţimea care se grăbea să intre la spectacol.

*

Dacă până atunci nu pusese la suflet întâmplările cotidiene, de data aceasta mintea lui fusese cuprinsă de o mare tulburare. Deveni pe loc captivat de personalitatea şi frumuseţea care îi apare în cale în diferite ipostaze. Ştia că nu lui, neapărat, i se cuvine tot ce e mai frumos pe lume, deşi mintea lui nu accepta decât frumuseţea absolută. Dar, mai ales, nu putea consimţi ca o astfel de fată pură să fie asociată cu neispravitul de Albert, cel căruia, sub niciun raţionament, nu i se cuvenea s-o însoţească la braţ.

O nedefinită umbră de nemulţumire îşi făcu loc în inima lui Karl. Avu, totuşi, tăria de spirit să nu cadă în ispita de a o urmări prin oraş, ca să afle amănunte despre ea. Aştepta ca lucrurile să se dezvăluie la timpul lor. Porni, încet, rătăcitor, prin oraş, impasibil la lume, chiar trist. Ajunsesse în dreptul casei sale, urcă scările, simţind că un nedesluşit sentiment de deziluzie punea stăpânire peste el.

*

Însă, chiar a doua zi, mergând liniştit spre cancelaria profesorilor, Karl dădu ochii cu o profesoară tânără, grăbită, acum îmbrăcată într-un costum deschis, demn de o profesoară model pe care reuşi s-o salute cum se cuvine, iar ea îi răspunse la salut cu un zâmbet dulce, acelaşi zâmbet cuceritor ca şi prima dată. Tânăra profesoară se grăbi, conştiincioasă, să intre la lecţie într-o clasă din capătul culoarului.

Acum era sigur, avusese de-a face cu ipostaze diferite ale unuia și același model feminin, de excepție, cu ipostaze fugitive, mereu șagalnice și totuși atât de tulburătoare de fiecare dată.

În fine, sosise prilejul s-o cunoască mai bine, chiar în după amiaza aceleiași zile. Pe când traversa piața orașului pentru a ajunge la locuința sa, Karl se pomeni față-n față cu drăgălașa profesoară de engleză care se opri când ajunsese chiar lângă el, bucuroasă de a-l fi întâlnit.

- Salut colegial tinerilor profesori! rosti el ceremonios, întâmpinându-i însă privirea cu bucuria revederii.

- Salut gloria precedesoriilor! se prinse și ea în jocul acela de saluturi folosite în cancelariile de liceu ale vremii.

Karl uită că era aproape de casă, deoarece privirile lui o învăluiau cu înflăcărare și admirație. Ea, în același timp, se simțea de minune sub flacăra privirilor lui Karl, deși el o privea prea intens, așa cum ar privi un copil, cu autoritatea unui om matur. Ea făcea tot ce-i stătea în putință, ca înfățișarea să-i fie lui pe plac, zâmbind cochetă, ca o fată care se străduiește să fie cuceritoare cu tot dinadinsul, dând impresia acelei prefăcute supunerii în fața unei persoane cu multă prestanță.

După câteva clipe de studiere reciprocă, în timpul cărora se duceau adevărate lupte de atitudine pentru a fi cât mai mult unul pe placul celuilalt, fata a fost prima care a zis:

- Sunteți profesorul de literatură, după câte-mi dau seama?

- Da, răspuse Karl. Iar dumneavoastră sunteți noua și încântătoarea profesoară de engleză?

- Da, ați ghicit, domnule profesor! Mă numesc Alice!

- Ce nume frumos! ”Alice în țara minunilor”!...

- Da, încă mă simt copil!...

După câțiva pași făcuți împreună, fata remarcă:

- Se pare că am trecut de locuința dumneavoastră?

Karl privi în jur și-i răspuse distrat:

- Da, văd că am trecut!... Nici nu mi-am dat seama de acest lucru!...

- Chiar așa? V-am tulburat, poate? Îmi închipui că aveți o mulțime de treburi de făcut acasă, ca profesor...

- Am destule! Însă toate aceste preocupări n-ar însemna nimic în viața mea, pe lângă plăcerea de a vă însoți măcar câteva clipe!...

- Sunt încântată! Nu vă înșelați, totuși?

- Ah! Îmi pare că tot ce am făcut în viață până acum e atât de neînsemnat pe lângă minunatele clipe pe care mi le-ați oferit acum!...

Alice, căreia tulburarea și devotamentul lui Karl îi creau o stare cât se poate de plăcută, îi zise:

- Și mie mi-ar plăcea nespuse de mult, de ați avea timp să mă însoțiți o parte din drum spre casa mea.

Karl simțea inima cuprinsă de o bucurie proaspătă, nemărginită, deoarece avea posibilitatea să fie în preajma ei, putea să-i vorbească, să-i asculte cuvintele ei dulci, plăcute, dar, mai ales, să-i întâmpine privirile calde și tulburătoare. Întrebările și replicile lor erau cât se poate de obișnuite, copilărești chiar, însă, pentru ei, toate acestea constituiau o fericire nesfârșită, să poată să se audă vorbind, rostind fraze alese, pline de delicatețe, îmbrăcate cu multă gingășie. Discutau despre impresiile primelor zile de școală, despre noile generații de elevi, despre noii profesori din acel oraș de munte, oraș liniștit, dar plăcut.

Dar iată, curând, poate prea curând, ajunseseră la casa în care locuia tânăra profesoară. Ea se opri o clipă, cu mâna își aranjă bretonul de pe frunte, apoi spuse:

- Am ajuns. Aici e casa mea...

Karl privi roată în jur și exclamă:

- Aici? Dar asta-i casa doctorului Petrescu!...

- A! Îl cunoașteți, domnule Karl?

- Sunteți cumva domnișoara Alice, fiica lui, cea plecată la studii la Cambridge?

Ea îl învălui din nou cu privirea, răspunzându-i cochet:

- Și de ce n-aș fi fata doctorului Petrescu?...

- Doamne! Nici n-aș fi visat vreodată că doctorul Petrescu are o astfel de comoară de fată!...

Portița de la casa doctorului se deschise, o deschise însuși doctorul Petrescu, iar Alice îi zise lui Karl:

- Mă iertați, domnule profesor, mă așteaptă tata!...

Și dispăru după portiță, trecând în pas mlădios pe aleea curții care ducea spre intrarea în casă, iar doctorul pășea mai anevoie în urma ei.

*

Seara, în întimitatea camerei sale, Karl retrăia emoția și evlavia care-i cuprinsese inima și conștiința când își reamintea, pas cu pas, acele clipe sublime oferite în dar de minunata Alice. El, de obicei fire meditativă, contemplativă, echilibrată, acum deveni cu totul dominat și tulburat de acea personalitate extraordinară, diafană în același timp, a profesoarei de engleză, Alice. Câtă măiestrie în priviri, ce frumusețe, ce suflet sublim.

În singurătatea sa Karl rememora, a nu știu câta oară, acea întreagă istorie a întâlnirii cu Alice, noua minune pentru sufletul său. Își dădea seama că tot ce fusese înainte era atât de meschin, de neînsemnat, pe lângă strălucirea clipelor de acum petrecute în compania ei. Era fascinat de multitudinea ipostazelor de care ea era capabilă să se prezinte în oraș, de fiecare dată altfel, dar de fiecare dată superbă, fermecătoare. Acum era sigur că și atunci, la Operă, fata aceea elegantă era tot ea, prefăcându-se că nu-l cunoaște, căci cine putea fi alta cu un astfel de chip sclipitor.

Dar, amintindu-și episodul de la Operă, când o văzu pe Alice în compania aceluia tip insolent și îngâmfat, Albert, fiul avocatului Tătărescu, Karl simți din nou o umbră în suflet, umbră ce reuși să-i tulbure liniștea spiritului.

Nu scăpă prea ușor de avalanșa presupunerilor în legătură cu acest fapt, încercând, prin judecăți chinuitoare, să anticipeze semnificația acelei nedorite împrejurări.

Ah! Ce legătură ar putea fi între acest anost Albert și această pură copilă? Erau rude apropiate? N-ar crede așa ceva, ar fi știut până acum acest lucru...

Trebuia să ia în considerare și ceea ce putea fi mai grav, că Albert și Alice sunt logodiți. Îngrozitor!!... Și totuși, era nevoit să admită și această eventualitate!...

Refuza, însă, cu încăpățânare să creadă că Alice, frumoasă precum zâna din poveste, ar putea fi logodită cu acel barbar Albert. Chiar și despre el însuși Karl era conștient că nu ar avea tot dreptul ca Alice să-l prefere pe el, neapărat, însă când o imagina curtată de Albert, întreaga sa ființă se revolta, dorea din tot sufletul ca o astfel de profanare să nu aibă loc. Se simțea în stare să se bată chiar și cu nesuferitul

de Albert, pentru a o putea izbăvi pe Alice de orice sentiment urât de pe lumea aceasta!

Ocazia de a se confrunta cu Albert era cât pe ce să se producă! De la o vreme Alice, însoțită de Karl, își făceau romanticele lor apariții în oraș, în timpul cărora se simțeau atât de bine, mergând braț la braț. Această stare era o bucurie continuă pentru ea, știindu-se ocrotită cu atâta atenție de delicatul Karl. Pășeau încet pe străzi, cufundați în universul propriilor idei și sentimente, pentru care lumea de afară nu era decât un decor plăcut și luminos.

Dar iată, în timpul unor astfel de plimbări, se auzi zgomotul unor roți și ropot de copite de cai de la o trăsură care se apropia și care chiar opri la câțiva pași de ei. Ușa trăsurii se deschise, din ea coborî deșiratul de Albert, cu urechile și vârful nasului roșii ca para, de bună seamă, de mânie și năduf, care strigă:

- Se poate, Alice?!... De ce mergi pe jos?!... Vino în trăsură mea!...

Dar Alice cuprinzând și mai strâns brațul lui Karl, ca și cum ar căuta instinctiv apărare în el, îi răspunse lui Albert:

- Merci!... Prefer plimbarea pe jos!

Albert se înroși și mai mult, recepționând acest răspuns calm, dar ferm, din partea lui Alice, pe care n-o bănuia în stare să-i dea o replică atât de curajoasă.

- Cum? Mă refuzi?!... Crezi că ăla pe care-l ții de braț acum e mai breaz ca mine?!...

Alice era pornită să reziste atacului, așa că-i replică pe loc:

- Este, nu este, ce-ți pasă? Nu vreau să mai discutăm în seara asta! fu replica ei.

Iar Karl, ca s-o ajute în această luptă, rosti și el, cu voce scăzută, dar fermă:

- Da! Ar fi bine să-ți vezi de treabă! Nu tulbura liniștea discuției noastre!...

Albert, furios ca un curcan datorită insuccesului său, urcă în trăsură, apoi mai adăugă cu mânie:

- Alice, pentru ultima oară, te poftesc să urci în trăsură mea!...

Ea însă era fermă în intențiile ei:

- Poți pleca singur, ce mai aștepti? Nu e nicio pagubă dacă nu mă plimb cu trăsură ta!

Furios de-a binelea, Albert închisese portiera trăsurii, vizitiul struni hățurile și trăsură porni nebună pe caldarâmurile orașului.

- Lasă, vă arăt eu vouă! fuseseră auzite ultimele cuvinte ale lui Albert.

*

Liniștindu-se cu greu în urma acestui episod foarte neplăcut, Alice simți din nou dorința de a fi mai comunicativă cu Karl. Au stabilit să discute mai puțin protocolar decât până atunci, adică să-și spună direct: Alice și Karl.

- Karl, nu-i așa că te-a intrigat tipul ăsta?

- Foarte mult m-a intrigat. Cu multă greutate m-am abținut. Îl detest, chiar de atunci, de la Operă!...

Alice zâmbi copilărește, apoi inspiră adânc aer proaspăt în piept și începu destăinuirea ei:

- Ah! De-ai ști, Karl, ce-i în sufletul meu!... Îmi vine atât de greu să mă readaptez la atmosfera acestui oraș,

categoric provincial, atât prin poziție geografică dar, mai ales, prin prisma concepției oamenilor din așa zisa lume bună. Și asta, în comparație cu atmosfera aceea de vis de la Cambridge, în care nu trebuia să mă feresc de nimeni și să dau socoteală nimănui. Nu te alarma, nu am fost o fată ușuratică! Aici, însă, de cum am apărut în acest oraș mic, s-au pus rudele și cunoștințele pe capul meu să-mi găsească, cu tot dinadinsul, un rost provincial: ”Cu cine s-o mărităm?... A! Uite, i s-ar potrivi vărul prefectului!” sau: ”De ce nu vrei să faci o vizită mătușii avocatului?” Și așa mai departe! Nu-i mai suport! Cum pot scăpa de ei?...

- Te înțeleg, Alice! Dar tatăl tău nu-și poate impune punctul lui de vedere?

- Tata?! Dac-ai ști că tocmai de la el pornesc toate necazurile! Cândva ținea foarte mult la mine, mă alinta, îmi îndeplinea toate dorințele, căci pe mama nici n-am cunoscut-o, a murit pe când eram foarte mică. Tata a ținut să mă dea la studii, la Cambridge. Dar de când am revenit din Anglia, mi-am dat seama că tata parcă era alt om. Îmbătrânise deodată, îl năpădiră unele idei fixe, dintr-ale lui nu-l mai poate scoate nimeni...

- Bietul de el! Să-l fi schimbat oare, îndelunga lui singurătate?

- Și eu bănuiesc același lucru! De fapt, una din ciudățeniile tatei este încăpățânarea cu care urmărește să se pună bine cu familia avocatului Tătărescu, îndemnându-mă și pe mine să mă port cât mai frumos cu cei din familia acestuia, inclusiv cu nesuferita lor odraslă, Albert!...

- De bună seamă, după concepția tatei, cumva, Albert ar fi o partidă excelentă pentru fiica lui...

- Oh, lasă-mă! Papițoi înfumurat, pe care nu-l pot suporta în niciun fel! Să-mi leg soarta de el?! Așa de rău am ajuns?! De parcă n-aș mai fi văzut eu tineri pe lumea asta!...

- Liniștește-te, frumoasa mea Alice! Îmi dau seama cât de injuste pot fi prejudecățile bătrânilor...

- Cele mai multe greutăți vin de la tata, întrucâtva inconștient, căci el vede viitorul meu asigurat alături de Albert, care va moșteni toată averea avocatului, iar avocatul a fost prieten cu tata din tinerețe! De fapt, tata, preocupat de clienții săi, care-l mai solicită și acum, în virtutea inerției, a pierdut luciditatea de a fi atent la aspirațiile fiicei sale. La el, totul se rezumă acum la avere, siguranța materială a zilei de mâine. Spune-mi, așa-i că te-am dezamăgit când m-ai văzut însoțită de fiul avocatului?...

- Se putea altfel? Deși încă nu știam cine ești, văzând o fată atât de frumoasă în compania unui insolent, cum e Albert, începusem să urzesc planuri de eliberarea ta de sub influența lui, știam că și tu trebuia să fii nemulțumită de situația în care ai ajuns!...

- Esti încă copil, Karl! Prezența mea alături de Albert se explică doar într-un singur fel: mi-era milă de ”babacul” meu, care mă implora să-i acord o cât de mică atenție lui Albert, precum și familiei sale. Așa că, de voie de nevoie, am consimțit, datorită insistențelor disperate ale tatei...

- Vai, ce situație complicată!...

- De fapt, acum, totul mi-e clar. De când te-am cunoscut, am început să-mi regăsesc liniștea sufletului și să mă acomodez cu viața liniștită din acest oraș!...

- E adevărat oare? Știi câtă noutate și fericire îmi produc aceste cuvinte ale tale?

Alice îi răspunse mulțumită, cu un zâmbet cochet. Amândoi erau nespuse de fericiți, căci toate îndoielile lor se risipiră și se puteau bucura unul de prezența celuilalt.

- Aș zbura cu tine și la capătul lumii! zise ea. Numai să pot scăpa de poftel lacome și reci ale familiilor așa-zise bune, din acest orașel de munte...

Și pe când Karl, divinizând-o, o mângăia părintește pe umeri, Alice simțea o bucurie tinerească speranțe infinite, ceea ce o îndemnă să-i spună:

- Te-ai gândit, Karl, la viitorul tău? La viitorul nostru?

Surprins de conținutul neașteptat de direct al acestei întrebări, Karl se opri o clipă din mers, luă mâinile ei într-ale sale apoi, privind-o cu duioșie în ochii, îi zise:

- Alice! Tu realizezi cât de importantă este întrebarea pe care mi-ai pus-o?

- Aștept cu nerăbdare răspunsul tău, Karl...

- Alice! Mă supui la cea mai mare emoție! Ce aș putea să-mi doresc mai mult în toată viața mea decât să fiu, pe veci, alături de tine, oriunde ne-am duce, orice-am face!...

El continua să se joace cu mâinile ei, ce-i păreau cele mai de preț din lume. Mâinile delicate ale acestei făpturi feminine îi păreau desăvârșite, de origine divină.

- Karl, nici eu nu mi-aș dori altceva decât să am parte de bucuria unei vieți alături de tine! Parcă uitasem o clipă și de principiile cele ciudate ale "babacului"!...

- Oh, se poate, oare, să nu reușim să înduplecam un om cum e tatăl tău să fie de partea noastră, să ajungă să-și înțeleagă copilul?

Cu surâsul ei dulce, cu vagi urme de neliniște pe chip, Alice îi răspunse:

-Mai știi unde-l poate duce ambiția sa de părinte? Vom vedea în curând!

*

În ceea ce-l privește pe doctor, chiar așa se petrecură lucrurile cum le presimțise Alice: de cum aflase ce gânduri are fiica sa începu să bombăne și să spumege furios, certând-o ori de câte ori o întâlnea prin casă. Iar când ea pleca în oraș, el stătea și o aștepta prin preajma clanței de la poartă, sufocându-se, înecându-se de obidă, până deslușea pașii ei întorcându-se pe stradă. Atunci se grăbea să-i deschidă poarta iar apoi s-o închidă repede în urma ei, revărsând potop de nemulțumiri asupra ei.

- Iar îmi umbli fără rost prin oraș?! Te pomenești că ai pierdut din nou timpul cu pârlitul ăla de neamț!... Ce găsești tu la el? Nu vezi că n-are nici măcar o casă ca oamenii? Darămite trăsură, bani! Ce vrei, s-ajungi servitoare în propria ta casă? Cum dau eu acum ochii cu prietenii mei și cu stimabilul avocat?!...

- Of, mai încetează, tată, cu lamentări dintr-astea. Vrei să te las baltă și să plec în lumea mea? Crezi că eu nu sunt stăpână pe ceea ce fac?

- Cum să fie bine ce faci tu?!... Crezi că e bine să faci doar ce-ți trece prin cap, să nesocotești sfaturile mele bune? De-aia te-am trimis la studii la Cambridge? Vrei să rămâi săracă toată viața?

- Ce-ți faci atâtea griji în privința mea? Oare nu ai destui bani și pentru mine când voi fi la casa mea? Oare nu mă ai decât pe mine?

- Să nu crezi că sunt un prost, s-arunc banii așa cum îți închipui tu! Dacă nu vrei să-mi respecti sfaturile să știi că nu primești niciun șfant din averea mea! Mai bine îi iau cu mine pe lumea cealaltă!...

Nu te puteai înțelege cu doctorul, își vedea întruna numai și numai de părerile lui. O ținea morțis, că cel mai bun pretendent la mâna fiicei sale este fiul avocatului Tătărescu.

Karl se convinsese de îndărătnicia doctorului atunci când, într-o seară, o condusese pe Alice acasă până la poartă. Ea se hotărâse să-l invite în casă, să discute deschis cu doctorul. Însă doctorul, de cum îl zări pe Karl la poartă se repezi și închise poarta înapoi, adresându-i cuvinte grele:

- Pleacă de aici! Te-am chemat eu la mine acasă? Să nu te mai prind pe-aici, că pun jandarmii pe urmele tale! Iar tu, nesocotit-o, ai face mai bine să te pui bine cu mătușile lui Albert, în loc să-și pierzi vremea și să-ți strici reputația cu acest "nimeni" ce se crede filosof!...

Lui Karl îi ajunseseră asemenea cuvinte. Simți că trebuie să părăsească locuința doctorului.

- Alice, iartă-mă, trebuie să plec, nu pot ignora starea de spirit a stimabilului doctor! Cu bine, Alice!...

- Așteaptă-mă, vin și eu! îi zise ea, ieșind în stradă, ca semn de solidaritate cu neîndreptățitul Karl.

Plimbarea nocturnă în liniștea străzilor luminate de bolta cerului înstelat le-a fost de bun augur, având darul să calmeze spiritele și să readucă pacea și seninătatea gândurilor celor doi tineri.

- Dar, de fapt, oare de ce mă contestă atât de dur doctorul? Că nu-s român get-beget, ori că n-am avere? zise Karl, încă tulburat de cele întâmplate.

- S-ar putea să fie și una și alta. Cred, însă, că motivul cel mai de seamă este lipsa averii... Parcă un om n-ar putea duce o viață frumoasă, demnă, chiar dacă n-are cine știe ce avere. Sau, poate, "babacul" prea mult își cultivase în mintea sa ideea că averea avocatului Tătărescu mi se cuvine mie!...

De la o vreme Karl, cu chipu-i frumos, armonios, având păr negru și lucios, pășea meditativ alături de Alice, fără să scoată prea multe vorbe. Părea chiar înnegurat.

- Alice, îi zise el după o lungă tăcere, ai fi în stare să fugi cu mine în lumea largă, să zicem... în America, să trăim singuri, stăpâni pe destinele noastre, într-o lume nouă, lipsită de prejudecăți?...

De data aceasta întrebarea lui Karl, atât de clară, atât de directă, o făcu să cadă pe gânduri. În cele din urmă, îi răspunse:

- Te iubesc, Karl, cum nu poți spera mai mult! Aș fugi cu tine până la marginile pământului! Aș îndura orice alături de tine! Totuși, un gând mă neliniștește, gândul că o asemenea decizie de-a mea l-ar putea ucide sufletește pe tatăl meu. Îl iubesc și pe el foarte mult, în ciuda necazurilor pe care mi le face!... Șocul unui asemenea afront deschis din partea mea i-ar putea fi chiar fatal, el care a ținut la mine o viață întregă...

Karl, văzând atâtă bună credință la acest copil de treabă al doctorului, își stinse pe loc oprobiul față de doctor, și-i răspunse ei, cu duioșie:

- Alice, admir echilibrul spiritului tău, dorința ta de perfecțiune. Ai mare dreptate să nu răsplătești cu nerecunoștință sentimentele unui tată, care ține la tine mai mult ca la el însuși. Admir că vrei să creezi doar armonie în jurul tău, atâta câtă se poate în lumea aceasta!...

- Karl, ești admirabil, ești generos! Te iubesc!

- Trebuie să admitem situația așa cum este, să ne bucurăm de viața aceasta frumoasă. Dar vom continua să luptăm pentru cauza noastră. Poate, într-o zi, doctorul va fi și el de partea noastră...

Karl, în ciuda întâmplărilor din acea seară, îndrăzni să o conducă pe Alice până aproape de casa ei, în timp ce stelele de pe cer indicau deja miezul nopții. El rămăsese în stradă, urmărind-o, când ea intră pe poarta deja deschisă, vegheată și acum de doctorul neliniștit, apoi auzi poarta închizându-se de zor în urma ei.

*

A mai trebuit să îndure Karl un nou afront, de data acesta din partea lui Albert, pe care-l întâlni într-o cafenea. Albert, de cum îl zări, se ridică din grupul de cheflii și se năpusti asupra lui Karl, cu aceste insolite vorbe:

- Ha, ha, să vedem cine învinge dintre noi doi! Ai să vezi cum s-o sătura Alice de sărăcia ta și va ajunge să tânjească iarăși după faima și averea familiei mele!...

Karl turba de-a binelea de mânie, așa că, renunțând să mai caute un loc în cafenea, ieși indignat pe ușă, strigându-i, înapoi, lui Albert:

- Te omor, nenorocitul! Atâta îți trebuie, să încerci doar să te atingi de Alice!

Karl avu, totuși, mulțumirea că Alice a fost scutită să asiste la acest neplăcut incident. Spera ca nici el să nu fie influențat indefinit de această luptă care începu să escaladeze pe zi ce trecea.

*

Alice, care-l iubea pe Karl cu toată pasiunea spiritului ei, începu să intuiască tragismul situației în care se aflau. La rândul lui, Karl o iubea cu o venerație demnă de toată frumusețea ei. Pentru el, Alice era totul, era singura rațiune de a trăi.

Soarta avea însă resurse să complice și mai mult prietenia celor doi tineri, în ziua când Karl arată lui Alice o scrisoare din Austria, scrisoare din partea unei mătuși de-a lui care își aduse subit aminte de nepotul ei din Bucovina. El nu mai știa nimic de ani de zile de soarta acestei mătuși. Acum însă, mătușa îi scria: "Nu o duc prea bine cu sănătatea. Vino degrabă la mine, la Graz. Îmi trece prin minte să-și las moștenire tot ce am. Te implor, Karl, ești singura mea nădejde! Nu întârzia mult! Te aștept..."

Nu se știe de ce, Alice simți lacrimi în ochi când el sfârși de citit scrisoarea. Ceva o neliniștea, ceva care se interpunea între ea și Karl. Dacă ar fi putut să-și exprime liber gândurile din acel moment, ea ar fi îndemnat pe Karl să rămână în acest oraș de munte așa cum era, cu venituri mici, cele din meseria de profesor de liceu. Prin urmare, perspectiva plecării lui Karl la mătușa sa din Austria nu-i prevestea nimic bun.

- De ce ești atât de melancolică și tăcută, îngerul meu, Alice? o întrebă el, intrigat de sclipirile de durere din ochii ei.

- Nu știi nici eu ce se întâmplă în sufletul meu! Mi-a pierit însă seninătatea cu care te așteptam, zi de zi, așa sărac cum pretindeai că ești. Iar faptul că poți deveni, dintr-odată, un om bogat, dar cu prețul plecării temporare de lângă mine, nu-mi aduce bucurie nicicum!...

- Scumpa mea Alice, nu-ți face griji din orice! Ce lucru rău poate ieși dintr-o moștenire neașteptată?

Analizând obiectiv toate datele problemei, Karl nu întrezărea niciun impediment în a intra în posesia moștenirii mătușii sale. Deabia în acest fel ar putea intra în rând cu oamenii cu stare din oraș, să nu mai fie desconsiderat, vorbit de rău, în lumea cea "bună" a urbei. Mai ales să nu mai fie ținta ironiilor din partea Tătărăștilor, sau din partea doctorului. Se înțelege, nu pentru el dorea averea, ci ar fi vrut să închine totul ființei sale cele mai dragi, Alice.

Însă Alice vedea cu totul altfel perspectiva plecării lui Karl. Simțea o neliniște anscenstrală, neexplicabilă, în sufletul ei. În cele din urmă, văzându-l pe el mereu melancolic, îi zise:

- Karl, la ce te gândești acum? Ce se întâmplă cu tine?

El însă rămânea îngândurat, ofta des și nu zicea nimic. Deodată, o privi drept în ochi, o mângăie pe păr, apoi îi zise, încurajând-o:

- Vei vedea, Alice, totul va ieși bine! Voi moșteni averea mătușii mele și atunci tatăl tău nu va mai avea nimic de obiectat în privința alegerii tale în viață!...

*

Rămânând singură pe peronul gării din oraș, după ce Karl plecă cu trenul spre Austria, ca urmare a unei noi scrisori sosite de la mătușa sa din Graz, Alice se porni pe plâns ca un copil mic, cu durere și deznădejde, cu toate asigurările lui Karl că nu va lipsi mult, că el voia doar să vadă care-i situația mătușii sale, iar apoi să se întoarcă degrabă în țară. Karl era decis să facă astfel, atunci când el o saluta, prin

fereastra deschisă a vagonului de tren, asigurând-o de o nespusă dragoste, în timp ce trenul se urnise și se îndepărta din gară.

După ce și ultimul vagon al trenului dispăru la un viraj al drumului de fier, Alice rămăsese singură, cutremurată de neliniști dintre cele mai rele. Pentru prima dată, se simți singură și neajutorată pe lume.

Dar nu avea de ales. Ștergându-și lacrimile, se întoarse, cu teamă și dezgust, la casa tatălui ei. Închisese cu ciudă poarta la care și acum aștepta răbdător doctorul, ca în cele din urmă să se refugieze în camera ei, în care spera să-și regăsească liniștea. Dar pentru asta vărsă lacrimi amare, lacrimi de deznădejde și durere.

Doctorul, trezit în ființa lui amorțită de starea îngrozitoare a fiicei sale, parcă începu să-și revină din intransigența malefică în care căzuse în ultima vreme. Începu, în fine, să fie conștient de drama dezlănțuită în inima fiicei sale. Acum, dintr-odată, își dădea seama de cele întâmplate, văzu unde duseseră ambițiile sale prostești. Deabia acum începea să fie capabil să vadă că pe lumea această sunt lucruri cu mult mai importante decât averea sau stima concetățenilor.

*

Reacția de tristețe, disperare chiar, a lui Alice, doar de la o simplă plecare a lui Karl în Austria, se datora, poate, capacității ei de anticipare a tragediilor viitoare care urmau să se abată asupra ei, doar câteva zile mai târziu...

Când primise vestea cea cruntă din îndepărtata Austrie, de la mătușa lui Karl, precum că nepotul ei suferise un accident de automobil, Alice era deja sfârșită de neliniști

și lacrimi. Încât această veste îi confirmă tragedia unui destin aflat deja într-un iremediabil declin...

Accidentat foarte grav, Karl, după ce fusese internat câteva zile într-un spital din Viena, a închis ochii pentru totdeauna. După o săptămână, Alice primi cutremurătoarea veste, care consfinți tragedia trăită de ea cu multă anticipație și care pusese capăt tuturor năzuințelor ei din viață...

POVEȘTEA SĂRMANULUI TRAGODAS

Omul sărac, amărât, fără adăpost și lipsit de apărare nu-i o invenție de azi, de ieri. Săracii au fost întotdeauna pe lumea asta și vor mai exista cât timp va îngădui Cel de Sus să existe Pământul acesta.

Se spune că a existat odată, demult, în timpurile antice, undeva pe țărmurile Asiei Mici, un oraș bogat care se numea Atalya. În acest oraș măreț domnea un rege luminat, pe nume Agatos, care era vestit pentru marea lui patimă de a construi temple și palate grandioase cum nu s-au mai văzut în lume.

Acest oraș, însă, a suferit un mare necaz, ajungând să trăiască zile grele datorită invaziei perșilor care au cotoplit și au pârjolit tot ce au întâlnit în cale. Au dărâmat templele și palatele, au dat foc la sate punând locuitorii pe fugă. Iar aceștia s-au refugiau, care cum au putut, pe alte meleaguri, pentru a-și salva viața și agoniseala pe care au reușit să o mai ia cu ei. Mândra cetate a regelui Atalyei a fost asediată vreme îndelungată de perși, bravii eroi din interior apărându-se din răspuțeri. Însă zilele le erau numărate, perșii aveau o oștire numeroasă cu care se pregătea să cucerească cetatea.

*

În acele vremuri își ducea zilele, abia târându-și picioarele prin colbul nesfârșitelor drumeaguri de prin sărăcăcioasele sate de câmpie, un om amărât, un biet cerșetor

care, în lungile și chinuitoarele sale peregrinări, lălăia cât îl ținea gura ori îngâna încetișor un cântec monoton și jalnic, ticluit și răsticluit de el după cum îl dezmierdau necazurile.

Chinuita făptură care avea pe vremuri înfățișare ceva mai omenească și un nume, Tragodas, ajunsese acum o nenorocită epavă ce nu mai era demnă decât de numele de cerșetor. Arăta ca o ființă netrebnică, cu ochii bulbucați și roșii în cap, rătăciți în adâncul orbitelor pierdute sub călții părului de pe creștet, urâtită și de alți călți crescuți anapoda prin barbă și pe obraji. Avea o gură știrbă, care adăpostea o limbă vicleană ce-i adusese cândva multe foloase, dar și multe ponoase. În partea de sus a gurii îi atârnavă doi dinți, ultimii care, deși șubreziți, mai puteau devora încă și o piele de animal!

Nu se poate spune că acest nenorocit era din caleafară de vitregit de soartă, căci avea și ochi, și urechi, și picioare, și un stomac, chiar prea sănătos. Meteahna cea mare a lui era însă lenea, o lene care i-a pătruns la un moment dat în toată ființa și l-a făcut incapabil să mai realizeze ceva pe lumea asta. A fugit în lume de mic copil, a trândăvit, a hoinărit până a ajuns să capete înfățișarea de care nu s-a mai putut despărți niciodată. Iar mutra sa de acum părea că i se potrivește foarte bine. Umbla prin lume cu chip oropsit, cerșea, se certa cu câinii, șterpelea de ici, de colo ba o pară, ba o smochină, ba o bucățică de turtă. Când îi era mai foame sau mai greu se văita lălăind cântece triste, în care își ironiza soarta de cerșetor și implora îndurare și milostivenie de la cei avuți.

Deseori îi era lene și să cerșească, căci cerșitul era adevărata sa muncă. Când și când, ca să nu se prăpădească de tot, îl împingea nevoia să-și ticluiască o figură nouă, de țigă

rupea inima văzând-o, îngâna prostește o mulțime de versuri deșuchiate umblând după daiboj și târându-și pașii a lene, a evidentă lehamite. Din acest motiv, cel mai probabil, nu reușea niciodată să se căpătuiască din munca lui de cerșit, să agonisească ceva parale din care să trăiască în zilele următoare, ori să strângă ceva pentru bătrânețe.

Când se plictisea se oprea un timp într-un loc, își potrivea temeinic traista pe spinare și pleca la întâmplare, spre alte meleaguri, prin alte sate, pe la alți săraci și alți câini. Uneori ar fi putut fi confundat cu un pelerin. Nu. Tragodas nu era un pelerin, căci oriunde ajungea, avea o veșnică indolență, trândăvea și numai doar la ananghie cerșea. Dacă ceva nu-i convenea, se tânguia în versuri pe care singur le inventa, deplângându-și soarta și cerând îndurare.

Uneori îl pândea cu adevărat pornirea ispititoare să adopte felul de trai întocmai cu cel al vreunei dobitoace. Avea însă experiența să-și înfrâneze din rășputeri aceste porniri, scuturând din cap ca un cal nărăvaș. La drumuri lungi, când foamea îi ascuțea simțurile și-și simțea sufletul prăpădindu-se, se amăgea cântând prin pustiri, făcându-și curaj și lălăind de unul singur conștient că nu-l aude nimeni. Asta o făcea însă când era departe de orice sat. Căci de cum nimerea în preajma caselor de oameni, inima i se chircea în piept, spinarea i se gârbovea, își trăgea traista de pe spate în față pe piept, își potrivea un umblet umil, părând hărțuit de oameni și de câini și îndrugându-și imediat tânguirile de sărăcie și foame, de necaz și umilință. Însă, numai gândul că ar putea ajunge ca unul dintre acei amărâți ai satelor, chinuit și fără vlagă, îl făcea să se cutremure și-l îndemna să fugă cu teamă cât mai departe de acolo și cât încă mai era timp.

Hoinărind prin amărâtele sate înșirate de-a lungul colbuitelor drumuri ce duceau spre Atalya, își dădea seama că se apropia de marea cetate a regelui Agatos. Treburile cerșitului îi mergeau prost de o vreme, iar acum, când satele fuseseră jefuite și pârjolate de perși, cu greu mai găsea un codru de pâine, și asta dacă ar fi colindat zile întregi. Iar cei care odinioară obișnuiau să-i dea o ulcică cu apă sau o coajă de pâine erau acum de negăsit, pesemne părăsiseră căsuțele lor sărăcicioase ca să-și scape sufletele prin cine știe ce alte locuri.

Tragodas prefera să-și ducă zilele în lumea mai umilă și mai înțelegătoare a satelor de câmpie decât în cetatea fastuasă a regelui Agatos, unde mai fusese el de câteva ori, dar unde treburile cerșitului îi mergeau nespuse de prost căci, de cum apărea în cetate, ba era luat la bătaie de alții din breasla lui, ba era amenințat să fie prins de paznici cerșind în fața ușilor templelor. Nu se temea însă deloc că va fi prins și aruncat în temniță, acolo unde ar fi avut adăpost și hrană asigurată. Însă, odată închis în hrubele temniței, s-ar fi dus pe copcă cea mai mare plăcere a vieții lui, aceea de a umbla haihui dintr-un loc în altul. Trebuia, deci, ca ajungând în cetate, să fie cu mare băgare de seamă!

Tragodas aflase câte ceva despre asediul cetății Atalya de către armata persană. Totuși, zărind de departe zidurile înalte și cenușii ale cetății și văzând puzderia de corturi strălucitoare ale păgânilor întinse pe câmpia din fața cetății, inima i se făcu cât un purice. Fu apucat de un tremur cumplit al picioarelor, iar pielea de pe spinare începu să i se zgâlțâie de frica pe care o simțea că pătrunde în el.

S-a aruncat numaidecât la pământ, privind cu teamă în jur și târându-se până în vecinătatea unei tufe de măceș din

apropiere. Simți însă că-l sfâșie foamea, iar ca s-o astâmpere, avea obișnuința să-și ducă mâna la traistră, să-și scoată de acolo din merindele agonisite. De data asta însă, traista lui nu se înduplecă să-i ofere nici măcar o fărâmă de pâine.

Se hotărî să se ridice și să încerce ceva. Trebuia să pătrundă în cetate cu orice preț. Dar cum să procedeze? Gândind toate acestea constată însă că numai cu tânguiala de data asta nu ajunge nicăieri. Trebuia să îndrăznească ceva, deși nu știa ce anume.

Până la asfințitul soarelui nu îndrăzni să se dezlipească de măceșul din fața sa. Gândea că, dacă i-ar fi apărut vreun călăreț prin preajmă, ar fi înghețat de spaimă.

Iată că s-a lăsat întunericul, iar Tragodas își mai veni în fire. Încercând să se ridice, reuși în cele din urmă să iasă din amorțeală, își puse traista goală în dreptul pieptului drept pavăză și cuteză să se apropie, încetul cu încetul, de corturile din fața sa. Întunericul cuprinse, puțin câte puțin, câmpia, colinele și vâlcelele din jur. Se aprinseră și câteva focuri în tabăra perșilor, roșii, înalte, pălăitoare.

Tragodas, care se temea și de umbra sa, era speriat de toate aceste lumini, dar se temea și de boscheții întunecați de pe coline. Oricum, n-ar fi îndrăznit să se arate în câmp deschis, nici dacă ar fi fost tras de căpăstru.

Odată cu răsăritul lunii, mari și arămii, întunericul din jur se mai risipi, iar Tragodas, recăpătându-și speranța, simți că este în stare să se îndrepte exact într-acolo unde mergea și luna. Și cum luna se îndrepta spre zidurile crenelate ale cetății, se hotărî și el să încerce să meargă într-acolo.

Cu pași șovăielnici ajunsese în preajma corturilor din tabăra păgână, ascunzându-se de mai multe ori printre scaieți și boscheți de măceși. Ce va face însă mai departe? Foarte

aproape se vedeau corturile mari și întunecate. Mai încolo, spre dreapta, exista, i se păru, o viroagă adâncă, o râpă cu malurile lutoase, săpate demult, de pe vremea inundațiilor. Se gândi să încerce mai întâi să ajungă acolo, că la adăpostul malurilor, pe care și le amintea ca fiind înalte, ar fi fost mai în siguranță. Se îndreptă, așadar, să ajungă cu ultimile eforturi spre viroagă, pitulându-se după fiecare tufă din cale. Când ajunse aproape de buza prăpastiei s-a ascuns în hățișul lăstărișului de deasupra virogii înguste. Dar nici nu făcu zece pași prin lăstăriș, că se prăbuși pe neașteptate în prăpastie. Ateriză într-un loc mâlos, plin de iarbă înaltă și mirositoare. Își băjbâi rănile: se zgâriase rău de tot pe față și pe mâini, iar un picior aproape că și-l scrântise. Traista i se opri peste cap. Se dezmetici cu greu din căzătură și începu să se târască, ajutându-se de mâini și de picioare, prin albia sălbatică a râpii. Sus de tot, printre ramurile încâlcite ale boscheților, se vedeau malurile galbene, luminate probabil de luna pe care el n-o mai vedea din viroagă. Oare cum să se cațere înapoi, până sus, printre pietre, mărăcini și crengi de salcâm?

Simțea că nu mai e în stare să facă niciun efort, malul din fața lui era descurajant de înalt și de abrupt. Trebuia să încerce, nu avea altă soluție, să-și continue drumul, târându-se pe albia râpei. Măcar traseul ales îi oferea avantajul că riscul de-a fi văzut de perși era mult mai mic. Porni mai departe, împingând din mâini și din picioare.

Dar iată că mâinile sale, băjbâind prin lut, reușiră să atingă o bucată de postav moale. Tragodas rămase încremenit: la numai un pas de el, înspre malul rece al râpei, zări atârând un cadavru. Părea a fi un oștean al Atalyei. Privi înspăimântat ciudățenia aceea din fața ochilor lui, care părea inert și fără grai. Se apropie de fața lui, i-o atinse cu grijă și

constată că nu respiră și era rece ca gheața. Ar fi vrut să încerce să se strecoare pe lângă mort, dar nu avea loc.

- He, hei, frățioare! Dintr-ăsta îmi ești? Dă-mi încoace hăinuțele tale, că tot nu-ți mai folosesc la nimic!

Îl zgâlțâi și îl întoarse pe toate părțile până reuși să-l dezbrace de mantaua sa plină de fireturi. Și-o puse pe el, peste cămașa și traista-i sărăcicioasă și porni mai departe prin viroagă, bucuros ca după o victorie binemeritată.

Se târî prin râpă până ajunsese într-un loc unde malurile se îndulciră și viroaga păru că se sfârșește. Simți apa rece mușcându-i picioarele goale care-l dureau de atâtea lovituri și înțepături. Încercă să se dumirească pe unde se află și tresări văzând deasupra capului zidurile impunătoare ale cetății. Oare perșii erau departe? Nici n-apucă să se bucure de izbânda sa și să-și pună întrebarea că și auzi niște pași prin preajmă, pesemne ai unei străji. S-a trântit numaidecât cu fața la pământ, rămânând nemișcat. Straja trecu chiar pe lângă el, mormăind ceva într-o limbă păgână. Nu-l observase, Tragodas fiind pitulat într-o tufă.

Mai stătu astfel ceva vreme, neîndrăznind să se ridice de la pământ. Dar simțind liniște peste tot, cuteză să-și ridice capul și să scruteze împrejurimile la lumina lunii. Era singur. Se ridică în coate și se târî până lângă un trunchi scorburos de salcie. Căută din nou să se dumirească unde se află.

Bucuria i-a fost imensă, căci locul în care ajunsese i se păru cunoscut! Chiar pe lângă el trecea o cărare pe care o știa. Iar zidurile cetății din acea parte îi erau cunoscute.

Reușise cu adevărat! Dintr-un salt a ajuns pe malul celălalt al șanțului, acolo unde știa că există o intrare tainică, printr-o adâncitură precum o vizuină, care ducea într-o galerie întortochiată pe sub pământ și ajungea dincolo de

zidul cetății. Ca orice cerșetor care se respectă, mai folosise și în vremurile bune acest drum ca să ajungă în cetate, căci pe poartă nu era întotdeauna comod să pătrundă, fiind înhățat repede de paznici și alungat, așa cum se întâmpla cu orice cerșetor care încerca să se pripășească pe acolo.

Pătrunzând în vizuina adăpostită sub mal, Tragodas regăsi imediat gura galeriei care pornea de acolo și începu să se târâie prin hruba subterană în plină beznă. Trudi mult prin lutul umed, mai-mai să se înăbușe. Dar își știa bine drumul și își folosea toate simțurile până când se trezi că izbuti să ajungă. Se pomeni la capătul celălalt al galeriei, într-un șanț, din adâncimea căruia zări pe cer din nou strălucitorul disc rumenit al lunii.

Răsufală fericit. Încotro ar trebui să se îndrepte acum, în miez de noapte? Cine va catadicsi să se trezească din somn pentru el, ca să-i dea ceva de-ale gurii? Hotărât lucru, cel mai înțelept era să aștepte zorii zilei pentru a-și începe treaba pentru care făcuse atâta drum!

S-a întors înapoi, în galeria cea întunecoasă, acolo unde mai știa el și alte cotloane mai largi ca să poată să doarmă. Și-a pus căpătâi mantaua împăturită, dobândită în viroagă iar oboseala și pericolele prin care trecuse l-au făcut să ațipească repede.

*

Când s-a trezit și-a ascuns mantaua în galerie și s-a pregătit să-și facă apariția pe străzile orașului.

Era deja în plină zi. Tragodas își propusese să înceapă treaba dintr-o parte a orașului în care știa că se afla un șir de căsuțe sărăcicioase. Dar nu nimerise tocmai bine căci, după

ce colindă vreo două străduțe, fusese luat la ochi de paznici de care scăpă doar cu fuga.

Se opri în partea cealaltă a orașului. Un negustor trecu pe lângă el și văzându-i chipul întunecat, clătină din cap și zise în ciudat:

- Uf! Iată un cerșetor. De unde a mai răsărit și ăsta, căci n-am mai văzut de nu știu când unul pe aici?

Ceea ce-i atrăsese atenția negustorului fusese, în primul rând, chipul ars de soare al lui Tragodas, barba sa năclăită și, mai ales, ochii sticloși din adâncul orbitelor.

Tragodas, prinzând lacom fărâma de clipă care i se păru favorabilă, sări în urma negustorului, strigându-i:

- Cucoane, fie-ți milă de mine! Fii bun și dă-mi o coajă de pâine! Cucoane, îți voi povesti, în schimb, tot ce se întâmplă dincolo de zidurile împresurate ale cetății!

Ultimele cuvinte ale lui Tragodas erau rodul unei idei care atunci l-a străfulgerat. Efectul a fost nemaipomenit. Negustorul se opri brusc întorcând capul în urmă și strigându-i ritos:

- Tu, nemernicule? Vrei să zici că vii din afara zidurilor? Ha, ha, ha! Îmi spui și cum ai intrat?...

Tragodas se pregătea să se ferească de mâna ridicată a negustorului, care mai credea, încă, că își bate joc de el și ar vrea să-l scuture de guler.

- Nu te mânia, cucoane, te rog! Ai milă de un suflet nevoiaș...

Dar negustorul chiar încercă să îi intre cerșetorului în joc, nu se știe din ce temeri ale sale, și-i zise:

- Fie! Îți voi plăti o pâine întregă dacă îmi spui adevărul cu ce se întâmplă în afara cetății!

Și ca și cum i s-ar fi părut caraghioasă imprudența promisiunii făcute, mâinile lui i se contractau spasmodic, gata să-l înșface pe cerșetor de piept dacă nu i-ar fi fost silă de veșmintele murdare de pe el.

Cerșetorul începu deja să-i povestească tot ce știa și să răspundă la un puhoi de întrebări ce i s-au pus de cei adunați în jurul lui, căci s-a strâns lume ca la circ.

Tragodas știa să se lase ascultat, căci povestea cu tânguirile sale, blestemând necazurile și descriind pârjolul și nenorocirile pe care le întâlnește prin sate și pe unde cutreierase. A povestit cu lux de amănunte peripețiile prin care a trecut ca să ajungă în cetate.

Cei prezenți îl ascultau cu multă atenție și cu mult interes. Tragodas nimerise minunat cu nemaipomenita lui idee de a povesti ceea ce văzuse în calea sa de mai bine de câteva luni încoace, nenorocirile din afara zidurilor cetății.

*

Nu se știe prin ce întâmplare, știrea despre cerșetorul care adusese vești din afara cetății a ajuns repede până la urechile reginei Ariadna. Și cum sunt femeile mai curioase din fire, regina porunci degrabă să-i fie adus cerșetorul chiar în pavilionul ei, ca să afle personal de la el noutățile pe care auzise că le înșirase.

Regina l-a primit pe cerșetor chiar în iatacul ei, dar nu înainte de a fi pus niște slugi să-l îmbăieze și să-i schimbe hainele. Acesta nu se pierdu cu firea în fața suveranei și începu să-i descrie cu lux de amănunte tot ceea ce văzuse prin satele pustiite de perși. Și povestind, vărsa lacrimi de crocodil pentru a spori jalea și tristețea poveștii sale. Povesti cu de-

amănuntul, felul în care reușise să treacă pe sub zidul cetății asediate.

Regina chemă la ea un slujitor poruncindu-i, în șoaptă, să cerceteze dacă era adevărat că există o galerie prin care se poate ieși din cetate. Și, în timp ce slujitorul se duse să verifice, regina îl descusea înainte pe Tragodas, punându-i fel de fel de întrebări.

Dacă se dovedea că Tragodas nu mințea, și era un om de ispravă, regina intenționa să-i încredințeze o misiune deosebit de importantă. Iată că s-a întors și slujitorul trimis să cerceteze existența galeriei pe sub zidul cetății. Între timp, Tragodas fusese invitat la masă și înfuleca lacom din bunătățile care i se pusese cu generozitate în față. Slujitorul anunță că galeria aceea există cu adevărat, doar că e atât de îngustă și de întunecoasă, că nimeni n-ar putea să se strecoare prin ea.

Regina consideră totuși că bietul Tragodas nu mințise, după ce constată repede cât era de slab și de subțirel cerșetorul din fața ei. Așa că, se hotărî să pună temei pe tot ce spusese el. După ce se frământă un pic cuprinsă de gânduri, regina Ariadna se decise și-i zise lui Tragodas:

- Văd că, deși ești sărac, ești un om cinstit și de încredere. Aș avea mare nevoie de ajutorul tău, să-mi împlinești o misiune în afara zidurilor cetății. Dacă te învoiești și dacă vei reuși, vei deveni om bogat și o să-ți duci în cinste și desfătare tot restul vieții tale.

Tragodas rămase uimit de cuvintele reginei. Fără să îndrăznească să se gândească la ce fel de propunere ar fi putut să-i adreseze regina, îi răspunse:

- Luminată și preaslăvită regină! Poți să-mi ceri orice, chiar de-ar fi să-mi risc viața care și așa nu valorează cine știe ce!

Regina se luminează la față auzind acest răspuns înflăcărat și-i zise:

- Văd că ai un suflet mare, deși ești numai un cerșetor! Porunca reginei tale este să ieși din cetate pe aceeași cale pe care ai venit și să pleci într-o călătorie lungă, spre miez-noapte, până ajungi în cetatea de scaun a tatălui meu, regele Lycaoniei și să-i spui din partea mea așa: "Cetatea Atalyei este împresurată de perși, atât pe uscat cât și pe mare și nu mai poate rezista mult. Trimite degrabă oști și ajutoare!". Asta ar fi mesajul meu, ai înțeles? Și n-aș vrea să te temi pentru această expediție!

- Așa voi face, prealuminată regină! Voi merge cât mai grabnic în țara Lycaoniei să-ți îndeplinesc porunca! Răspunse Tragodas, jurându-se și bătându-se cu pumnii în piept să o asigure că va proceda întocmai cum i s-a poruncit.

Mulțumită de devotamentul său regina crezu că omul din fața ei are un suflet de aur. Porunci unor slugi să i se pregătească toate cele necesare pentru drum. Mai ceru să i se aducă și ei cele necesare pentru a scrie un pergament. După ce sfârși și această treabă, îl sigilă și porunci ca pergamentul să fie cusut în dosul cămășii lui Tragodas.

- Te rog să duci și această solie scrisă pe pergament regelui Lycaoniei și să nu-l dai nimănui altcuiva decât regelui în persoană. Iar de-ți va sta cineva în cale căutând să te oprească să ajungi la rege, arată-i doar sigiliul și te va lăsa să treci numaidecât.

- Fii fără teamă, prealuminată regină! Să mă înghită focul Gheenei de-aș îndrăzni să schimb măcar un cuvânt din

porunca măriei tale! spuse Tragodas, adânc pătruns de încrederea și onoarea care i se acordau.

Traista lui Tragodas fu umplută cu merinde, ca pentru un drum lung. Regina îi dăruie și un pumn de galbeni, ca să-i ajungă de drum. Iar Tragodas nu mai încăpea de bucuria din suflet văzându-și traista plină cu merinde și galbeni strălucitori. Se crezu un om norocos și se felicita în gând pentru ideea dar și curajul lui de a pătrunde cu atâtea riscuri în cetatea regelui Atalyei.

- Ei, acum grăbește-te să pleci la drum! îl îndemnă regina. Fii om de ispravă, cu băgare de seamă, nu zăbovi nicăieri fără rost și nu trăda secretul nostru la nimeni, orice s-ar întâmpla, căci cetatea noastră este în mare cumpănă!

- Am și pornit! răspunse Tragodas. Nici nu va trece o săptămână și cred că voi fi în fața regelui Lycaoniei!

Prea fericit de importanța misiunii sale, Tragodas își potrivi traista grea în spate și plecă vioi să-și îndeplinească solia. Câțiva oșteni l-au însoțit până la zidul cetății, unde acesta dispăru în galeria întunecată ce ducea în afara orașului.

- Nemaipomenită șansă am avut găsimdu-l pe acest umil, dar inimos, cerșetor! își zise regina, răsufând ușurată în urma plecării lui.

Se sădea astfel în inimile tuturor o nouă și neșteptată nădejde.

*

Noapte de noapte, semeța cupolă a cerului înțesată de diamante își rotea ispititor podoabele sub privirile cohortelor de amărâți de pe pământ, care sperau în taină ca cerul să-și dezvăluie odată și odată visteria de minuni. Dar cei

zămisliți din lut degeaba încercau să întindă brațele spre cer, căci picioarele le rămâneau tot în colb și rămâneau blestemați în continuare să răscolească pământul ca să-și poată astâmpăra foamea cea izvodită din lut.

Avan se mai înșelara cei ce-și făuriseră nădejdea că un amărât precum Tragodas ar fi putut fi de mare ajutor și ar fi în stare să săvârșească o faptă măreață, desprinzându-se măcar pentru o clipă din colbul de sub picioarele lui și din cugetele neroade care îl frământau!

El, Tragodas, ajuns în afara zidurilor cetății, chiar în aceeași noapte și pe aceeași cale, pângări repede misiunea nobilă ce i-a fost încredințată: avântul îndeplinirii misiunii date de regină îl ținu atât cât să treacă de taberele dușmane din jurul cetății, și-l mai ținu puțin până ce trecu de primul șir de sate întâlnite în cale. Apoi, pe măsură ce merindele din traistă i se împutinau, se topea și devotamentul său față de cauza asediaților din orașul Atalya.

Când se îndepărtă și mai mult de zidurile asediate picioarele sale se înmuiară de tot, începu să pășească din ce în ce mai alene, nesocotind deloc promisiunile pe care le făcuse reginei. În schimb, trezindu-se pe drumurile prăfuite de țară, simți redeșteptându-se în el acele porniri pătimase ale cerșetorului, care-l readuseră repede în aceeași stare firească a sa de om neînsemnat și meschin.

Marcase totuși un progres în viața sa de când vizitase cetatea asediată: cei câțiva galbeni pe care-i simțea grei într-un colț al traistei sale și, mai ales, pergamentul de care dispunea acum, cusut în dosul cămășii, îi sporeau încrederea că va reuși multe zile și nopți de aici înainte să se descurce, dacă nu ca o persoană de vază, măcar ca una de încredere a suveranilor săi. Pergamentul acela îl făcea să se simtă

puternic, inviolabil, protejat în fața oricăror rele voințe umane. Iar lumea trebuia să ia seamă că el, Tragodas, nu e un terchea-berchea, un cerșetor oarecare, ci un cerșetor sadea, cu patalamale regale asupra sa, căruia regii și suveranii i se adresează cu încredere, de el depind multe treburi importante pe lumea asta!

Tragodas cutreiera în continuare satele, toate care îi ieșeau în cale. Și, pe unde trecea, căuta binevoitori care catadicseau să-i asculte povestea sa jalnică, lungă și întortochiată, pe care o născocise despre foamete și molime văzute în cetate, despre faptul că perșii vor cuceri redutele în curând, de nu va veni degrabă regele Lycaoniei să ajute, că el personal merge la regele din țara vecină să ducă această solie.

- Vai, cetății cele falnice a regelui Agatos! se văita el, bătându-se cu pumnul în piept și vărsând lacrimi adevărate. Izbăviți cetatea ajunsă la ananghie, bântuită de foamete și deznădejde! N-o lăsați pradă mâniei perșilor!

Iar celor care-i puneau la îndoială isprava de a fi ajuns înăuntrul cetății asediate, Tragodas le-o reteza scurt, desfăcând cămașa și arătându-le pergamentul pe care-l ducea regelui Lycaoniei în persoană, din partea reginei Ariadna. Și dacă mai era cineva care și după asta mai pune la îndoială buna sa credință, pune mâna în traistă și zornăia cei câțiva galbeni dinăuntrul ei care îi mai rămăseseră. Și se prefăcea că pleacă zorit, să ducă la îndeplinire înalta misiune care îi fusese încredințată.

Și dacă până nu demult Tragodas n-ar fi primit mai nimic, oricât ar fi bântuit acele sate pârjolite, acuma oamenii îi pândeau trecerea, îi ațineau calea și-l implorau să le istorisească povestea despre cetatea asediată. Iar osteneala lui de cerșetor care aducea vești atât de importante nu rămânea

niciodată nerăsplătită. Astfel că Tragodas, o ducea acum împărătește, traista îi era mai mereu doldora de merinde. Dar el era copleșit de lenea care îi traversa toate mădularele. Iar ochii săi mici, de animal împovărat, și gura sa largă și știrbă, i se mișcau cu multă viclenie.

Tragodas nu avea niciun motiv să-și părăsească condiția de cerșetor care, cel puțin în ultima vreme, îi aducea numai foloase. Toate mergeau minunat, numai că, într-o zi, s-a întâmplat ca povestea cea lungă și jalnică a lui Tragodas să fie urmărită la un han dintr-un sat, de ochii atenți și vicleni ai unui individ ciudat, care asculta și urmărea totul de la distanță. În seara aceea, pe când Tragodas se decisese să părăsească satul și să plece spre altul, doi vlăjgani îi ieșiră în cale, îl prinseră, îl prăvăliră-n colbul drumului, îi deșertară traista cu merinde și gologani, îi sfâșiară cămașa luând și pergamentul și, după ce-l înmuiară cu o cruntă bătaie, se făcură nevăzuți în întuneric.

Tragodas deveni iarăși, chiar de a doua zi, umil și nenorocit. Mai spunea și acum povestea aceea lungă și tristă despre cetatea asediată de perși, dar o spunea cu mai puțină convingere și îndrăzneală, căci numai cei naivi îl mai credeau și mai stăteau să-l mai asculte.

*

La scurtă vreme după ce perșii au cucerit cetatea Atalyei din care regele Agatos și ai săi evadaseră ca prin minune, au venit și vremuri mai bune. Regele a reușit să-și redobândească regatul și a domnit în continuare fericit în cetate.

După ani și ani, prin colbul șerpuitoarelor drumeaguri ce se pierdeau prin câmpiile argiloase din țara Atalyei, ori pe strâmtele uliți ale satelor, încă mai rătăcea pribeagul cerșetor Tragodas. Bătrân și sprijinit în toiag, gârbovit și neputincios, deschidea șovăitor porțițele caselor și cerșea cu umilință o coajă de pâine, îndurând chinuitoarea sete din arșița zilei și ținând piept cu multă greutate câinilor de pe marginea șanțurilor, din ce în ce mai înrăiți...

CUPRINS

Puterea razei albastre	5
Balada tătară	117
Eternele visări	133
Povestea sărmanului Tragodas	161